

T.C.
YARGITAY BAŞKANLIĞI
STRATEJİK PLANI
2024 – 2028

ANKARA
2023

“Yolunda yürüyen bir yolcunun yalnız ufku görmesi kâfi değildir. Muhakkak ufkun ötesini de görmesi ve bilmesi lazımdır.” (1930)

M. Kemal ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

BAŞKAN SUNUŞU.....	6
GENEL SEKRETER SUNUŞU	8
KISALTMALAR	10
BİR BAKIŞTA STRATEJİK PLAN	11
AMAÇLAR VE HEDEFLER.....	12
TEMEL PERFORMANS GÖSTERGELERİ.....	14

BİRİNCİ BÖLÜM

STRATEJİK PLAN HAZIRLIK SÜRECİ

STRATEJİK PLAN HAZIRLIK SÜRECİ	15
--------------------------------------	----

İKİNCİ BÖLÜM

DURUM ANALİZİ

DURUM ANALİZİ.....	19
2.1. Kurumsal Tarihçe	19
2.2. Yargıtay 2019-2023 Stratejik Planının Değerlendirilmesi	21
2.3. Mevzuat Analizi	35
2.4. Üst Politika Belgeleri Analizi.....	37
2.5. Program-Alt Program Analizi.....	38
2.6. Faaliyet Alanları ile Ürün ve Hizmetlerin Belirlenmesi	38
2.7. Paydaş Analizi	39
2.8. Kurum İçi Analiz.....	58
2.8.1. Genel Bilgi.....	58
2.8.2. Organizasyon Şeması.....	60
2.8.3. İnsan Kaynakları Yetkinlik Analizi	61
2.8.4. Kurum Kültürü Analizi	63
2.8.5. Fiziki Kaynak Analizi.....	68

2.8.6. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı Analizi.....	69
2.8.7. Mali Kaynak Analizi.....	71
2.9. PESTLE Analizi	72
2.10. GZFT Analizi	89
2.11. Tespitler ve İhtiyaçların Belirlenmesi.....	93

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GELECEĞE BAKIŞ

GELECEĞE BAKIŞ	95
3.1. Misyonumuz.....	95
3.2. Vizyonumuz	95
3.3. Temel Değerlerimiz.....	95

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

STRATEJİ GELİŞTİRME.....	97
4.1. Hedeflerden Sorumlu ve İşbirliği Yapılacak Birimler	97
4.2. Hedef Kartları.....	98
4.3. Performans Göstergeleri	120
4.4. Hedef Riskleri ve Kontrol Faaliyetleri.....	122
4.5. Maliyetlendirme	126

BEŞİNCİ BÖLÜM

İZLEME ve DEĞERLENDİRME SÜRECİ

İZLEME ve DEĞERLENDİRME SÜRECİ.....	127
-------------------------------------	-----

TABLolar VE GRAFİKLER

Tablo 1: Temel Performans Göstergeleri	14
Tablo 2: Stratejik Plan Hazırlık Programı.....	16
Tablo 3: Mevzuat Analizi.....	35
Tablo 4: Üst Politika Belgeleri Analizi	37
Tablo 5: Program-Alt Program Analizi	38
Tablo 6: Faaliyet Alanı-Ürün/Hizmet Listesi	38
Tablo 7: Paydaşların Önceliklendirilmesi	39
Tablo 8: Paydaş Ürün/Hizmet Matrisi.....	41
Tablo 9: Tahmini Kaynaklar	71
Tablo 10: PESTLE Matrisi	87
Tablo 11: GZFT Listesi	90
Tablo 12: GZFT Stratejileri.....	92
Tablo 13: Tespitler ve İhtiyaçlar	93
Tablo 14: Hedeflerden Sorumlu ve İşbirliği Yapılacak Birimler	97
Tablo 15: Hedef Kartları.....	98
Tablo 16: Performans Göstergeleri	120
Tablo 17: Hedef Riskleri ve Kontrol Faaliyetleri	122
Tablo 18: Tahmini Maliyet Tablosu	126
Grafik 1: Yargıtay Üyelerinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	61
Grafik 2: Yargıtay Üyelerinin Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı	61
Grafik 3: Tetkik Hâkimlerinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı	62
Grafik 4: Tetkik Hâkimlerinin Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı.....	62
Grafik 5: Cumhuriyet Savcılarının Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı	62
Grafik 6: Yargıtay Personelinin Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı	63
Grafik 7: Yargıtay Personelinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	63

Başkan Sunuşu

Yüksek mahkemenin kendi yargı sistemine liderlik etmesi, sadece önüne gelen dosyalar hakkında karar vermenin oldukça ötesinde ilave sorumluluklar taşıdığı anlamına gelir. Bunlar arasında, ülkede içtihat birliğini sağlama, hukuk sistemine liderlik etme ve eğitici olma gibi adalet sistemiyle ilgili politikaların ve stratejilerin geliştirilmesi de yer almaktadır. Bu nedenle Yargıtay başta yargı etiği ve yargıda şeffaflık olmak üzere adalet sistemimizin daha ileri gitmesi için gerekli olan reformları hayata geçirmiştir.

Günümüzde bilginin ve dijitalleşmenin büyük önem kazandığı alanlardan bir tanesi de adalet sistemidir. Misyonumuzu modern çağın gereklerine göre yeniden tanımlama ihtiyacını duyduğumuz günleri yaşıyoruz. Avukatların yargılama süreçlerine katkısı, medya mensuplarının çalışma şekilleri, ilk derece mahkemeleri ve istinaf mahkemelerinin verdiği kararların kalitesi gibi birçok faktör Yargıtay'ın performansını ve toplumda yargıya duyulan güveni doğrudan etkilemektedir. Tüm bu faktörlerin işlevlerinin ve öneminin farkında olarak reform çalışmalarımızı bütünsel bir bakış açısıyla yürütüyoruz.

Yargıda dijitalleşme, Yargıtay ile ilgili mevzuatın ve insan kaynakları yönetiminin çağın gereklerine uygun hale getirilmesi, 2024-2028 Stratejik Planını

karakterize eden üç ana reformdur. Sistemsel bir yaklaşımla hazırlık çalışmaları yapılan bu reformlar, uzun süren çalışmalar sonucunda her ayrıntısına kadar Stratejik Planda detaylandırılmıştır.

Yargıtay kararları, sadece uyumsuzluğın taraflarına yönelik subjektif bir işleve sahip olmayıp, aynı zamanda hukukun nasıl uygulandığını göstermesi bakımından herkese yönelik objektif bir işleve de sahiptir. Yargıtay'ın en önemli görevi ve topluma karşı en büyük sorumluluğu adli yargıda hukukun herkese eşit şekilde uygulanmasıdır. Yargıtay kararlarının objektif işlevini korumak ve güçlendirmek hukuk devleti olmanın en karakteristik özelliğidir. Hukukun objektif, belirli ve öngörülebilir olması, eşitlik ve hukuki güvenliğin ve özellikle de adil yargılanma hakkının teminatı olup, bu anlayış reform çalışmalarımızın temel motivasyonunu oluşturmaktadır.

Yaptığımız görevin, içinde yaşadığınız toplum bakımından yaşamsal öneminin farkında olarak büyük bir azim ve kararlılıkla çalışmanın heyecanı içindeyiz. Adli kaliteyi daha çok yükselteceğine inandığım yapısal reformlara odaklanan 2024-2028 Stratejik Planının başarıyla uygulanmasını dilerim.

Mehmet AKARCA
Yargıtay Başkanı

Genel Sekreter Sunuşu

içinde bulunduğumuz bilgi çağında toplumdaki değişim hızının artması nedeniyle yeniliklere karşı daha duyarlı olmamız gereken bir dönemdeyiz. Toplumun dinamizminden kaynaklanan ihtiyaçlara gecikmeksizin cevap vermek için sürekli olarak verimliliğimizi, üretkenliğimizi ve hatta kurumsal organizasyonumuzu gözden geçirmemiz, gerekli geliştirmeleri ve iyileştirmeleri yapmamız gerekir.

Geçmiş stratejik planlarımızda öngörüldüğü şekilde yargı etiği, yargıda şeffaflık ve adli kalite alanlarında önemli yapısal reformlar gerçekleştirilmiştir. 2024-2028 Yargıtay Stratejik Planında ise gerçekleştirilen bu yapısal reformlar esas alınarak yargının dijitalleşmesi, insan kaynakları yönetimi ve adli kalitenin daha çok yükseltilmesine yönelik amaç ve hedefler belirlenmiş, bunlar detaylandırılmış ve gerekli mali kaynaklar ayrılmıştır.

Yargıtay İçtihat Merkezinin kurulması ile deneyimlediğimiz yapay zekâ bileşenlerinin diğer çalışmalarımızda da yaygınlaştırılması bu alandaki öncü

rolümüzü pekiştirecektir. Modern yargı yönetimi, farklı disiplinlerden uzmanların birbiri ile uyumlu şekilde çalışmasını gerektirir. Belirlenen uzmanlık alanlarında yetkin personeli istihdam edebilecek bir hukuki alt yapı ve yönetim anlayışı Stratejik Plana yansıtılmıştır.

Karşılaştırmalı hukukta yüksek mahkemeleri karakterize eden, kabul edilemezlik kararı verilmesi, atlamalı temyiz, filtraj sistemleri gibi bir dizi yapısal reformları da Yargıtay'ın mevzuatı çerçevesinde değerlendirmemiz gerekir. Özellikle bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçmesinden sonra bu tür yapısal reformların gerçekleştirilmesi konusunda daha çok çaba göstermemiz gereken bir sürece giriyoruz.

Bu anlayışla ve büyük bir özenle hazırlanan 2024-2028 Stratejik Planının verimli ve başarılı şekilde uygulanmasını temenni eder, hazırlık çalışmalarında çok değerli bilgi ve deneyimleriyle bizlere katkıda bulunan iç ve dış paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Fevzi YILDIRIM
Yargıtay Genel Sekreteri

KISALTMALAR

Başkan	: Yargıtay Birinci Başkanı
HMK	: Hukuk Muhakemeleri Kanunu
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
BM	: Birleşmiş Milletler
YİM	: Yargıtay İçtihat Merkezi
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
CB	: Cumhuriyet Başsavcılığı
KMYKK	: Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
YK	: Yargıtay Kanunu
AY	: Anayasa
OVP	: Orta Vadeli Program
PESTLE	: Politik, Ekonomik, Sosyokültürel, Teknolojik, Yasal ve Çevresel
AIHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
GZFT	: Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler

BİR BAKIŞTA STRATEJİK PLAN

MİSYONUMUZ

Adli uyumsuzlukları; insan hakları, etik ilkeler ile evrensel hukuk değerleri ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının temel ilkeleri ışığında, toplumun güvenliğini ve hukuki güvenliğini sağlayacak şekilde şeffaf, topluma karşı hesap verebilir, bağımsız ve insan onuruna uygun bir yaklaşımla; makul sürede sonuçlandırarak, ülke genelinde içtihat birliğini gerçekleştirmektir.

VİZYONUMUZ

Adli yargı teşkilatının lideri olarak; yargılama faaliyetinin, hukuk devleti gereklerine uygun biçimde gerçekleştirilmesini sağlayan, ulusal ve uluslararası alanda örnek, güvenilir ve saygın bir yüksek mahkeme olmaktır.

TEMEL DEĞERLERİMİZ

- ✓ İnsan onuruna ve insan haklarına saygı
- ✓ Atatürk ilkelerine bağlılık
- ✓ Bağımsızlık ve tarafsızlık
- ✓ Şeffaflık ve topluma karşı hesap verebilirlik
- ✓ Gelişimcilik
- ✓ Kurum çalışanına saygı ve güven
- ✓ Özgürlükçü yaklaşım
- ✓ Erişilebilirlik
- ✓ Yetkinlik
- ✓ Evrensel hukuk ilkelerine bağlılık
- ✓ Adalet ve özgürlük
- ✓ Güvenilirlik ve tutarlılık
- ✓ Etik ilkelere uygunluk
- ✓ Ehliyet ve liyakat
- ✓ Zamana uygunluk
- ✓ Eşitlik ve hakkaniyet
- ✓ Etkinlik

AMAÇLAR VE HEDEFLER

AMAÇ 1: *Yargıtay'ın Şeffaflığını Artırmak*

Hedef 1.1: Kişisel verilerin korunması kaydıyla tüm Yargıtay kararlarına erişimin sağlanması.

Hedef 1.2: Yargıtay'ın emsal ve güncel kararlarının yaygınlaştırılması için kurulan Yargıtay İçtihat Merkezi'nin faaliyetlerinin desteklenmesi.

Hedef 1.3: Dosyaların öngörülen kanun yolu inceleme süreleri konusunda tarafların bilgilendirilmesi.

Hedef 1.4: Yargıtay'ın şeffaflık ve iletişim stratejisinin güçlendirilmesi.

AMAÇ 2: *Yargı Etiğinin Güçlendirilmesi*

Hedef 2.1: Yargıtay Etik İlkeleri Hukuk Klinikleri yoluyla öğrencilerin, hukukçuların ve halkın bilgilendirilmesi.

Hedef 2.2: Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulunun faaliyetlerinin desteklenmesi.

Hedef 2.3: Yargıtay üyeleri, tetkik hâkimleri, Yargıtay Cumhuriyet savcıları ve Yargıtay personelinin düzenli etik eğitimi alması ve etik kolaylaştırıcı sayısının artırılması.

AMAÇ 3: *Yargıtay'ın Hukuki Çerçevesinin Çağın İhtiyaçlarına Göre Yeniden Düzenlenmesi*

Hedef 3.1: Bilişim, proje yöneticisi, iş analisti ve uzmanlığı, programcılık, uluslararası ilişkiler, araştırma ve geliştirme, eğitim uzmanlığı ve yöneticiliği, alan uzmanlığı, ölçme ve değerlendirme, bütçe ve halkla ilişkiler gibi mahkeme yönetiminin gerektirdiği "uzmanlık" kadrolarının ihdas edilmesi.

Hedef 3.2: Yargıtay Kanunu ve ikincil mevzuatın yeniden düzenlenmesi.

Hedef 3.3: Adli mahkemelere ilişkin kanun yolu sisteminin daha etkin hale getirilmesi.

Hedef 3.4: Yargıtay'da görevli olanların yurt dışında eğitim alma, mesleki inceleme ve çalışma ziyaretinde bulunma olanaklarının geliştirilmesi.

AMAÇ 4: *Kurumsal Kapasiteyi Güçlendirmek*

Hedef 4.1: Yargıtay'ın elektronik posta altyapısının güçlendirilmesi.

Hedef 4.2: Yargıtay'ın kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi için uluslararası projeler ve çalışmalar yapılması.

Hedef 4.3: Bilişim altyapısının geliştirilmesi.

Hedef 4.4: Yargıtay hizmet binasının fiziksel altyapısının bakımının yapılması.

Hedef 4.5: Yargıtay'da görev yapanlar ile staj için gelenlere yönelik eğitimler ve bilimsel toplantılar düzenlenmesi, yayınlar yapılması.

Hedef 4.6: Hizmet aracı kapasitesinin artırılması.

AMAÇ 5: *Adli Kalitenin Daha Çok Yükseltilmesi*

Hedef 5.1: Yapay zekâ destekli rapor hazırlama ve gerekçeli karar yazma usullerinin uygulanması.

Hedef 5.2: Temyiz dilekçelerine belli standartlar getirilmesi ve kullanıcı dostu formlar oluşturulması.

Hedef 5.3: Yargıtay kararlarının ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tebliğnamelerinin kalitesinin daha çok yükseltilmesi.

Hedef 5.4: Yargıtay'daki adli kalite süreçlerinin takip, denetim ve değerlendirme mekanizmalarının güçlendirilmesi.

Hedef 5.5: Yargıtay içinde içtihat tutarlılığının güçlendirilmesi.

BİR BAKIŞTA STRATEJİK PLAN

Tablo 1: *Temel Performans Göstergeleri*

Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	Temel Performans Göstergeleri	Plan Dönemi Sonu Hedeflenen Değeri (2028)
100	PG 1.1.1: Kamunun erişimine açılan yeni kararların oranı (%)	100
0	PG 1.2.3: Yargıtay İçtihat Merkezine yapılan bakım sayısı	5
100	PG 1.3.1: Ortalama görülme süresini açıklayan daire sayısının tüm daire sayısına oranı (%)	100
1	PG 2.1.1: Etik ilkeleri hukuk kliniği siciline kayıtlı öğrencilere verilen eğitim sayısı	5
1	PG 3.2.1: Yapılan mevzuat çalışması	5
0	PG 4.3.1: Yapılan yapay zekâ çalışması sayısı	5
2	PG 5.2.1: Yapılan mevzuat çalışması ve toplantı sayısı	25
10	PG 5.3.1: Yapılan çalışma sayısı	25

BİRİNCİ BÖLÜM

STRATEJİK PLAN HAZIRLIK SÜRECİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 1’inci maddesine göre, “Bu kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını, hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere, kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir.” Yargıtay da bütçeden kaynak kullanan bir kurum olarak, kanunla tanımlanan adalet hizmetlerinin nitelikli ve verimli yürütülmesinden sorumludur. Bu nedenle diğer kamu idareleri gibi kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsediği temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonunu oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performansını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlamaktadır. Kanunen kendisine yüklenen sınırlar içerisinde adalet hizmetlerini istenilen düzeyde ve kalitede sunabilmesi için bütçesi ile program ve proje bazında kaynak tahsislerini; stratejik planına, yıllık amaç ve hedefleri ile performans göstergelerine dayandırmaktadır.

5018 Sayılı Kanun’a göre çıkarılan “Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ile stratejik plan hazırlamakla yükümlü kamu idarelerinin ve stratejik planlama sürecine ilişkin takvimin tespiti ile stratejik planların kalkınma planı ve programlarla ilişkilendirilmesine yönelik usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yukarıda açıklanan 5018 sayılı kanun ve bu kanun uyarınca çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre, 2024-2028 Stratejik Planı çalışmaları Yargıtay Birinci Başkanı’nun talimatı ile başlatılmış ve tamamlanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

STRATEJİK PLAN HAZIRLIK SÜRECİ

Tablo 2: *Stratejik Plan Hazırlık Programı*

1. STRATEJİK PLAN HAZIRLIK SÜRECİ	Haziran 2022 - Mart 2023
Stratejik Plan sürecine ilişkin Başkanlık Makam Oluru alınması	
Stratejik Plan Genelgesinin yayımlanması	
Hazırlık programının oluşturulması	
Strateji Geliştirme Kurulu ve Stratejik Planlama Ekibinin görevlendirilmesi	
2. DURUM ANALİZİ	Nisan - Ekim 2023
Kurumsal tarihçenin hazırlanması	
Uygulanmakta olan Stratejik Planın değerlendirilmesi	
Mevzuat analizinin yapılması / Üst politika belgelerinin analiz edilmesi	
Faaliyet alanları ile ürün ve hizmetlerin belirlenmesi	
Paydaş analizinin yapılması (Avukatlarla anket çalışması, kurum üst düzey yetkilileri ile bireysel görüşmeler, iç ve dış paydaşlarla anket çalışması, İstanbul'da Avrupa Konseyi Projesi kapsamında yuvarlak masa toplantısı)	
Kuruluş içi analizin yapılması	
PESTLE analizinin yapılması	
GZFT analizinin yapılması	
Tespitler ve ihtiyaçların belirlenmesi	
3. GELECEĞE BAKIŞ	Mayıs - Haziran 2023
Misyon, vizyon ve temel değerlerin belirlenmesi	
4. AMAÇ, HEDEF, PERFORMANS GÖSTERGESİ VE STRATEJİLERİN BELİRLENMESİ	Mayıs - Eylül 2023
Amaçların, hedeflerin ve performans göstergelerinin belirlenmesi	
Stratejilerin belirlenmesi	
Hedef risklerinin belirlenmesi	
Amaç ve hedeflere ilişkin maliyetlendirmenin yapılması	
5. STRATEJİK PLAN RAPOR VE SUNUM	Aralık 2023
Stratejik Plan Taslağının Birinci Başkanlık Birimleri ile paylaşılarak görüşlerinin alınması	
Stratejik Plan Taslağının Strateji Geliştirme Kurulunun onayına sunulması	
Stratejik Planın yazılması	
Hazırlanan taslağın Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na onaya gönderilmesi.	

STRATEJİ GELİŞTİRME KURULU VE
STRATEJİK PLANLAMA EKİBİ ÜYE LİSTESİ
STRATEJİ GELİŞTİRME KURULU

	İSİM-SOYİSİM	UNVAN
1	Mehmet Akarca	Yargıtay Birinci Başkanı
2	Bekir Şahin	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı
3	Eyup Yeşil	Birinci Başkanvekili
4	Adem Albayrak	Birinci Başkanvekili
5	Rıdvan Gündoğdu	Cumhuriyet Başsavcivekili
6	Fevzi Yıldırım	Yargıtay Genel Sekreteri
7	Hüseyin Canan	1.Ceza Dairesi Başkanı
8	Mehmet Faik Ateş	10.Ceza Dairesi Başkanı
9	Yaşar Şimşek	5.Ceza Dairesi Başkanı
10	Mustafa Taş	10.Hukuk Dairesi Başkanı
11	Ümran Görmez	5.Hukuk Dairesi Başkanı
12	Hikmet Onat	7.Hukuk Dairesi Başkanı
13	Kadri Özerdoğan	4.Hukuk Dairesi Başkanı
14	Mehmet Çamur	12.Hukuk Dairesi Üyesi
15	Sevil Kartal	2.Hukuk Dairesi Üyesi
16	Dudu İrem Toros	11.Hukuk Dairesi Üyesi
17	Battal Yılmaz	3.Hukuk Dairesi Üyesi
18	Zeki Gözütok	6.Hukuk Dairesi Üyesi
19	Fevzi Arıç	8.Ceza Dairesi Üyesi
20	Ümüt Ceyhan	2.Ceza Dairesi Üyesi
21	Mustafa Doğru	3.Ceza Dairesi Üyesi
22	Berrin Aksoyak	7.Ceza Dairesi Üyesi
23	Necip Topuz	4.Ceza Dairesi Üyesi
24	Faris Karak	11.Ceza Dairesi Üyesi
25	Mustafa Yapıcı	12.Ceza Dairesi Üyesi
26	Hüseyin Sarıkamış	9.Hukuk Dairesi Üyesi
27	Metin Tepe	1.Hukuk Dairesi Üyesi
28	Ahmet Kar	8.Hukuk Dairesi Üyesi
29	Velihattin Eldemir	6.Ceza Dairesi Üyesi

STRATEJİK PLANLAMA EKİBİ

	İSİM-SOYİSİM	UNVAN
1	Dr. Mustafa Saldırım	Genel Sekreter Yardımcısı
2	Ömrü Yılmaz	Genel Sekreter Yardımcısı
3	Hakan Öncel	Genel Sekreter Yardımcısı
4	İbrahim Acarlı	Genel Sekreter Yardımcısı
5	Mehmet Doğan	Genel Sekreter Yardımcısı
6	Gülşah Sibel Akbulut	Birinci Başkanlık Tetkik Hâkimi
7	Merve İrem Şahin	Yayın İşleri Tetkik Hâkimi
8	Esra Ulutaş Çelik	Yayın İşleri Tetkik Hâkimi
9	Buket Gülden Kaya	Yayın İşleri Tetkik Hâkimi
10	Ramazan İnan	HGK Tetkik Hâkimi
11	Hatice Perktaş Yavuz	CGK Tetkik Hâkimi
12	Özlem Has	2.Hukuk Dairesi Tetkik Hâkimi
13	Yıldıray Ögüt	3.Hukuk Dairesi Tetkik Hâkimi
14	Pınar Armağan Yıldırım	7.Hukuk Dairesi Tetkik Hâkimi
15	Fadime Yücesoy	9.Hukuk Dairesi Tetkik Hâkimi
16	Adalet Bulguroğlu	2.Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
17	Hüseyin Bakay	4.Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
18	Handan Saray Ocak	6.Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
19	Efe Özkan	7.Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
20	Elif Bulduk Karakuş	9.Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
21	Savaş Yigen	11.Ceza Dairesi Tetkik Hâkimi
22	Hayreddin Akçıl	Cumhuriyet Savcısı
23	Mehmet Yurtseven	Cumhuriyet Savcısı
24	Cevat İşlek	Cumhuriyet Savcısı

İKİNCİ BÖLÜM

DURUM ANALİZİ

2.1. KURUMSAL TARİHÇE

Yargıtay, Türk hukuk sisteminin en köklü ve en büyük kurumudur. Kuruluşundan bugüne kadar Türk hukukuna yön vermiş, hukuk düzeninin yerleşmesinde ve adaletin gerçekleştirilmesinde etkin rol oynayarak öncülük etmiştir.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde, adli yargı mercilerince verilen kararları temyiz yolu ile son ve en üst mercii olarak inceleyen Divan-ı Ahkâm-ı Adliye, Yargıtay'ın tarihsel temelini oluşturur. Divan-ı Ahkâm-ı Adliye'nin kurulmasına değin, Türk hukuk sisteminde bir yüksek mahkeme bulunmamaktaydı.

6 Mart 1868 (12 Zilkade 1284) tarihinde dönemin Padişahı Sultan Abdülaziz'in iradesiyle "*Divan-ı Ahkâm-ı Adliye*" adıyla günümüz Yargıtay'ının temeli atılmıştır. Divan-ı Ahkâm-ı Adliye'nin kuruluş amacı iradede şu şekilde açıklanmıştır: "*Kişilerin hakları ve güvenlikleri açısından çok önemli olan hukuk işlerinin mülki işlerden ve yürütme ile görevli hükümetten ayrı bir düzene kavuşturulması, adalete değer veren padişahın büyük arzusudur.*" Divan-ı Ahkâm-ı Adliye Nizamnamesi Esasinde (01.04.1868-8 Zilhicce 1284) Divan-ı Ahkâm-ı Adliye'nin kuruluş amacı, kuruluşundaki iradede daha geniş şekilde açıklanmıştır. Buna göre, "*Halkın haklarının güven altına alınması konusunda padişahın her zaman ve aralıksız gösterdiği çabalar sonucunda adalet işlerinin, yürütmeden ayrılarak yargılamanın güvenliğe ve bağımsızlığa kavuşturulması, padişah katında doğru ve uygun görülmüş bulunduğundan onun izni ile kanuni davalar için en büyük mahkeme olarak Divan-ı Ahkâm-ı Adliye kurulmuştur.*" Divan-ı Ahkâm-ı Adliye'nin başına, kuruluşunda büyük emeği geçen Halep Valisi Ahmet Cevdet Paşa getirilmiştir. Dolayısıyla Ahmet Cevdet Paşa, Yargıtay'ın ilk başkanı olarak kabul edilmektedir.

Yargıtay'ın ilk kuruluş şekliyle Divan-ı Ahkâm-ı Adliye'nin çalışma şeklini düzenleyen içtüzükte (Fransız İhtilalinden sonra kurulan Fransız Yüksek Mahkemesinin işleyişine benzer şekilde), temyiz edilmemiş veya temyiz süresi geçmiş bazı kararları dâhi hukuka uygunluk bakımından incelemekle de görevlendirilmiş olması, yüksek mahkemelere duyulan en önemli ihtiyacın, *"hukukun ülkede eşit şekilde uygulanması"* olduğunu göstermektedir. Bu tarihsel miras; hukuk adalet sistemimizde *"kanun yararına temyiz (HMK m.363)"*, ceza adalet sistemimizde ise *"kanun yararına bozma (CMK m.309, 310)"* olarak varlığını halen sürdürmektedir.

Divan-ı Ahkâm-ı Adliye, 18.06.1879 tarihli Nizamı Mahkemeler Kuruluş Kanunu ile *"Mahkeme-i Temyiz"* adını almış, Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümetince Sivas'ta kurulan yüksek mahkemeye *"Muvakkat Temyiz Heyeti"* denilmiş, Sivas'taki bu mahkemenin Eskişehir'e nakli ile *"Temyiz Mahkemesi"*, 20.04.1340 (1924) tarih ve 491 sayılı Teşkilatı Esasiye Kanununun adı 10.01.1945 gün ve 4695 sayılı kanun ile *"Anayasa"* olurken, temyiz mahkemesinin adı da *"Yargıtay"* olmuştur.

1879 tarihli Teşkilat ve Hukuk Usulleri Kanununun 40'inci maddesine göre, Mahkeme-i Temyiz hukuk ve ceza dairelerine ayrılmıştır. Bir Reisi Evvel (Birinci Başkan), bir de Reisi Sani (İkinci Başkan) bulunmaktadır. Birinci başkan; bulunduğu daire ile her iki dairenin beraberce toplandığı zamanlarda kurula başkanlık ederdi. Ceza dairelerinde on, hukuk dairelerinde altı üye yer alırdı. Bu dairelerden her birinde bir başmümeyyiz ile gereği kadar mümeyyiz ve zabıt kâtibi bulunurdu.

7 Haziran 1920 tarihinde TBMM Hükümeti tarafından kabul edilmiş ilk yasalardan olan 4 sayılı yasa ile merkezi Sivas ilinde olmak üzere biri Hukuk, biri Ceza, biri Şer'îye ve biri de Dilekçe Dairesi olmak üzere 4 daireden kurulu Temyiz Heyeti (Yargıtay) oluşturulmuştur. Ancak İstanbul'da bulunan Yargıtay da bu sırada varlığını sürdürmüştür. 04.11.1922 tarihinde İstanbul'un Milli Hükümet buyruğu altına girmesi sonucu her iki Yargıtay'ın birleştiği hususu İstanbul'daki Yargıtay'da bulunan dosyaların Sivas'taki Yargıtay'a gönderilmiş olmasından anlaşılmaktadır.

Cumhuriyet döneminin ilk Yargıtay'ı olan ve Sivas Temyiz Heyeti adıyla kurulan bu Yüksek Mahkeme İstanbul'da bulunan Temyiz Mahkemesi ile birleştikten sonra,

14.11.1923 tarihli ve 371 sayılı yasa ile Anadolu ve Rumeli’de bulunan illerin (özellikle İstanbul ve İzmir’in) kurtuluşlarını müteakip dava dosyalarının ve temyiz edilen dosya sayılarının artması, bu dosyaların Sivas’a ulaşmasının güçlükleri gibi gerekçelerle Sivas’tan Eskişehir’e taşınarak Mahkeme-i Temyiz adını almıştır.

Yargıtay’ın Eskişehir’de faaliyete başlamasından sonra, 08.04.1924 tarih ve 469 sayılı yasa ile mevcut olan Şer’iye Dairesi kaldırılarak Hukuk Dairesi sayısı ve Dilekçe Dairesi sayısı ikiye çıkarılmıştır.

11.04.1928 tarihinde çıkarılan 1221 sayılı yasa ile Yargıtay’ın yapısı ve işleyişi ile ilgili yeni düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler dairelerin sayısına ve görev alanlarına da etkili olmuştur.

1961 Anayasasının geçici 7. maddesiyle Yargıtay Kuruluş Yasasının en geç 6 ay içinde çıkarılması öngörülmüştür. 1730 sayılı Yargıtay Yasası 12 yıl aradan sonra 16 Mayıs 1973 tarihinde çıkarılabilmiş ve 01.06.1973 günü de yürürlüğe girmiştir.

Daha sonra 1983 yılında yürürlüğe giren ve bugün yürürlükte olan 2797 sayılı Yargıtay Yasasının kabul ettiği pek çok hüküm 1730 sayılı yasadan alınmıştır.

Dairelerin sonuçlandırmayı hedefledikleri dosya sayıları her yılbaşında belirlenmiş olup takipleri yapılmaktadır. Ayrıca, gecikmiş dosyalara ilişkin olarak da ayrı raporlama sistemi geliştirilmiş ve uygulanmaya başlanmıştır.

Yargıtay’da görev yapan daire başkanları, üyeler, tetkik hâkimleri, Cumhuriyet savcıları ve personelin görev tanımları ve iş analizleri yapılarak kitap şeklinde basılmıştır.

2.2. YARGITAY 2019-2023 STRATEJİK PLANININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Başkanlığımız tarafından hazırlanan 2019-2023 Stratejik Planında, çok isabetli şekilde amaç ve hedefler belirlenmiş ve tam olarak başarıyla uygulanmıştır. Yargıtay dışındaki etkenler, bölge adliye mahkemelerinin 20 Temmuz 2016 tarihinde faaliyete

geçmesine ilişkin sürecin dinamik şekilde devam etmesi, adli yargı bakımından ihtiyaç duyulan yeniden yapılandırma çalışmalarının diğer adalet kurumları tarafından da farklı platformlarda sürdürülmesi Yargıtay'ın stratejik karar alma ve sorun çözme mekanizmalarında zaman zaman belirsizliklere neden olmuştur. Bu açıklamalar kapsamında 2019-2023 Stratejik Planının uygulanmasına ilişkin bilgiler her bir “Amaç” için aşağıda madde madde açıklanmıştır.

AMAÇ-I: YARGITAY'IN ŞEFFAFLIĞINI ARTIRMAK

Yargıda şeffaflığa ilişkin çalışmalar küresel bir vizyonla sürdürülmektedir. Yargıtay Etik, Şeffaflık ve Güven Projesi kapsamında ulusal ve uluslararası alanda çok önemli ilerlemeler sağlanmıştır. Yargıtay'ın liderliğinde dünyanın farklı hukuk geleneklerini ve hukuk sistemlerini temsil eden yüksek mahkeme başkanlarının katılımlarıyla geliştirilen, yargıda şeffaflığı ve hesap verebilirliği ilk kez ve kapsamlı olarak ele alan Yargıda Şeffaflığa İlişkin İstanbul Bildirgesi, Birleşmiş Milletler Suçun Önlenmesi ve Ceza Adaleti Komisyonunda (24 Mayıs 2019'da) ve daha sonra Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey'de (23 Temmuz 2019'da) kabul edilmişti. İstanbul Bildirgesinin en önemli özelliği daha önce hükümetler arası görüşmelerde ele alınmadan, tamamen hâkimler tarafından geliştirilen ilk insan hakları metni olmasıdır. 2015-2019 Stratejik Planın son döneminde gerçekleştirilen bu küresel başarıdan sonra İstanbul Bildirgesi'nin dünyada yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar 2019-2023 Stratejik Planı döneminde de sürdürülmüştür.

İstanbul Bildirgesi, yargı bağımsızlığı ve yargıda dürüstlük kavramları üzerine temellendirilen Birleşmiş Milletler standartlarına, “yargıda şeffaflık” boyutunu eklemiştir. İstanbul Bildirgesinin gücü ve önemi kısa sürede tüm dünyada fark edilmiştir. 2021 yılının Mart ayında Japonya'da düzenlenen Birleşmiş Milletler Suçun Önlenmesi ve Ceza Adaleti 14'üncü Kongresinin Siyasi Deklarasyonunda BM Yargı Bağımsızlığı Temel İlkeleri ve Bangalor Yargı Etiği İlkeleri ile birlikte İstanbul Bildirgesine de atıf yapılmıştır. Kyoto Deklarasyonu olarak da ifade edilen bu metinde; bağımsız, tarafsız, adil, etkili, şeffaf ve hesap verebilir bir yargının önemi vurgulanmış, reform çabalarında bu temel insan hakları metinlerinin göz önünde bulundurulması

gerektiği tüm üye devletler tarafından bir kez daha teyit edilmiştir. Bu şekilde İstanbul Bildirgesi, BM metinlerde uzlaşılan dil (agreed language) olarak kabul görmüş olup küresel adalet politikalarına ilişkin BM metinlerde referans olarak gösterilmektedir.

Yargıtay Etik Şeffaflık ve Güven Projesi kapsamında İstanbul Bildirgesi'nin "Kaynak Kılavuzu" ile "Değerlendirme Çerçevesi" farklı hukuk sistemlerini ve geleneklerini temsil eden uluslararası uzmanlar tarafından hazırlanmıştır. Kaynak Kılavuz, yargıda şeffaflığa ilişkin dünyadaki en iyi uygulama örneklerini içeren ve yargıda şeffaflık konusunda ilerlemek isteyen adalet kurumları için bir rehber niteliğindedir. Değerlendirme Çerçevesi ise mahkemelerin şeffaflık konusunda kendi öz değerlendirmelerini yapmalarına imkân vermektedir. İstanbul Bildirgesi'nin rehberliğinde Stratejik Plan döneminde yapılan çalışmalar aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

1) Yargıtay İçtihatlarının Yaygınlaştırılması

Hedef 1.1'de öngörüldüğü şekilde tüm Yargıtay kararlarının kişisel verilerden arındırılarak Yargıtay'ın internet sitesinde yayımlanmasına devam edilmiş ve bu hedefte yer alan ilk stratejiye uygun şekilde "Veri Ayıklama Komisyonu" çalışmalarına devam etmiştir. Ayrıca, Komisyon, personel ve donanım yönünden desteklenmeye devam edilmiştir.

Hedef 1.1'de yer alan ikinci strateji, Yargıtay kararlarına erişimi kolaylaştırmak amacıyla kullanıcı dostu elektronik hizmet sağlanmasıydı. Bu amaçla Avrupa Konseyi ile birlikte yürütülen "Yargıtay'ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında yapay zekâ destekli şekilde çalışan Yargıtay İçtihat Merkezi (YİM) kurulmuştur. Karşılaştırmalı hukukta başta yüksek mahkemeler olmak üzere adalet aktörleri, mahkeme kararlarının yaygınlaştırılmasına özel bir önem vermiş, bu konuya nitelikli iş gücü ve yüksek mali kaynak özgülemiştir. Fransa, İspanya, Avusturya ve Hırvatistan örneklerinde olduğu gibi birçok ülke, yargı sistemlerindeki farklılıklara rağmen, bilişim sistemi üzerinden içtihatların yaygınlaştırılması konusunda benzer mekanizmalar geliştirmiştir. Yargıtay da çağın gereği olan bu yeniliklere karşı gerekli duyarlılığı göstererek günümüzün en yüksek teknolojik standartlarına sahip Yargıtay İçtihat Merkezi'ni, kısa adıyla YİM'i geliştirmiştir. YİM'de işlenen ve yaygınlaştırılan

kararlar, sayısal ve çeşitlilik olarak belli bir zenginliğe ulaştığında Yargıtay'ın ülke çapında içtihat birliğini sağlama görevine ilişkin temel eksikliklerden bir tanesi daha tamamlanmış olacaktır. Yapay zekâ destekli bu Merkez, büyük ölçüde 2023 yılında uygulanmaya başlanan “Gerekçeli Karar Yazım Rehberine” göre tasarlanmıştır. Yargıtay İctihat Merkezinde karar aranırken Rehberde yer alan ana başlıklara ve yazım biçimlerine göre indeksleme ve sorgu yapılmaktadır.

2) Dosyaların Öngörülen Kanun Yolu İnceleme Süreleri Konusunda Tarafların Bilgilendirilmesi

Hedef 1.2'de yer alan birinci strateji uyarınca, Yargıtay'da ortalama yargılama süreleri kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Ayrıca, ortalama yargılama süreleri her yıl Adalet Bakanlığı tarafından yayımlanan adalet istatistiklerinde yer almaktadır.

İkinci strateji bakımından ise bu Hedef'in altında yer alan “*Yargıtay daire ve üye sayılarında, kanunla yapılan değişiklikler sebebiyle meydana gelen ve öngörülmeeyen değişiklikler*” şeklinde tanımlı risk gerçekleşmiştir. Yargıtay'daki daire sayısının 2021 yılına kadar 46'dan 24'e indirilmesi nedeniyle dosyaların daireler arasında dengeli şekilde paylaşılmasına ilişkin sürecin oynaklığı, her bir dosya bazında taraflara ortalama yargılama sürelerinin önceden bildirilmesine engel olmuştur.

Üçüncü strateji bakımından ise her yılbaşında daireler arasında yapılan işbölümü düzenlenirken, ortalama yargılama süreleri dikkate alınmaktadır. Ancak, dairelerin uzmanlık alanlarının da gözetilmesi nedeniyle sadece ortalama görülme sürelerine göre dosyaların dağıtılması Yargıtay'ın çalışma usullerine uygun düşmemektedir. Bununla birlikte daireler arasındaki iş yükünün adil dağıtımını amacıyla Yargıtay'da görev yapan daire başkanları, üyeler, tetkik hâkimler ve adli personelin görev tanımları ve iş analizleri yapılmış, iki ayrı kitap olarak basılmıştır. İş yükünün adil dağıtımına ilişkin sürecin ilerletilmesi suretiyle daireler arasında ortalama görülme sürelerinin de birbirleriyle uyumlaştırılması mümkün hale gelecektir.

3) Yargıtay'ın Şeffaflık Stratejisinin Oluşturulması ve Uygulanması

Yargıtay Etik Şeffaflık ve Güven Projesi kapsamında oluşturulan Yargıtay'ın şeffaflık stratejisinin uygulanmasına devam edilmektedir.

Hedef 1.3'teki birinci stratejide yer aldığı üzere, üniversitelerin ziyaret talepleri karşılanmakta ve öğrencilere Yargıtay'ı tanıtıcı içerikte bilgiler verilmektedir. Ancak, "Yargıtay Şeffaflık Hukuk Kliniği" çalışmaları Covid 19'dan da kaynaklanan nedenlerle zamanında başlatılamamış, salgının sona ermesinden sonra birikmiş ve süreye bağlı faaliyetler nedeniyle bu konuya gerekli zaman ve kaynak ayırlanamamıştır.

İkinci strateji çerçevesinde avukatlar UYAP ortamında vekil oldukları dosyalarla ilgili her türlü bilgiye ulaşabilmektedir. 2023 yılında avukatlara ve Yargıtay'dan hizmet alanlara ilişkin anket uygulanmış ve 2024-2028 Stratejik Planı hazırlık çalışmaları kapsamında değerlendirilmiştir. Bu ankete 1041 avukat, 16 vatandaş, 288 Yargıtay üyesi ile tetkik hâkimi ve Cumhuriyet savcısı, 740 personel katılmıştır.

Üçüncü stratejiye ilişkin olarak da her yılbaşında Yargıtay'ın faaliyet raporu yayınlanmaya devam edilmektedir.

4) Yargıtay'ın İletişim Stratejisinin Belirlenmesi

Hedef 1.4'teki birinci stratejiye uygun şekilde 50 sayfalık ve "Yargıtay İletişim Stratejisi" geliştirilmiştir. Ayrıca, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu'nun 14.11.2018 tarih ve 327 sayılı kararıyla kurulan Basın ve Halkla İlişkiler Bürosu faaliyetlerine devam etmiştir.

Yargıtay'ın tanıtım filmi düzenli olarak güncellenmektedir. Yargıtay Etik Şeffaflık ve Güven Projesi ile Yargıtay'ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında iki adet 7 dakikalık tanıtım videosu çekilmiştir.

İkinci strateji uyarınca Yargıtay daire başkanları, üyeler, tetkik hâkimleri ve Cumhuriyet savcılarının kurum dışı sempozyum, seminer, panel gibi etkinliklere katılımları desteklenmektedir.

Üçüncü strateji uyarınca, Yargıtay'ın internet sitesi güncellenmektedir. Her yılbaşında canlı olarak da yayımlanan basın toplantısı düzenlenmekte, gerektiğinde yazılı bilgilendirme yapılmaktadır. Ayrıca, önemli etkinliklere medya temsilcileri de davet edilerek toplumun Yargıtay'ın çalışmaları konusunda bilgi sahibi olması sağlanmaktadır.

AMAÇ-II: YARGI ETİĞİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ

1) Yargıtay Etik İlkeleri Hukuk Klinikleri Yoluyla Öğrencilerin, Hukukçuların ve Halkın Bilgilendirilmesi

Hedef 2.1’de yer alan birinci strateji uyarınca her yıl düzenli şekilde “Yargıtay Etik İlkeleri Hukuk Klinikleri” düzenlenmiş, bu kapsamda kolaylaştırıcı hukuk fakültesi öğrencileri yarım dönem etik dersinin yanı sıra eğitim teknikleri bakımından da eğitim almış, katılımcı hukuk fakültesi öğrencilerine de 2 günlük yargı etiği eğitimi verilmiştir. Ayrıca, 2023 yılında meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremten etkilenen hukuk fakülteleri ile hukuk fakültesi öğrencilerine özel olarak “Yargıtay Etik İlkeleri Hukuk Kliniği” düzenlenmiştir.

İkinci stratejiye uygun şekilde, baroların yargı etiği eğitimi talepleri karşılanmaya devam edilmektedir.

Üçüncü strateji kapsamında Yargıtay üyeleri tarafından Türkiye Adalet Akademisinde etik dersleri verilirken Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri hakkında da bilgiler verilmektedir. Bu stratejiye ilişkin olarak Hedef 2.1’de “Türkiye Barolar Birliği, barolar ve diğer adalet aktörlerinin etik ilkelerin yaygınlaştırılması konusunda işbirliği yapmaya istekli olmaması.” şeklinde tanımlı risk kısmen gerçekleşmiş, barolar yargı etiği konusunda istisnalar dışında eğitim talebinde bulunmamıştır. Bu nedenle avukatlar ve stajyer avukatlar bakımından yaygınlaştırma faaliyetleri sınırlı kalmıştır.

2) Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulu ve Yargıtay Personeli Etik Komisyonun Faaliyetlerinin Desteklenmesi

Hedef 2.2’de yer alan birinci stratejiye uygun olarak Yargı Etiği Danışma Kurulu’nun faaliyetlerinin desteklenmesi ve kararların yaygınlaştırılması konusunda çalışmalar sürdürülmüştür. Bunların bir kısmı yargı etiği konusunda yapılan seminer ve diğer bilimsel etkinliklere katılma yoluyla gerçekleşmiştir. Diğer yandan Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulu’nun kararları kitap olarak basılmakta, kararlar İngilizceye çevrilmekte ve Birleşmiş Milletler çatısı altında yer alan Yargıda Dürüstlük Küresel Ağı da dâhil olmak üzere çeşitli uluslararası platformlarda yaygınlaştırılmaktadır. Ayrıca,

Cumhurbaşkanlığı Eğitim Kapısı çalışmaları kapsamında Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri hakkında e-devlet üzerinden tüm kamu personeline yönelik şekilde 40 dakikalık bir eğitim videosu da yayımlanmıştır.

İkinci strateji çerçevesinde, hukuk kliniği çalışmaları kapsamında Yargıtay'da görevli etik kolaylaştırıcılarının yenileme eğitimi verilmiştir. Ayrıca, göreve yeni başlayan personele de başlangıç eğitimi sırasında etik eğitimi verilmektedir.

3) Yargıtay Üyeleri, Tetkik Hâkimleri, Yargıtay Cumhuriyet Savcıları ve Yargıtay Personeli İçin Etik Eğitimleri ve Yenileme Eğitimleri Düzenlenmesi

Hedef 2.3'te yer alan birinci stratejiye uygun olarak, Yargıtay'ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında hazırlanan hizmet içi eğitim planında etik eğitimlerine yer verilmiştir.

İkinci strateji kapsamında Yargıtay etik kolaylaştırıcılarına hukuk klinikleri vesilesiyle en az yılda bir kez teorik ve pratik yenileme eğitimleri düzenlenmiştir. Yargıtay'ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında Yargıtay daire başkanları, üyeler, tetkik hâkimleri, Cumhuriyet savcıları ve personele yönelik olarak ayrı ayrı hazırlanan oryantasyon programlarında "Yargıtay Etik İlkeleri" eğitimine de yer verilmiştir.

AMAÇ-III: FİZİKSEL VE TEKNİK ALT YAPIYI GELİŞTİRMEK

1) Yapımına Başlanan Yargıtay'ın Yeni Hizmet Binasının Tamamlanması

Yargıtay'ın yeni hizmet binası 2021 yılında tamamlanmış, 1 Eylül 2021 tarihinde "adli yıl açılışı" ile birlikte de açılışı yapılmıştır. Yeni hizmet binasının geçici kabulü yapılmış olup 2023 yılsonuna kadar kesin kabulü yapılacaktır. Yeni hizmet binası ve eklentilerinde makine ve teçhizat olarak noksanlık bulunmayıp; bina ve eklentilerindeki eksikler tamamlanılacak, oluşan arızalar giderilecek yapılan bu işlemler sonucunda kesin kabul yapılacaktır.

2-Hizmet Aracı Kapasitesinin Arttırılması

Hedef 3.2’de yer alan stratejilere uygun şekilde yapılacak araç alımları, Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca yürürlüğe konulan tasarruf tedbirleri uygulaması nedeni ile istenilen düzeyde araç alımı olmamış ancak buna rağmen 5 yıllık dönemde toplam 6 adet binek otomobil, 1 adet traktör ve 1 adet karla mücadele aracı alınmıştır.

3) Bilişim Altyapısının Geliştirilmesi

Yargıtay’ın yeni hizmet binası, bilişim altyapısı yedekli çalışma mantığına göre iki veri merkezi üzerinden çalışacak şekilde tasarlanmıştır. Binanın 1 Eylül 2021 tarihinde açılmasıyla birlikte, yeni teknolojiye uygun cihazlarla donatılan binanın ağ sistemi aşama aşama devreye alınmıştır. Ardından önceki yerleşkede bulunan sunuculardaki verilerin transferi gerçekleştirilmiştir. ‘

Önceki yerleşkedeki uygulamadan farklı olarak yeni binada kat yazıcısı sistemine geçilmiştir. Bu şekilde yargılamaya ayrılan kaynakların daha tasarruflu kullanılması amaçlanmaktadır. İki farklı sağlayıcıdan hizmet alınarak binanın internet çıkışları yedekli hale getirilmiştir. Ayrıca, UYAP sisteminin güvenli bir şekilde çalışabilmesi için yeni binayla Adalet Bakanlığı arasında noktadan noktaya bağlantı kurulmuştur. Adalet Bakanlığı tarafından, Yargıtay’a ait bazı bağlantılar ve sunucular da yeni veri merkezine taşınmış ve bu kaynaklar üzerinde doğrudan kontrol sağlanmıştır. Bunlara ek olarak, sistemin güvenliğinin sağlanması bakımından güvenlik duvarı cihazı ve güvenlik yazılımları temin edilmiştir. Kablosuz ağın kapsama alanının genişletilmesiyle ilgili de çalışma yürütülmüştür.

Yazılım geliştirme faaliyetleri kapsamında, UYAP 3 olarak bilinen ana projenin bir ayağı olan “Yargıtay UYAP Projesi’nin web tabanlı ortamda geliştirilmesine 2021 yılında analiz aşamasıyla başlanmış ve 2022 yılında kodlama çalışmalarına geçilmiştir. Bu proje, UYAP 2’ den sonra Yargıtay’ın iş süreçlerini olumlu yönde etkileyecek en önemli adımlardan biri olarak görülmektedir.

Başta avukatlar olmak üzere kamunun çeşitli kesimleri arasında Yargıtay kararlarına erişiminde uzun zamandır vazgeçilmez hale gelen “Yargıtay Karar Arama

Projesi”nin iyileştirilmesi amacıyla 2022-2023 yıllarında çalışma yürütülmüştür. Bu çerçevede proje, servis mantığıyla (spring boot) çalışan daha güvenli yapıya geçirilmiştir. Bir diğer konu da “Yargıtay’ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında geliştirilmekte olan “Yargıtay İctihat Merkezi (YİM)” uygulamasıyla ilgilidir. YİM uygulamasının süreçlerine doğrudan destek verilmektedir.

Yukarıda belirtilen yazılım ve projelere ek olarak yargılamayla ilgili kurum dışına hizmet veren yazılım ve web sayfaları şunlardır: Yargıtay Web Sitesi, Yargıtay CB Web Sitesi, Yargıtay Kütüphanesi Web Sitesi, Yargıtay Dergisi Web Sitesi, Yargıtay Dosya Sorgu ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Dosya Sorgu. Hata giderme ve iyileştirme kapsamında söz konusu yazılım ve web sayfalarıyla ilgili de çalışmalar yürütülmektedir.

4) Mevcut Hizmet Binalarının Fiziksel Altyapı İmkânlarının İyileştirilmesi

Hedef 3.4’te yer alan stratejilere uygun şekilde hizmet binasının bakımları ve (gerekirse) onarımları düzenli olarak yapılmaktadır.

AMAÇ-IV: KURUMSAL KAPASİTEYİ GÜÇLENDİRMEK

1) Mevzuat Altyapısının Yenilenmesi

Mevzuat altyapısının yenilenmesi için karşılaştırmalı hukuk bakımından uluslararası uzmanların desteği ile masabaşı incelemeleri yapılmış, raporlar alınmıştır. Ayrıca, Yargıtay’ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında Fransa, İtalya, İspanya ve Finlandiya’ya çalışma ziyaretleri gerçekleştirilerek bu ülkelerin bilgi ve deneyimlerinden yararlanılmıştır.

Yargıtay içinde mevzuat çalışmalarını da içerecek şekilde çalışma grupları oluşturulmuş, yüksek mahkemelerin hukuki çerçevesine ilişkin uluslararası bir sempozyum düzenlenerek Yargıtay’ın hukuki çerçevesine ilişkin yol haritası taslağı açıklanmıştır.

Belirtilen nedenlerle, 2019-2023 Stratejik Planı hazırlanırken mevcut olan “Yargıtay Kanunu Taslağı” kadük kalmış, bölge adliye mahkemelerinin kurulmasından kaynaklanan ihtiyaçlar, yeni mahkeme araçları ve çalışma usullerinin de yeni Yargıtay Kanununda düzenlenmesi gerekmiştir. Bu nedenle, Hedef 4.1’deki stratejiler yerine, yukarıda belirtilen hazırlık çalışmaları yürütülmüştür. Yapılan çalışmaların sonuçlarına 2024-2028 Stratejik Planında yer verilmiştir.

2) Yargıtay Tetkik Hâkimlerinin ve Cumhuriyet Savcılarının Statülerinin Uygun Şekilde Belirlenmesi İçin Mevzuat Çalışması Yapılması

Hedef 4.2’de yer alan birinci strateji çerçevesinde oryantasyon eğitim programları hazırlanmıştır. Yargıtay tarafından düzenlenen çeşitli etkinliklere Cumhuriyet savcıları ile tetkik hâkimleri de davet edilmektedir. Yargıtay’ın yeni hizmet binasının sağladığı imkânlar sayesinde her tetkik hâkimine ve Cumhuriyet savcısına müstakil bir oda tahsis edilerek aidiyet duygusunu geliştirecek ve konumlarına uygun fiziki koşullar sağlanmıştır.

İkinci ve üçüncü stratejiler çerçevesinde çalışmalar yürütülmüş ve kanun teklifleri hazırlanarak Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. Ancak, bu hedefte “*Kanun değişikliği ihtiyacından kaynaklanan zorluklar.*” şeklinde tanımlanan risk gerçekleşmiş ve hedeflenen kanun değişiklikleri yasalaşmamıştır.

3) Yargıtay Eğitim Programlarının Güçlendirilmesi, Yargıtay Daire Başkanları, Üyeler, Tetkik Hâkimleri, Cumhuriyet Savcıları ve Yargıtay Personelinin Mali Haklarının Artırılması

Hedef 4.3’te yer alan birinci strateji uyarınca, Yargıtay’ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında 11 adet eğitim programı geliştirilmiş, kitap olarak basılmış ve bu eğitimleri vermek üzere çeşitli unvanlarda 100 kişiye eğitici eğitimleri verilerek, eğitimciler yetiştirilmiştir. Eğitim programları şunlardır: Yetişkin Eğitimi, Dosya İnceleme ile Rapor Hazırlama ve Gerekçeli Karar Yazımı (Hukuk Bölümü), Müzakere Yöntem ve Teknikleri (Hukuk Bölümü), Genel Oryantasyon (Hukuk Bölümü), Genel Oryantasyon (Ceza Bölümü), Genel Oryantasyon (Yargıtay

Cumhuriyet Savcıları), Genel Oryantasyon (Yargıtay Personeli), Genel Oryantasyon (Yargıtay Daire Başkanları), Dosya İnceleme ile Rapor Hazırlama ve Gerekçeli Karar Yazımı (Ceza Bölümü), Müzakere Yöntem ve Teknikleri (Ceza Bölümü), Dosya Ön İncelemesi ile Tebliğname ve İtirazname Yazımı (Yargıtay Cumhuriyet Savcıları).

Birinci strateji çerçevesinde geliştirilen tüm eğitim programlarının (eğitim süresinin uygunluğu çerçevesinde) stajyer hâkim ve savcılara da uygulanması mümkün olduğundan ikinci stratejideki faaliyet de tamamlanmıştır.

Üçüncü strateji çerçevesinde yukarıda belirtilen eğitim programlarından yararlanılabilecektir.

Dördüncü strateji çerçevesinde, aşağıdaki dokuz uluslararası sempozyum düzenlenmiştir:

- 1) **30 Mart 2021:** Yüksek Temyiz Mahkemelerinde Gerekçeli Karar Uluslararası Sempozyumu- I
- 2) **9 Nisan 2021:** Yüksek Temyiz Mahkemelerinde Gerekçeli Karar Uluslararası Sempozyumu- II
- 3) **28 Mayıs 2021:** Hâkimlerin Tarafsızlığı ve Sosyal Medya Kullanması Uluslararası Sempozyumu
- 4) **4 Haziran 2021:** Yüksek Temyiz Mahkemelerinde Mükemmeliyet Uluslararası Sempozyumu
- 5) **2 Eylül 2021:** Uluslararası Yüksek Temyiz Mahkemelerinde Mükemmeliyet İlkeleri
- 6) **6 Aralık 2021:** Temyiz Mahkemelerinin Uluslararası Hukuki Çerçevesi Sunum Çalıştayı
- 7) **7 Aralık 2021:** Temyiz Mahkemelerinin Uluslararası Hukuki Çerçevesi Uzmanlar Grubu Toplantısı
- 8) **15 Aralık 2021:** Mahkeme Mükemmeliyeti Çerçevesinde İnsan Kaynakları ve Stratejik Mahkeme

- 9) **19 Haziran 2023:** Uluslararası Temyiz Mahkemelerinde Mükemmeliyet İlkeleri ile Karşılaştırmalı Hukuk Açısından Yargıtay'ın Hukuki Çerçevesi Sempozyumu beşinci strateji çerçevesinde, yapılan faaliyetlere basın mensupları davet edilmiş ve Yargıtay'ın internet sitesi ile sosyal medya hesaplarından haberler paylaşılmıştır.

Ödenek kısıtı nedeniyle Yargıtay'da görev yapanların sosyal tesislerden yararlanma haklarının genişletilmesine yönelik altıncı stratejideki çalışmalar yapılamamıştır.

Yedinci strateji çerçevesinde, Yargıtay personelinin anket çalışmaları ile görüşlerine başvurulmak suretiyle uygun sosyal ve kültürel ihtiyaçları tespit edilerek 68 kurum ile anlaşma yapılmıştır.

Yargıtay'da görevli personelin vefat etmesi ya da maluliyet nedeniyle görevinden ayrılması halinde öngörülen yardımlara yönelik sekizinci stratejideki çalışmalar kurumsal olarak yapılmamıştır.

4) Yargıtay'da Görevli Olanların Yurt Dışı ve Yurt İçi Eğitim İmkânlarının Genişletilmesi

Hedef 4.4 kapsamında, Yargıtay'da görev yapanların yurt dışına gönderilebilmeleri için mevzuat altyapısının değiştirilmesi gerekmektedir. Bu hedef altındaki "Mevzuat altyapısının değiştirilmesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisinden kaynaklanabilecek gecikmeler" şeklinde tanımlanan risk gerçekleşmiştir. Bununla birlikte Yargıtay'ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında Yargıtay'da görev yapan 61 kişi İspanya, İtalya, Fransa ve Finlandiya'ya birer haftalık çalışma ziyareti yapmış ve mesleki incelemelerde bulunmuştur.

Üniversitelerle birlikte düzenlenen ortak programlara Yargıtay'da görev yapanlar katılmakta olup iki numaralı faaliyet düzenli şekilde yapılmaktadır.

Üçüncü stratejide yer alan mesleki inceleme ve ziyaret raporları düzenlenmekte ve gerektiği şekilde bu raporlardan yararlanılmaktadır.

5) Yargıtay'ın Kurumsal Kapasitesinin Geliştirilmesi Amacıyla Uluslararası Projeler Yapılması

Hedef 4.5'teki stratejilere uygun şekilde Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği işbirliğinde Yargıtay'ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi 2018-2023 tarihlerinde yürütülmüş ve tamamlanmıştır. Bu Proje kapsamında, Yargıtay Gerekçeli Karar Yazım Rehberi, 11 eğitim modülü, yapay zekâ destekli Yargıtay İctihat Merkezi, 4 yurt dışı çalışma ziyareti, 9 adet uluslararası sempozyum, ikisi ulusal ve dördü bölgesel olmak üzere 6 bölgesel ictihat forumu, Yargıtay'ın hukuki çerçevesine ilişkin kanun önerileri gibi kurumsal kapasiteyi geliştiren çalışmalar yapılmış, adli kalite ve yargı yönetimi konusunda önemli yabancı eserler Türkçeye çevrilmiştir.

2016-2023 tarihleri arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı işbirliğinde “Yargıtay Etik Şeffaflık ve Güven Projesi” yürütülmüştür. Bu Proje kapsamında, Yargıtay Etik İlkeleri belirlenmiş, Yargı Etiği Danışma Kurulu oluşturulmuş, hukuk fakültelerinde etik dersleri yaygınlaştırılmış, Yargıda Şeffaflığa İlişkin İstanbul Bildirgesi Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey’de kabul edilmiştir. Yukarıda belirtilen projeler çerçevesinde Türkçe ve İngilizce olarak çok sayıda yayın yapılmış, eğitim faaliyetleri organize edilmiştir.

2021 yılında adli yıl açılışı ve Yargıtay'ın yeni hizmet binasının faaliyete geçmesi vesilesiyle “Temyiz Mahkemelerinde Mükemmeliyet Projesi” yürütülmüş olup, bu kapsamda 3 kıtadan ve 13 ülkeden gelen yüksek mahkeme başkanları ve ülke başsavcılarının katılımlarıyla Temyiz Mahkemelerinde Mükemmeliyet İlkeleri belirlenmiştir. Belirlenen bu ilkeler çerçevesinde mükemmeliyet sisteminin diğer bileşenlerine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Fikri ve sınai haklar konusunda görev yapan ilk derece mahkemesi hâkimleri ile Cumhuriyet savcılarının eğitimi amacıyla TAIEX Projesi yürütülmüştür.

AMAÇ-V: ADLİ KALİTENİN DAHA ÇOK YÜKSELTİLMESİ

1) Yargıtay Kararlarının ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Tebliğnamelerinin Kalitesinin Daha Çok Yükseltilmesi

Hedef 5.1 çerçevesinde 564 sayfalık Yargıtay Gerekçeli Karar Yazım Rehberi hazırlanmış olup 2023 yılından itibaren Yargıtay'ın tamamında uygulanmaya başlamıştır. Ayrıca, Rehber'in uygulanmasının desteklenmesi amacıyla "Dosya İnceleme, Rapor Hazırlama ve Gerekçeli Karar Yazımı" eğitim programı geliştirilmiş, 2424 Yargıtay çalışanı bu eğitimi almıştır. Yeni gerekçeli karar yazım formatına göre UYAP alt yapısında gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

2) İçtihat Tutarlılığının Artırılması

Hedef 5.2 çerçevesinde UYAP ortamında Emsal Karar Arama ekranı geliştirilmiştir. Ayrıca, yapay zekâ destekli Yargıtay İçtihat Merkezi aracılığıyla Yargıtay'da görev yapan daire başkanları, üyeler, tetkik hâkimleri ve Cumhuriyet savcıları emsal kararlara kişisel verileri ayıklanmadan orijinal halleriyle erişebilecektir.

46 dairesel Yargıtay'dan 24 dairesel Yargıtay'a geçiş sürecinin 2021 yılında tamamlanmış olması ve iş yükündeki azalmaya bağlı olarak aynı işe farklı dairelerin bakması uygulaması terk edilmiştir. Bu şekilde maddi hukuk kurallarına ilişkin içtihat farklılıklarının önlenmesi bakımından bir engel kaldırılmıştır.

3) Yargıtay'daki İş Süreçlerinin Adalet Yönetiminin Gereklerine Göre Yönetilmesi

Yargıtay'daki iş süreçlerinin takip ve denetimi bakımından 2019-2023 yılları arasında Dosya İzleme Sistemi geliştirilmiş ve zaman içinde detaylandırılarak uygulanmıştır. Bu kapsamda iş süreçlerine ilişkin süre standartları belirlenmiş ve aylık raporlamalar yapılarak standartlara uygunluk takip edilmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024-2028

2.3. MEVZUAT ANALİZİ

Tablo 3: Mevzuat Analizi

Yasal Yükümlülük	Dayanak	Tespitler	İhtiyaçlar
Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ve daire başkanları kendi üyeleri arasından Yargıtay Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirler; süresi bitenler yeniden seçilebilirler.	2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası m.154	Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ve daire başkanları seçimlerinin söz konusu madde gereğince yapılması demokratik meşruiyet bakımından faydalı gibi gözükse de bazı hallerde seçimlerin aylarca sürmesi ilgili dairenin verimliliğini olumsuz etkilemektedir.	Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ve daire başkanları seçiminin daha kısa sürede sonuçlanmasına imkân veren ve Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlık seçimi yöntemine benzer bir usul belirlenmeli ve yasal düzenleme de anayasada değil Yargıtay Kanununda yer almalıdır.
Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümleri ilk ve son merci olarak inceleyip karara bağlamak.	2797 Sayılı Yargıtay Kanunu m.13	Hukukun tüm ülkede eşit şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla içtihat birliğini gerçekleştirmek. Adli yargıda mahkeme kararlarının hukuka uygunluğunu denetlemek. Adalet politikalarına aktif katkı sağlamak.	Bölge adliye mahkemelerinin kurulması nedeniyle Yargıtay'ın tam anlamıyla içtihat mahkemesine dönüşmesi için yasal düzenlemelere ihtiyaç bulunmaktadır.
Yargıtay Başkan ve Üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili ve özel kanunlarında belirtilen kimseler aleyhindeki görevden doğan tazminat davalarına, bunların kişisel suçlarına ait ceza davalarına ve kanunlarda gösterilen diğer davalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakmak.	2797 Sayılı Yargıtay Kanunu m.13	Bu şekilde yüksek düzeydeki kişilere yönelik hukuki bir teminat sağlanmaktadır.	Herhangi bir yasal düzenleme ihtiyacı yoktur.
Kanunlarla verilen diğer işleri görmek.	2797 Sayılı Yargıtay Kanunu m.13	Özel hükümler gereği bazı istisnai nitelikteki iş ve işlemlerin yapılması.	Yargıtay'ın çalışma usullerinin yeniden düzenlenmesi ve idari kapasitesinin yeniden yapılandırılması gerekmektedir.
Yargıtay üyeleri on iki yıl için seçilir. Bir kimse iki defa Yargıtay üyesi seçilemez.	2797 Sayılı Yargıtay Kanunu m.29	Yargıtay üyelerinin görev sürelerine ilişkin on iki yıl sınırının kaldırılması.	Yargıtay Kanununun yeniden düzenlenerek Yargıtay üyeliği görevinin herhangi bir süre sınırına tâbi olmaksızın yapılması, hâkim teminatının güçlü bir şekilde yansıtılması açısından gereklidir.

İKİNCİ BÖLÜM DURUM ANALİZİ

Adli ve idari yargı hâkim ve savcılarının niteliklerini, atanmalarını, hak ve ödevlerini, aylık ve ödeneklerini, meslekte ilerlemelerini, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesini, haklarında disiplin kovuşturması açılmasını ve disiplin cezası verilmesini, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri veya kişisel suçlarından dolayı soruşturma yapılmasını ve yargılamalarına karar verilmesini, meslekten çıkarılmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik hallerini, meslek içi eğitimlerini ve diğer özlük işlerini, Yargıtay ve Danıştay başkan ve üyelerinin aylık ve ödenekleri ile diğer mali, sosyal hak ve yardımlarını, düzenlemektir.	2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu md.1	Anayasamıza göre yüksek mahkemeler eşit olduğundan; Anayasa Mahkemesi Başkanı, üyeleri ve personeli ile Yargıtay Başkanı, Yargıtay üyeleri ve Yargıtay personelinin mali, sosyal ve özlük haklarının eşitlenmesi gerekir. Yargıtay tetkik hâkimleri ve Yargıtay Cumhuriyet savcılarının atanmalarında Yargıtay'ın muvafakatının alınması.	Yüksek mahkemeler arasında mali, sosyal ve özlük hakları bakımından eşitlik sağlanması için mevzuat değişikliği yapılması. Yargıtay tetkik hakimleri ve Cumhuriyet savcılarının atanmalarında Yargıtay'ın muvafakatının alınması için mevzuat değişikliği yapılmalıdır.
Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır.	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu md.1	Bilişim, proje yöneticisi, iş analisti ve uzmanlığı, programcılık, uluslararası ilişkiler, araştırma ve geliştirme, eğitim uzmanlığı ve yöneticiliği, alan uzmanlığı, ölçme ve değerlendirme, bütçe ve halkla ilişkiler uzmanı kadroları, Yargıtay Başkanlığının idari kapasitesinin yeniden yapılandırılmasının temelinde yer almaktadır.	Söz konusu kadroların Yargıtay Başkanlığı'na tahsis edilmesi ile Yargıtay Başkanlığı'nın kurumsal kapasitesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla ihtiyaç duyulan kadroların Yargıtay'a tahsisi gereklidir.
Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir.	2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun md.1	Bireysel başvuru konusunda verilen bazı kararların içtihat birliğini ve hukuki öngörülebilirliği sağlamada sorunlara neden olması.	Bireysel başvuru nedeniyle ortaya çıkan hüküm uyumsuzluklarının giderilmesi veya önlenmesi için mevzuat değişikliği ihtiyacı vardır.
Türkiye Adalet Akademisinin kuruluş ve görevleriyle ilgili esasları düzenlemektir.	4954 Sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu md.1	Yargıtay'da verilen hizmet içi eğitimlerin hukuki sonuçlarının düzenlenmemesi.	Yargıtay'daki hizmet içi eğitim programlarının tetkik hâkimlerinin ve Yargıtay savcılarının terfilerinde dikkate alınması.
Kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir.	4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu md.1	Parasal limitler doğrultusunda alım yönteminin belirlenmesi.	E-ihale süreçlerinin tam olarak uygulamaya konulamaması. Kırtasiyeciliğin azaltılması.
Kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması, hesap verebilirliği ve mali saydamlığı sağlamak üzere, kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını, tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü düzenlemektir.	5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu md.1	Kurumun işlemlerini mevzuata uygun olarak yürüttüğünü gösteren her türlü bilgi ve belgenin hazırlanmasını yönlendiren bir kanun olarak karşımıza çıkmaktadır.	Özellikle kurumsal risk analizinin tamamlanması suretiyle stratejik yönetimin yerleşmesinde güçlü bir temele sahip olunacağı değerlendirilmektedir.

2.4. ÜST POLİTİKA BELGELERİ ANALİZİ

30 Ekim 2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan On İkinci Kalkınma Planında (2024-2028) yer alan Yargıtay’ın kurumsal sorumluluğundaki politika ve tedbirler planda yer alan paragraf numaralarıyla gösterilmiştir.

Tablo 4: Üst Politika Belgeleri Analizi

Üst Politika Belgesi	İlgili Bölüm/ Referans	Verilen Görev/İhtiyaçlar
Onikinci Kalkınma Planı	3.5. ADALETİ ESAS ALAN DEMOKRATİK İYİ YÖNETİŞİM 3.5.1. Adalet Hizmetleri b. Politika ve Tedbirler	• 913.1. Katılımcı bir hazırlık süreciyle yeni bir “Yargı Reformu Stratejisi” ve “İnsan Hakları Eylem Planı” hazırlanacaktır. • 915.1. Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı bakımından sorun oluşturan unsurların tespiti için durum analizi yapılacak, bu husustaki iyi uygulama örnekleri ile uluslararası standartlar incelenerek rapor hazırlanacaktır. • 916.4. Adalet hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması için dijital teknolojiler daha fazla kullanılacaktır. • 917.7. Makul sürede yargılanma hakkının daha etkin korunmasına yönelik mahkemeler teşkilatı güçlendirilecektir. • 920.1. Yapay zekânın getirdiği imkânların dikkate alınması suretiyle karar destek sistemleri güçlendirilecektir. • 920.2. Yapay zekâ uygulamalarının etik ve hukuki çerçevesi oluşturulacaktır. • “Yargı Reformu Stratejisi” ve “İnsan Hakları Eylem Planı” hakkında görüş bildirilmiştir. • Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı bakımından hem hukuk profesyonelleri hem de toplumun farkındalığının yükseltilmesi için yargı etiği ilkelerinin ve Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulu kararlarının yaygınlaştırılması. • Gerekçeli karar kalitesinin yükseltilerek halkın yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı konusunda duyduğu güvenin artırılması. • Yapay zekâ destekli Yargıtay İçtihat Merkezi aracılığıyla gerekçeli kararların yaygınlaştırılması. • Dosya Eksiklik Tamamlama Sisteminin uygulanmasının daha çok yaygınlaştırılması. • Yargıtay İçtihat Merkezi’nin faaliyete geçmesiyle edinilen deneyim ve bilgiden yararlanılarak rapor hazırlama ve gerekçeli karar yazma teknikleri bakımından yapay zekâ teknolojilerinin kullanılması. • Yargı etiği alanında yapılan çalışmalar ile Yargıtay İçtihat Merkezi’nin faaliyete geçmesi sonucunda Türk yargısında ilk kez yapay zekânın uygulamaya geçmesi, yapay zekânın etik ve hukuki çerçevesi bakımından da sağlam bir temel oluşturmaktadır. Bu temelden yararlanılarak yapay zekânın etik ve hukuki çerçevesine ilişkin çalışmaların yapılması.

2.5. PROGRAM-ALT PROGRAM ANALİZİ

Tablo 5: *Program-Alt Program Analizi*

Program	Alt Program	Tespitler	İhtiyaçlar
Program Adı: Hukuk ve Adalet Programı Program Amacı: Hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile insan haklarını esas alarak adalet hizmetlerinin adil, makul sürede, erişebilir ve etkili bir şekilde sunulmasını sağlayacak politikaların geliştirilmesi ve uygulanması.	Alt Program: Yargıtay Alt Program Hedefi: Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.	- İçtihat birliğinin sağlanabilmesi için gerekli mekanizma, çalışma usulü ve mahkeme araçlarındaki eksiklikler. - Yargının dijital dönüşümü için Bilgi İşlem Müdürlüğünde bilişim, proje yöneticisi, iş analisti ve uzmanlığı, programcılık kadrolarının tamamlanması.	İçtihadı Birleştirme kararı yerine içtihat farklılığını önleyici mekanizmalar geliştirilmesi, kabul edilemezlik sistemine geçiş, danışma görüşü gibi yeni müesseselere ihtiyaç duyulması.
Yönetim ve Destek Programı	Alt Program: Üst Yönetim, İdari ve Mali Hizmetler	Kurumun hizmetlerini sağlıklı şekilde verebilmesi amacıyla çalışanların özlük haklarının sağlanması.	Her yıl bütçeye konulan ödeneklerin yeterli olması.

2.6. FAALİYET ALANLARI İLE ÜRÜN VE HİZMETLERİN BELİRLENMESİ

Mevzuat analizi çerçevesinde Yargıtay Başkanlığının görevi kapsamındaki faaliyetler ile sunulan ürün ve hizmetlere ilişkin tabloya yer verilmiştir.

Tablo 6: *Faaliyet Alanı - Ürün/Hizmet Listesi Tablosu*

Faaliyet Alanı	Ürün/Hizmetler	Dayanak
A-Yargı Faaliyetleri	Adliye mahkemelerinden gelen kararların incelenmesi (Temyiz)	- T.C.Anayasası 5018 sayılı KMYKK - Bütçe Kanunu 2797 sayılı Yargıtay Kanunu
B-Genel Destek Hizmetleri	Yargıtay Başkanlığının ana faaliyetlerini yürütebilmesi için gereken her türlü destek hizmetleri (İdari ve mali işler, personel, teknik hizmetler, eğitim gibi)	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu 2797 sayılı Yargıtay Kanunu

2.7. PAYDAŞ ANALİZİ

Yargıtay Başkanlığı tarafından sunulan adalet hizmetlerinin, yararlanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilebilmesi, öncelikle bu konudaki talep ve beklentilerinin bilinmesine bağlıdır. Şüphesiz Stratejik Planın temel unsurlarından olan katılımcılık, kurumun etkileşim içinde olduğu tarafların görüşlerinin alınmasını ve planın sahiplenilmesini sağlayarak uygulama imkânlarını artıracaktır.

Paydaşlar, kurumun sunduğu hizmetler ile ilgili olan, kurumun faaliyetlerinden doğrudan veya dolaylı yönde etkilenen veya kurumu etkileyen kişi, grup veya kurumlar olduğundan, adli uyuşmazlıkların son inceleme yeri olan Yargıtay açısından geniş ve kapsamlı bir paydaş listesi oluşturulmuş; planın hazırlanması bakımından paydaşların görüş, öneri ve beklentileri ile etki düzeylerinin belirlenmesi büyük önem taşıdığından durum analizine temel oluşturacak paydaş analizi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 7: Paydaşların Önceliklendirilmesi

Paydaş Adı	İç Paydaş Dış Paydaş	Etki Derecesi	Dayanak
Daire başkanı, üye, tetkik hâkimi, Cumhuriyet savcısı ve personel	İç Paydaş	Yüksek	- İzle Bilgilendir - Çıkarlarını Gözet - Çalışmalara Dâhil Et
Anayasa Mahkemesi	Dış Paydaş	Yüksek	Birlikte Çalış
Danıştay Başkanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	Birlikte Çalış
Sayıştay Başkanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	Bilgilendir
Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	Birlikte Çalış
Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	Birlikte Çalış
Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	Birlikte Çalış

İKİNCİ BÖLÜM DURUM ANALİZİ

Adalet Bakanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	• Birlikte Çalış
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	• Birlikte Çalış
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	• Birlikte Çalış
Ankara Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Komisyon Başkanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	• Birlikte Çalış
Ankara Batı Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Komisyon Başkanlığı	Dış Paydaş	Yüksek	• Birlikte Çalış
Türkiye Adalet Akademisi	Dış Paydaş	Yüksek	• Birlikte Çalış
Avukatlar	Dış Paydaş	Yüksek	• Birlikte Çalış
HUKUK FAKÜLTESİ BULUNAN ÜNİVERSİTELER			
Tüm Hukuk Fakülteleri	Dış Paydaş	Orta	• Çalışmalara Dâhil Et
İLETİŞİM KURUMLARI			
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı	Dış Paydaş	Düşük	• İzle Bilgilendir • Çıkarlarını Gözet
Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi	Dış Paydaş	Düşük	• İzle Bilgilendir • Çıkarlarını Gözet
MEMUR / İŞÇİ SENDİKALARI			
Adalet Sendikası	Dış Paydaş	Düşük	• İzle Bilgilendir • Çıkarlarını Gözet
Büro Memurları Sendikası	Dış Paydaş	Düşük	• İzle Bilgilendir • Çıkarlarını Gözet
Türkiye Büro Çalışanları Sendikası	Dış Paydaş	Düşük	• İzle Bilgilendir • Çıkarlarını Gözet
Büro Emekçileri Sendikası	Dış Paydaş	Düşük	• İzle Bilgilendir • Çıkarlarını Gözet

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

Tablo 8: Paydaş - Ürün/Hizmet Matrisi

	Yargı Faaliyetleri					
	İçtihat birliği	İçtihat yaygınlaştırma	Adalet politikalarına katkı	Hukuki denetim yapmak	Üst düzey kamu personellerinin soruşturmasını yapmak	Siyasi partilerin faaliyetlerini denetlemek
Daire başkanı, üye, tetkik hâkimi, Cumhuriyet savcısı ve personel	✓	✓	✓	✓		✓
Anayasa Mahkemesi	✓	✓	✓	✓		✓
Danıştay Başkanlığı	✓	✓	✓	✓		
Sayıştay Başkanlığı			✓	✓		
Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanlığı	✓		✓			
Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı	✓	✓	✓	✓		
Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı			✓			
Adalet Bakanlığı			✓			✓
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı	✓	✓	✓	✓		✓
Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Başkanlığı				✓		
Ankara Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Komisyon Başkanlığı			✓			
Ankara Batı Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Komisyon Başkanlığı			✓			
Türkiye Adalet Akademisi	✓	✓	✓			
Avukatlar			✓			
Tüm Hukuk Fakülteleri			✓			
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığı			✓			
Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi			✓			
Adalet Sendikası			✓			
Büro Memurları Sendikası			✓			
Türkiye Büro Çalışanları Sendikası			✓			
Büro Emekçileri Sendikası			✓			

PAYDAŞ GÖRÜŞLERİNİN ALINMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

I. İÇ PAYDAŞLAR

İç paydaşların kurumda görev yapan her düzeydeki çalışanlar olduğundan hareketle daire başkanı, üye, tetkik hâkimi, Cumhuriyet savcısı ve personel ile anket ve mülakatlar gerçekleştirilerek sonuçları analiz edilmiştir.

Daire başkanı, üye, tetkik hâkimi ve Cumhuriyet savcısı anketleri sonucunda;

Toplam 288 katılımcının yaşlarına bakıldığında, en büyük bölümünü 116 kişi ile 35-44 yaş aralığı oluşturmaktadır. En az 25 yaş altı 47 kişidir. Katılımcıların %47'sini erkekler, %53'ünü kadınlar oluşturmaktadır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine bakıldığında %64 ile en büyük bölümü lisans mezunlarıyken, en düşük %3 ile doktora mezunlarıdır.

288 katılımcının unvanlarına bakıldığında, ankete en fazla katılım gösteren 181 tetkik hâkimi olurken 7'sini daire başkanı oluşturmaktadır.

Yargıtay'daki hizmet süresi grafiğine bakıldığında; 4-9 yıl arasında 198 katılımcı gözlenirken, 16-20 yıl görev yapan 3 kişidir.

Yargı Etiği bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları 3,37 ortalama ile "Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri, kurum çalışanları tarafından bilinmektedir." kavramı olurken; en fazla katıldıkları ise, 3,94 ortalama ile "Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri, Yargı Etiği Danışma Kurulu kararları ve yargı etiği ile ilgili bilgi kaynaklarına intranet ve internet sitesi üzerinden kolay erişim sağlanmaktadır." kavramı olmuştur.

Yargıda Şeffaflık bölümünde grafikteki kavramlar incelendiğinde; 162 katılımcı “şeffaflık ilkesi gereği, daire başkanları, üyeler, hâkimler, savcılar ve bireyler ihtiyaç duydukları Yargıtay’ın kurumsal bilgilerine intranet ve internet sitesinden ulaşabilir.” konusunda katıldıklarını belirtmiştir. “Şeffaflık ilkesi gereği, avukatlar ihtiyaç duydukları Yargıtay’ın kurumsal bilgilerine resmî internet sitesinden ulaşılabilir.” kavramına 398 kişi katıldığını belirtmiştir. “Davaların zamanında sonuçlandırılmasına yönelik standartlar belirlenmiş olup adil, pratik ve esnek uygulamalar geliştirilmiştir.” kavramına en fazla katılmıyorum/kesinlikle katılmıyorum demişlerdir.

İçtihat Birliğini Sağlama ve İçtihatların Yaygınlaştırılması bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları “Yargıtay’ın her bir dairesinin kendi içinde aynı konudaki içtihatları tutarlıdır.” önermesi olurken; en fazla katıldıkları ise, “Yargıtay kararlarının gerekçeleri tatmin edici ve yol göstericidir.” kavramı olmuştur.

Yargıtay’ın Eğitici Rolü ve Liderliği bölümünde katılımcılara sorulan yargılar değerlendirildiğinde “Yargıtay etik, şeffaflık, adli kalite gibi adalet sorunlarının çözümü konusunda adalet politikalarına katkı sağlar.” 4 ortalama ile katılımcıların en fazla katıldığı kavram olurken, “Yargıtay adalet hizmetlerinin kalitesini artırmak için yüksek standartlar, mahkeme araçları ve yöntemleri geliştirir.” 3.83 ortalama ile en az katıldıkları önerme olmuştur.

Stratejik Yönetim bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları “Yargıtay’daki iş akışı şeffaf ve çağdaş adalet yönetimi gereklerine uygun şekilde belirlenen ve izlenen standartlara göre yürütülür.” ifadesi olurken; en fazla katıldıkları ise, “Yargıtay’ın zengin ve köklü bir kurum kültürü vardır.” olmuştur.

İnsan Kaynakları bölümü değerlendirildiğinde, “Yargıtay çalışanları arasında cinsiyet eşitliğine (kadın-erkek sayısında eşitlik) dikkat edilmektedir. Kadın çalışanlar da erkek çalışanlar ile eşit çalışma koşullarına sahiptir.” ifadesine dair toplam 227 katılımcı kesinlikle katılıyorum/katılıyorum derken, toplam 30 katılımcı katılmıyorum/kesinlikle katılmıyorum demiştir. “Yargıtay üyeliği seçiminde liyakat ve ehliyet

kriterlerine uyulmaktadır.” ifadesine de toplam 92 katılımcı kesinlikle katılıyorum/katılıyorum derken 114 katılımcı kesinlikle katılmıyorum/katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Fiziki ve Teknik Altyapı ile Etkin İş Süreçleri bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, katılımcıların en fazla katıldığı kavramlar “Yargıtay’ın güvenli, temiz, uygun ve kullanıcı dostu binası vardır” ve “Yargı hizmetinin etkin ve güvenli şekilde yürütülebilmesi için Yargıtay’da yeterli duruşma ve müzakere salonları, güvenli alanlar, dava dosyaları için arşiv ve çalışanlar için verimli fiziki koşullar mevcuttur.” iken; en az katıldıkları, “Duruşmadaki taraf vekillerinin beyanları dosyaların daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır.” olmuştur.

Dış Paydaşların Görüşleri ile İhtiyaç ve Beklentilerinin Karşılanması bölümünde, “Yargıtay’ın medya ile ilişkileri başarılıdır.” önermesi katılımcıların en fazla katıldıkları kavram olurken, en az katıldıkları ise, “Yargıtay’da dava taraflarına yönelik memnuniyet anketi uygulanır.” olmuştur.

Adalet Erişim bölümünde, katılımcıların en fazla katıldığı ifade, “Dava tarafları ve vekilleri dosyaları ile ilgili bilgilere elektronik ortamda ulaşabilir.” iken “Yargıtay binasına erişim kolaydır.” kavramı katılımcıların en az katıldıkları önerme olmuştur.

Dosya Yönetim Sistemi, Filtraj, Ön İnceleme ve Her Dosyaya Bireysel İlgi Gösterilmesi bölümünde grafikteki kavramlar incelendiğinde; katılımcıların en fazla katıldıkları kavram; “Yargıtay’ın etkinliğini ve verimliliğini artırmak amacıyla etkili bir ön inceleme mekanizması geliştirilmiştir ve uygulanmaktadır.”

Katılımcılar Yargıtay’daki gelişmeleri en çok “internet, intranet” aracılığıyla takip ettiklerini belirtirken, bunu “cep telefonu mesajları”, “Yargıtay etkinlikleri” ve “Yargıtay yayınları” takip etmektedir.

Sizce Yargıtay'ın sunduğu en önemli üç (3) hizmet nedir sorusunu katılımcılar çoğunlukla;

- İctihat birliğini sağlama,
- Etkili ve verimli yargı denetimi,
- Hukuki yol göstericilik.

Yargıtay'ın başarılı/güçlü bulduğunuz yönlerini belirtiniz sorusunu katılımcılar aşağıdaki gibi yanıtlamışlardır;

- Tarihi kurumsal bir kültüre sahip olması,
- İctihat birliğini sağlaması,
- Sürekli dinamik bir yapıya sahip olması sebebiyle güncel gelişmeleri takip etmesi ve bu güncel gelişmeler doğrultusunda kararlarını güncellemesi.

Yargıtay'ın başarısız/zayıf/geliştirilmesi gereken yönlerini belirtiniz sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar;

- Kamuoyu ile iletişim,
- Çalışan tetkik hâkimlerine iş gücünün üstünde dosya verilmesi,
- Yoğun iş temposu,
- Sosyal programlar ile tetkik hâkimi ve Cumhuriyet savcıları için sağlık hizmetleri ile ilgili özel hastanelerle yapılan anlaşmaların yetersiz oluşu,
- Kurum içi çalışma adaleti.

Yargıtay'ın gelecekte daha fazla önem vermesi gerektiğine inandığınız 5 hizmeti yazınız sorusuna katılımcıların cevapları;

- Adil iş bölümü, tetkik hâkimleri arasında adil bir iş paylaşımı, etkin dosya dağıtım mekanizması, mâkul süreler,
- Her yıl iş bölümü değişikliği ile dairelerin baktığı suç tipleri değiştirilmemeli. Dosyalar farklı dairelere gidip zamanaşımına uğramamalı. Tetkik hâkimi sayısı en az %30 artırılmalı,

- İş yükünün her daire için eşit oranlarda belirlenerek, yeterli personel ile çalışma sağlanması,
- Hukukçuların nitelik ve nicelik gelişimi,
- Tetkik hâkimlerinin Yargıtay bünyesine kadrolarının da alınması. Örneğin Anayasa Mahkemesi Raportörlüğü gibi Yargıtay Raportörlüğüne geçiş.

Katılımcılar Yargıtay'dan genel memnuniyet düzeylerini 1 en düşük olmak üzere 1'den 5'e kadar puanladıklarında, 140 katılımcı 2 puan, 75 katılımcı 1 puan, 3 katılımcı 5 puan vermiştir.

Personele yapılan anket sonucunda;

Toplam 740 katılımcının yaşlarına bakıldığında, en büyük bölümünü 255 kişi ile 25-34 yaş aralığı oluşturmaktadır. En az 25 yaş altı 46 kişidir. Katılımcıların %56'sını erkekler, %44'ünü kadınlar oluşturmaktadır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine bakıldığında %91 ile en büyük bölümü lisans mezunlarıyken, en düşük %3 ile doktora mezunlarıdır.

740 katılımcının görev yaptığı birime bakıldığında; %53'ü daire personeli, %42'si birinci başkanlık personeli, %5'i de savcılık personelidir.

740 katılımcının unvanlarına bakıldığında, ankete en fazla katılım gösteren diğer kalem personeli (VHKİ, zabıt kâtibî gibi) olurken yazı işleri müdürü %4 ile en azını oluşturmaktadır.

Yargıtay'daki hizmet süresi grafiğine bakıldığında; 4-9 yıl arasında görev yapan 233 katılımcı gözlenirken, 16-20 yıl görev yapan 52 kişidir.

Yargı Etiği bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları 3,53 ortalama ile "Yargıtay'da görev yapan herkes hem yargı görevini yerine getirirken hem de özel hayatında Yargıtay Etik İlkelerine uyar" kavramı olurken; en fazla katıldıkları ise, 4,00 ortalama ile "Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri, Yargı Etiği Danışma Kurulu kararları ve yargı etiği ile ilgili bilgi kaynaklarına intranet ve internet sitesi üzerinden kolay erişim sağlanmaktadır." önermesi olmuştur.

Yargıda Şeffaflık bölümünde grafikteki ifadeler incelendiğinde; 405 katılımcı “Şeffaflık ilkesi gereği, personel Yargıtay’ın kurumsal bilgilerine intranet ve internet sitesinden ulaşabilir.” konusunda katıldıklarını belirtmiştir. “Yargıtay ulusal ve uluslararası göstergelere uygun olarak dosya temizleme oranı, dosya işlem süresi, dosyaların ortalama görülme süresi gibi bilgileri kurum içinde ve kurum dışında paylaşır.” kavramına 315 katılımcı bilgilim/fikrim yok derken, 21 katılımcı kesinlikle katılmıyorum demiştir.

İçtihat Birliğini Sağlama ve İçtihatların Yaygınlaştırılması bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları “Yargıtay daireleri ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun birbirleri arasında aynı konudaki içtihatları tutarlıdır.” önermesi olurken; en fazla katıldıkları ise, “Yargıtay kararlarının gerekçeleri tatmin edici ve yol göstericidir.” kavramı olmuştur.

Yargıtay’ın Eğitici Rolü ve Liderliği bölümünde katılımcılara sorulan yargılar değerlendirildiğinde “Yargıtay, adalet alanında yenilikçi çözümler sunarak diğer yargı kurumlarına ve mahkemelere liderlik eder.” 4,02 ortalama ile katılımcıların en fazla katıldığı önerme olurken, “Yargıtay kararları dava tarafı olmayan üçüncü kişilerin de anlayacağı şekilde açık ve yol göstericidir.” 3,86 ortalama ile en az katıldıkları kavram olmuştur.

Stratejik Yönetim bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları “Yargıtay’ın halka açık bir stratejik planı mevcut olup izlenebilir.” kavramı olurken; en fazla katıldıkları ise, “Yargıtay’ın zengin ve köklü bir kurum kültürü vardır.” olmuştur.

İnsan Kaynakları bölümü değerlendirildiğinde, “Yargıtay’da çalışan kişilerin açık, şeffaf ve öngörülebilir usullerle performansının ölçülmesi ve kurum içi şeffaflık gereği kurum içinde paylaşılması, Yargıtay’ın sunduğu hizmetin kalitesini ve etkinliğini artırır.” önermesine dair toplam 515 katılımcı kesinlikle katılıyorum/katılıyorum derken, toplam 90 katılımcı katılmıyorum/kesinlikle katılmıyorum demiştir. “Yargıtay çalışanları için fırsat eşitliği vardır. Ayrımcılık yapılmamasına ilişkin geçerli tedbirler uygulanmaktadır.” kavramına 216 katılımcı kesinlikle katılmıyorum/katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Fiziki ve Teknik Altyapı ile Etkin İş Süreçleri bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, katılımcıların en fazla katıldığı önermeler “Yargı hizmetinin etkin ve güvenli şekilde yürütülebilmesi için Yargıtay’da yeterli duruşma ve müzakere salonları, güvenli alanlar, dava dosyaları için arşiv ve çalışanlar için verimli fiziki koşullar mevcuttur.” iken; en az katıldıkları, “Duruşmadaki taraf vekillerinin beyanları dosyaların daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır.” olmuştur.

Dış Paydaşların Görüşleri ile İhtiyaç ve Beklentilerinin Karşılanması bölümünde, “Yargıtay’ın medya ile ilişkileri başarılıdır.” önermesi katılımcıların en fazla katıldıkları ifade olurken, en az katıldıkları ise, “Yargıtay’da dava taraflarına yönelik memnuniyet anketi uygulanır.” olmuştur.

Adalet Erişim bölümünde, katılımcıların en fazla katıldığı önerme, “Dava tarafları ve vekilleri dosyaları ile ilgili bilgilere elektronik ortamda ulaşabilir.” iken “Yargıtay binasına erişim kolaydır.” ifadesi 2,69 ortalama ile katılımcıların en az katıldıkları kavram olmuştur.

Dosya Yönetim Sistemi, Filtraj, Ön İnceleme ve Her Dosyaya Bireysel İlgi Gösterilmesi bölümünde grafikteki önermeler incelendiğinde; katılımcıların en fazla katıldıkları ifadeler; “Yargıtay’da temyizen gelen dosyalara ilişkin etkili bir filtreleme mekanizması vardır.” ve “Dosyaların kaybolmasını, unutulmasını ve sırasının karışmasını önleyecek ve her bir dosyaya gerektiği kadar zaman ayrılmasını içerecek bir yaklaşımla dosyalara bireysel ilgi gösterilmesine ilişkin bir yaklaşım Yargıtay’da vardır.” iken; en az katıldıkları önermeler, “Yargıtay’da temyizen gelen dosyalara ilişkin etkili bir filtreleme mekanizması vardır.” ve “Temyiz edilen dosyalar, önceden öngörülebilir standart sürelerde incelenir.” olmuştur.

Katılımcılar Yargıtay’daki gelişmeleri en çok “internet, intranet” aracılığıyla takip ettiklerini belirtirken, bunu “cep telefonu mesajları”, “birim içi çalışmalar” ve “Yargıtay etkinlikleri” takip etmektedir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024-2028

Sizce Yargıtay'ın sunduğu en önemli üç (3) hizmet nedir sorusunu katılımcılar çoğunlukla aşağıdaki şekilde cevaplamışlardır;

- Diğer yargı kurumlarına liderlik etme,
- İctihat birliği, hukuki denetim, kanun yolu incelemesi,
- Adaletin sağlanması.

Yargıtay'ın başarılı/güçlü bulduğunuz yönlerini belirtiniz sorusunu katılımcılar aşağıdaki gibi yanıtlamışlardır;

- İctihat birliğini sağlaması,
- Şeffaflık, bağımsızlık, tarafsızlık,
- Etik ilkeleri,
- Köklü bir kurum yapısının olması.

Yargıtay'ın başarısız/zayıf/geliştirilmesi gereken yönlerini belirtiniz sorusuna katılımcıların verdiği yanıtları şunlardır;

- İnsan kaynakları yönetiminde daha profesyonel ve şeffaf bir yaklaşıma sahip olunması,
- Nitelikli personel açığının kapatılması,
- Personel açısından sosyal olanakların yetersizliğinin giderilmesi,
- Bir kurumun işletilebilmesi için gerekli diğer uzmanlık alanlarının da geliştirilmesi,
- Teknik hizmetler kadrosunda çalışanlara da yükselme imkânı tanınması.

Yargıtay'ın gelecekte daha fazla önem vermesi gerektiğine inandığınız 5 hizmeti yazınız sorusuna katılımcıların cevapları aşağıdaki şekilde olmuştur;

- İctihat birliği,
- Teknolojik gelişmeler,
- Liyakat,
- İnsan kaynakları yönetimi,
- Personel reformu.

Katılımcılar Yargıtay'dan genel memnuniyet düzeylerini 1 en düşük olmak üzere 1'den 5'e kadar puanladıklarında, 269 katılımcı 4 puan, 242 katılımcı 3 puan, 20 katılımcı 1 puan vermiştir.

II. DIŞ PAYDAŞLAR

Dış Paydaş olarak karşılıklı etkileşimde bulunulan avukatlar, kurum ve kuruluşlar ile anketler gerçekleştirilmesi ve sonuçların analiz edilmesi kararlaştırılmıştır.

Avukatlara yapılan anket sonucunda;

Toplam 1041 katılımcının yaşlarına bakıldığında, en büyük bölümünü 489 kişi ile 25-34 yaş aralığı oluşturmaktadır. En az 25 yaş altı 16 kişidir. Katılımcıların %79'unu erkekler, %21'ini kadınlar oluşturmaktadır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine bakıldığında %82 ile en büyük bölümü lisans mezunlarıyken, en düşük %2 ile doktora mezunlarıdır.

Ankete katılan avukatların meslekteki kıdemi en fazla %41 ile 4-10 yıllık çalışanlar iken, en düşük %13 ile 0-3 yıl çalışanlardır. 21 yıl ve üzeri çalışanlar katılımcıların %21'ini oluşturmaktadır.

Ankete katılan avukatlardan %68'inin hukuk dairelerinde dosyası bulunurken, %32'sinin ceza dairelerinde dosyası bulunmaktadır.

Ankete katılan 1041 avukattan 317'sinin Yargıtay'da 11-50 arasında davası görülürken, 41 avukatın hiç davası görülmemiştir.

Yargı Etiği bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları 1,43 ortalama ile "Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri halk arasında bilinmektedir." ifadesi olurken; en fazla katıldıkları ise, 3,21 ortalama ile "Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulunun verdiği kararlar yol göstericidir." önermesi olmuştur.

Yargıda Şeffaflık bölümünde grafikteki kavramlar incelendiğinde; 587 katılımcı “Yargıtay, yıl içinde yapmış olduğu çalışmaları, bütçe harcamalarını, istatistiki verileri, yıllık stratejik plan raporunu ve önemli etkinlikleri internet sitesinde yayınlıyor.” konusunda bilgisinin/fikrinin olmadığını belirtmiştir. “Şeffaflık ilkesi gereği, avukatlar ihtiyaç duydukları Yargıtay’ın kurumsal bilgilerine resmî internet sitesinden ulaşılabilir.” önermesine 398 kişi katıldığını belirtmiştir.

İçtihat Birliğini Sağlama ve İçtihatların Yaygınlaştırılması bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları “Yargıtay’ın her bir dairesinin kendi içinde aynı konudaki içtihatları tutarlıdır.” ifadesi olurken; en fazla katıldıkları ise, “Yargıtay kararlarının gerekçeleri tatmin edici ve yol göstericidir.” önermesi olmuştur.

Yargıtay’ın Eğitici Rolü ve Liderliği bölümünde katılımcılara sorulan yargılar değerlendirildiğinde “Yargıtay kararları dava tarafı olmayan üçüncü kişilerin de anlayacağı şekilde açık ve yol göstericidir.” kavramına 375 avukat katılırken, 164 avukat kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. Katılımcılardan “Yargıtay etik, şeffaflık, adli kalite gibi adalet sorunlarının çözümü konusunda adalet politikalarına katkı sağlar.” şeklindeki bir diğer önermeye 337’si kesinlikle katılıyorum/katılıyorum derken, 491’i katılmıyorum/kesinlikle katılmıyorum demiştir.

Stratejik Yönetim bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları “Yargıtay’daki iş akışı şeffaf ve çağdaş adalet yönetimi gereklerine uygun şekilde belirlenen ve izlenen standartlara göre yürütülür.” ifadesi olurken; en fazla katıldıkları ise, “Yargıtay’ın zengin ve köklü bir kurum kültürü vardır.” olmuştur.

İnsan Kaynakları bölümü değerlendirildiğinde, “Yargıtay’da çalışan kalem personelinin eğitimi yeterlidir.” kavramına dair 508 katılımcı bilgilerinin/fikirlerinin olmadığını belirtmiş; “Yargıtay üyeliği seçiminde liyakat ve ehliyet kriterlerine uyulmaktadır.” önermesine de 461 katılımcı kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Fiziki ve Teknik Altyapı ile Etkin İş Süreçleri bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, katılımcıların en fazla katıldığı önermeler “Yargıtay’ın güvenli, temiz, uygun ve kullanıcı dostu binası vardır” ve “Yargı hizmetinin etkin ve güvenli şekilde yürütülebilmesi için Yargıtay’da yeterli duruşma salonları, güvenli alanlar mevcuttur.” iken; en az katıldıkları, “Yargıtay’daki iş süreçleri önceden belirlenen standartlara uygun ve etkin şekilde yürütülür.” olmuştur.

Dış Paydaşların Görüşleri ile İhtiyaç ve Beklentilerinin Karşılanması bölümünde, “Yargıtay’da avukatlar da dâhil olmak üzere hukuk uygulayıcılarına periyodik olarak memnuniyet anketi uygulanmaktadır.” önermesine 549 avukat bilgim/fikrim yok derken, 119 avukat katıldığını belirtmiştir. Bu bölümde avukatların en az katıldıkları yargı “Yargıtay’ın medya ile ilişkileri başarılıdır.” olmuştur.

Adalet Erişim bölümünde, katılımcıların en fazla katıldığı önerme, “Dava tarafları ve vekilleri dosyaları ile ilgili bilgilere elektronik ortamda ulaşabilir.” iken “Engelliler, emziren anneler gibi dezavantajlı grupların adalet kolay erişimi için gerekli fiziki koşullar vardır.” konusunda 1041 avukatın 727’si bilgisinin/fikrinin olmadığını belirtmiştir.

Dosya Yönetim Sistemi, Filtraj, Ön İnceleme ve Her Dosyaya Bireysel İlgi Gösterilmesi bölümünde grafikteki kavramlar incelendiğinde; 1041 katılımcının 674’ü “Temyiz edilen dosyalar, bana göre makul sürede sonuçlandırılmaktadır.” kavramına kesinlikle katılmıyorum, 269’ u da katılmıyorum yanıtını vermiştir. En fazla katıldıklarını belirttikleri kavram ise, “Yargıtay’da temyizen gelen dosyalara ilişkin etkili bir filtreleme mekanizması vardır.” olmuştur.

Katılımcılar Yargıtay’daki gelişmeleri en çok “Yargıtay web sayfası” aracılığıyla takip ettiklerini belirtirken, bunu “sosyal medya” ve “yazılı medya” takip etmektedir.

Sizce Yargıtay'ın sunduğu en önemli üç (3) hizmet nedir sorusunu katılımcılar çoğunlukla aşağıdaki şekilde cevap vermiştir;

- İctihat birliğini sağlamak, icthat oluşturmak, icthatların tutarlılığının sağlanması,
- Temyiz mahkemesi olması, adaleti sağlaması,
- Gerekçeli kararların yaygınlaştırılması.

Yargıtay'ın başarılı/güçlü bulduğunuz yönlerini belirtiniz sorusunu katılımcılar aşağıdaki gibi yanıtlamışlardır;

- Tarihsel bir yapıya ve köklü bir geçmişe sahip olması,
- Yüksek bilgi birikimine sahip olması,
- UYAP sisteminin bulunması,
- Yüksek yargı mahkemesi olması, son karar mercii olması,
- Liyakatli yargıçların bulunması.

Yargıtay'ın başarısız/zayıf/geliştirilmesi gereken yönlerini belirtiniz sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar;

- Bağımsızlık, tarafsızlık ve etkinlik,
- Yetersiz gerekçelendirme, gerekçeli karar yazma konusunda geliştirme ihtiyacı,
- Uzun süren temyiz süresi, dosyaları makul sürede sonuçlanmaması, bir dairede uzun süredir incelenen dosyanın başka bir daireye görevsizlik nedeniyle gönderildiğinde sıfırdan başlanması,
- Şeffaflık, tutarlılık,
- Liyakate dayalı üye seçimlerinin yapılmaması.

Yargıtay'ın gelecekte daha fazla önem vermesi gerektiğine inandığınız 5 hizmeti yazınız sorusuna katılımcıların cevapları;

- Bağımsızlık, tarafsızlık, şeffaflık ve etkinlik,
- Duruşmada tarafların dinlenmesi,

- Dosya inceleme sürelerinin hızlanması,
- İnsan hayatına doğrudan etki ettiği bilinciyle formel gerekçeler yerine daha fazla bireyselleştirilmiş gerekçeler yazılması,
- İctihatların yayınlanması, gizli karar kalmaması.

Katılımcılar Yargıtay'dan genel memnuniyet düzeyinizi 1 en düşük olmak üzere 1'den 5'e kadar puanladıklarında, 162 avukat 1 puan, 305 avukat 2 puan, 434 avukat 3 puan, 122 avukat 4 puan, 18 avukat 5 puan vermiştir.

Diğer kurumların anket sonucunda;

Toplam 820 katılımcının yaşlarına bakıldığında, en büyük bölümünü 297 kişi ile 35-44 yaş aralığı oluşturmaktadır. En az 25 yaş altı 17 kişidir. Katılımcıların %62'sini erkekler, %38'ini kadınlar oluşturmaktadır.

Katılımcıların eğitim düzeylerine bakıldığında %58 ile en büyük bölümü lisans mezunlarıyken, en düşük %2 ile ilkokul mezunlarıdır.

Ankete katılan 820 kişinin %2'si yüksek yargı kurumu çalışanı olduğunu belirtirken, %7'si hukuk fakültesinden olduğunu belirtmiştir.

Yargı Etiği bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları 2,90 ortalama ile "Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri kurumumuz çalışanları arasında bilinmektedir." önermesi olurken; en fazla katıldıkları ise, 3,60 ortalama ile "Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulunun verdiği kararlar yol göstericidir." kavramı olmuştur.

Yargıda Şeffaflık bölümünde grafikteki önermeler incelendiğinde; 399 katılımcı "Şeffaflık ilkesi gereği, kurumlar ve bireyler ihtiyaç duydukları Yargıtay'ın kurumsal bilgilerine resmî internet sitesinden ulaşabilir." konusunda bilgisinin/fikrinin olmadığını belirtirken, 259 katılımcı 'katılıyorum' demiştir. "Yargıtay ulusal ve uluslararası göstergelere uygun olarak dosya temizleme oranı, dosya işlem süresi, dosyaların ortalama görülme süresi gibi bilgileri kurum dışında paylaşır." ifadesine 556 kişi bilgim yok/fikrim yok derken, 27 kişi kesinlikle katılmıyorum demiştir.

İçtihat Birliğini Sağlama ve İçtihatların Yaygınlaştırılması bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları “Yargıtay Daireleri ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulu ve Yargıtay Ceza Genel Kurulu’nun birbirleri arasında aynı konudaki içtihatları tutarlıdır.” önermesi olurken; en fazla katıldıkları ise, “Yargıtay kararlarının gerekçeleri tatmin edici ve yol göstericidir.” kavramı olmuştur.

Yargıtay’ın Eğitici Rolü ve Liderliği bölümünde katılımcılara sorulan yargılar değerlendirildiğinde “Yargıtay etik, şeffaflık, adli kalite gibi adalet sorunlarının çözümü konusunda adalet politikalarına katkı sağlar.” 3,45 ortalama ile katılımcıların en fazla katıldığı önerme olurken, “Yargıtay, adalet alanında yenilikçi çözümler sunarak diğer yargı kurumları ve mahkemelerle bu yenilikçi çözümleri paylaşır.” 3,31 ortalama ile en az katıldıkları kavram olmuştur.

Stratejik Yönetim bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, en az katıldıkları “Yargıtay’daki iş akışı şeffaf ve çağdaş adalet yönetimi gereklerine uygun şekilde belirlenen ve izlenen standartlara göre yürütülür.” önermesi olurken; en fazla katıldıkları ise, “Yargıtay’ın zengin ve köklü bir kurum kültürü vardır.” olmuştur.

İnsan Kaynakları bölümü değerlendirildiğinde, “Yargıtay çalışanları genel olarak yaptığı işte bilgili ve yetkindir.” ifadesine toplam 274 katılımcı kesinlikle katılıyorum/katılıyorum derken, toplam 75 katılımcı katılmıyorum/kesinlikle katılmıyorum demiştir. “Yargıtay üyeliği seçiminde liyakat ve ehliyet kriterlerine uyulmaktadır.” ifadesine de toplam 214 katılımcı kesinlikle katılıyorum/katılıyorum derken, 441 katılımcı bilgim yok/fikrim yok, 165 katılımcı da kesinlikle katılmıyorum/katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Fiziki ve Teknik Altyapı ile Etkin İş Süreçleri bölümünde katılımcılara sorulan yargılara katılma düzeyleri incelendiğinde, katılımcıların en fazla katıldığı önerme “Yargıtay’ın, mahkeme işleyişini nicel ve nitel acıdan değerlendirmesi (performans programı), kamu kaynaklarının uygun ve verimli kullanılmasını sağlar.” iken; en az katıldıkları, “Yargıtay’daki iş süreçleri önceden belirlenen standartlara uygun ve etkin şekilde yürütülür.” olmuştur.

Dış Paydaşların Görüşleri ile İhtiyaç ve Beklentilerinin Karşılanması bölümünde, “Yargıtay seminer, sempozyum, çalıştay gibi çeşitli toplantılarla dış paydaşların görüşlerini değerlendirir.” ifadesi, katılımcıların en fazla katıldıkları yargı olurken, en az katıldıkları ise, “Yargıtay’ın medya ile ilişkileri başarılıdır.” olmuştur.

Adalet Erişim bölümünde, katılımcıların en fazla katıldığı önerme, “Dava tarafları ve vekilleri dosyaları ile ilgili bilgilere elektronik ortamda ulaşabilir.” iken “Yargıtay’da sunulan yargı hizmeti uygun maliyetlidir.” kavramı katılımcıların en az katıldıkları ifade olmuştur.

Dosya Yönetim Sistemi, Filtraj, Ön İnceleme ve Her Dosyaya Bireysel İlgi Gösterilmesi bölümünde grafikteki önermeler incelendiğinde; katılımcıların en fazla katıldıkları ifadeler; “Yargıtay’da temyizen gelen dosyalara ilişkin etkili bir filtreleme mekanizması vardır.” ve “Yargıtay’ın etkinliğini ve verimliliğini artırmak amacıyla etkili bir ön inceleme mekanizması geliştirilmiştir ve uygulanmaktadır.” iken en az katıldıkları önerme, “Temyiz edilen dosyalar, makul sürede sonuçlandırılmaktadır.” olmuştur.

Katılımcılar Yargıtay’daki gelişmeleri en çok “görsel medya” aracılığıyla takip ettiklerini belirtirken, bunu “sosyal medya”, “yazılı medya” ve “Yargıtay web sayfası” takip etmektedir.

Sizce Yargıtay’ın sunduğu en önemli üç (3) hizmet nedir sorusunu katılımcılar çoğunlukla aşağıdaki şekilde cevap vermiştir;

- Yüksek yargı mahkemesi olması,
- İçtihat oluşturma, içtihat birliğinin sağlanması,
- Temyiz incelemesi yapması.

Yargıtay’ın başarılı/güçlü bulduğunuz yönlerini belirtiniz sorusunu katılımcılar aşağıdaki gibi yanıtlamışlardır;

- Köklü yenilikçi ve işbirliğini destekleyici bir kurum,
- İçtihat birleştirme kararları,

- Toplum nezdinde güvenilir olması, saygınlığı olması,
- Kurumun iletişim gücü ve kararların hızlı olması,
- Temyiz incelemesi yapması.

“Yargıtay’ın başarısız/zayıf/geliştirilmesi gereken yönlerini belirtiniz.”
sorusuna katılımcıların verdiği yanıtlar şunlardır:

- Davaların makul sürede sonuçlanmaması, çok uzun sürmesi,
- Karar gerekçelerinin bilimsel yöntemlere uygun, detaylıca gerekçelendirilmemesi, kalıp cümlelerin tekrar edilmesi,
- Adalet erişim, makul sürede yargılama, yeknesaklık, gerekçenin tatmin ediciliği konusunda geliştirme ihtiyacı,
- Daireler arasındaki farklı uygulamalar, içtihat farklılığı,
- Yargıtay’ın verdiği kararlara olan güvenin ve adaletle ilişkin imajın güçlendirilmesi ihtiyacı.

Yargıtay’ın gelecekte daha fazla önem vermesi gerektiğine inandığınız 5 hizmeti yazınız sorusuna katılımcıların cevapları;

- Bütün kararların detaylı olarak Yargıtay sitesinde erişime açılması,
- Dosya inceleme (temyiz) sürecinin kısaltılması,
- İçtihatlar arasında birlik sağlanması,
- Kanunlaştırma süreçlerine aktif katılım sağlanması,
- Kararlarda doyurucu gerekçelere yer verilmesi.

Katılımcılar Yargıtay’dan genel memnuniyet düzeylerini 1 en düşük olmak üzere 1’den 5’e kadar puanladıklarında, 97 katılımcı 5 puan, 245 katılımcı 4 puan, 336 katılımcı 3 puan, 96 katılımcı 2 puan, 46 katılımcı 1 puan vermiştir.

2.8. KURUM İÇİ ANALİZ

2.8.1. Genel Bilgi

Yargıtay; Birinci Başkanlık, Daireler, Cumhuriyet Başsavcılığı, bürolar ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Yargıtay'ın karar organları şunlardır:

1. Daireler,
2. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu,
3. Yargıtay Ceza Genel Kurulu,
4. Yargıtay Büyük Genel Kurulu,
5. Başkanlar Kurulları,
6. Birinci Başkanlık Kurulu,
7. Yüksek Disiplin Kurulu,
8. Yönetim Kurulu,
9. Yargı Etiği Danışma Kurulu,
10. Yargıtay Personel Etik Komisyonu.

Yargıtay Başkanlığı; Başkan, iki Başkanvekili ve Başkan'ın Yargıtay üyeleri arasından seçeceği Genel Sekreter'den oluşur.

Birinci Başkanın görevleri şunlardır (YK m.21):

1. Yargıtay'ı temsil etmek,
2. Hukuk ve Ceza Genel Kurullarına katılması zorunlu olan daire başkanlarını belli etmek,
3. Kurullara başkanlık etmek; başkanlık yaptığı kurullarda kendi yazmayacağı kararların hangi üye tarafından yazılacağını belli etmek ve yazılan kararlardan ilgili dairelere örnekler göndermek,
4. Yargıtay'ın verimli ve düzenli çalışmasını sağlamak ve bu amaçla uygun göreceği tedbirleri almak, daire ve kurullara katılmamak veya geç katılmak suretiyle, kurul çalışmalarını aksatan başkan ve üyelerin dikkatini çekmek,

5. Dairelerin çalışma durumları ile ilgili olarak gerekli gördüğü bilgileri yazı ile istemek,
6. Kurullarca verilen yönetime ilişkin kararları yerine getirmek,
7. Zorunlu hallerde Yargıtay'a ait geçici işlerde veya başkanlık ettiği kurullarda dosya tahrir etmek üzere Yargıtay daire başkan ve üyelerini ve tetkik hâkimlerini görevlendirmek,
8. Bir dairede ani olarak meydana gelen bir boşluğu doldurmak üzere çok kısa bir süre için başka bir daire üyesini, o dairede görevlendirmek,
9. Yargıtay memurlarını denetlemek ve denetletmek,
10. Yargıtay üyeleri arasından Genel Sekreteri seçmek,
11. Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Hukuk Genel Kurulu, bir birinci başkanvekili başkanlığında hukuk dairelerinin başkan ve üyelerinden; Ceza Genel Kurulu, bir birinci başkanvekili başkanlığında ceza dairelerinin başkan ve üyelerinden; Yargıtay Büyük Genel Kurulu; birinci başkan, birinci başkanvekilleri, daire başkanları, üyeler ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekilinden oluşur.

Yargıtay Başkanlar Kurulları şunlardır;

1. Başkan ile başkanvekillerinden ve daire başkanlarından oluşan Başkanlar Kurulu,
2. Başkan ile hukuk dairelerinden seçilen Birinci Başkanvekili ve hukuk daireleri başkanlarından oluşan Hukuk Daireleri Başkanları Kurulu,
3. Başkan ile ceza dairelerinden seçilen Birinci Başkanvekili ve ceza daireleri başkanlarından oluşan Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu bulunur.

Birinci Başkanlık Kurulu; Yargıtay Başkanı'nın başkanlığında dördü daire başkanı, dördü Yargıtay üyesi olmak üzere sekiz asıl ve ikisi daire başkanı ve ikisi Yargıtay üyesi olmak üzere dört yedek üyeden oluşur.

Yüksek Disiplin Kurulu; Yargıtay Başkanı, başkanvekillerinden kıdemli olanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile altı hukuk ve üç ceza dairesi başkanları ve başkanlarının katılmadığı dairelerin beş üyesinden oluşur. Yüksek Disiplin Kurulunda ayrıca, kurula

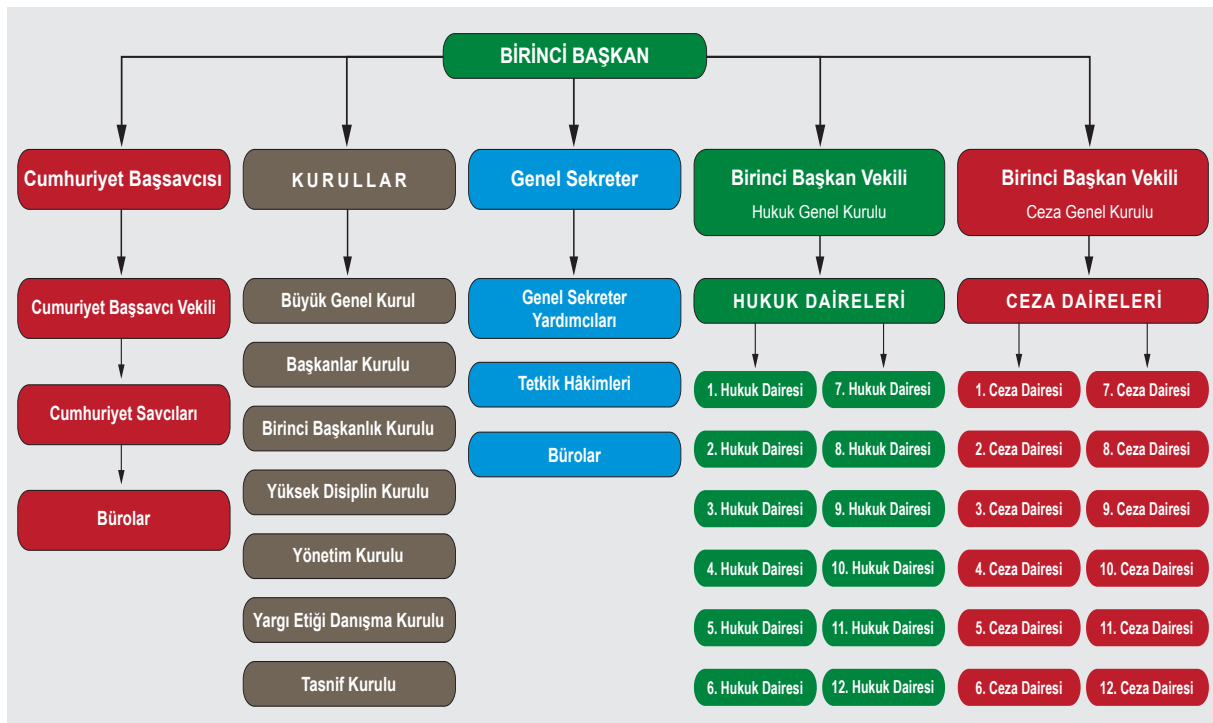
asıl üye olarak katılmayan daire başkanları ile bunların dışındaki dairelerin birer üyesi yedek üye olarak bulunur.

Hâkimlik ve Savcılık sınıfından olmayan Yargıtay personelinin atama ve nakil, yükselme, disiplin ve sair özlük işlerini yürütmek ve bunlarla ilgili karar ve tedbirleri almak ve yönetmelikleri yapmakla görevli Yönetim Kurulu; Yargıtay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Genel Sekreter ile Başkanlar Kurulu tarafından iki yıl için seçilen bir asıl ve bir yedek daire başkanı, üç asıl ve iki yedek Yargıtay üyesinden oluşur.

Yukarıda sayılan tüm bu karar organlarının görevleri 2797 Sayılı Yargıtay Kanunu ile düzenlenmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili ile Yargıtay Cumhuriyet savcılarından oluşur. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Anayasa Mahkemesinde Cumhuriyet Savcılığı görevini yürütmekte ve kanunla kendisine verilen diğer görevleri bizzat kendisi, Cumhuriyet Başsavcivekili veya Cumhuriyet savcıları eliyle yürütülmesini sağlamaktadır.

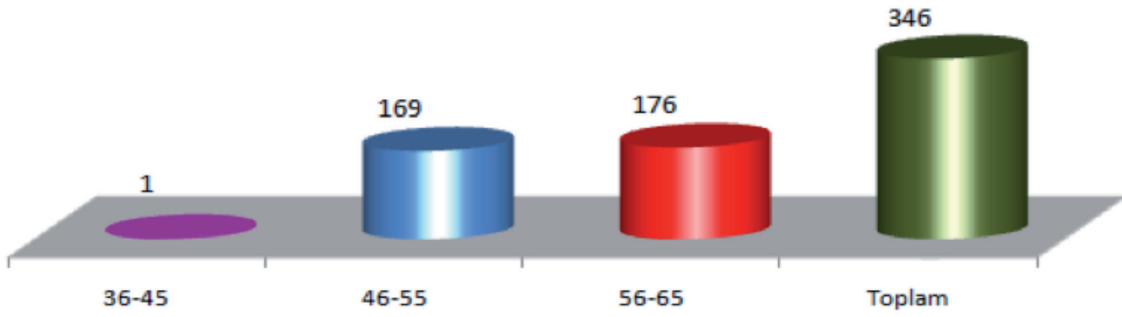
2.8.2. Organizasyon Şeması

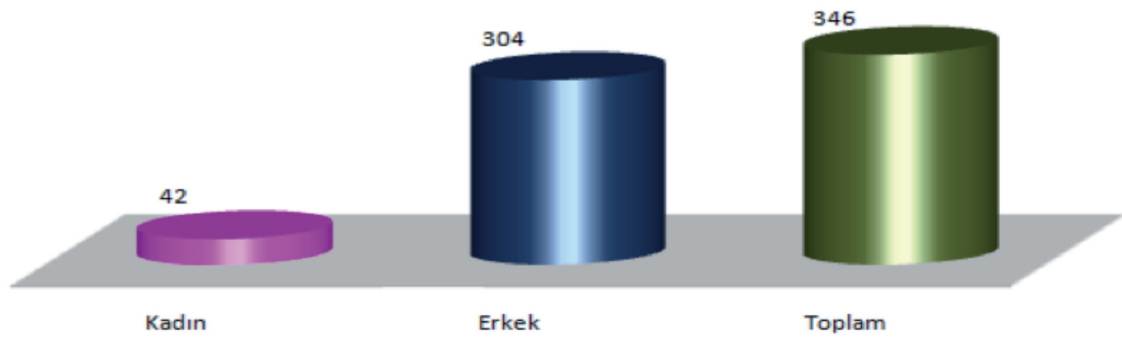

2.8.3. İnsan Kaynakları Yetkinlik Analizi

Yargıtay mensuplarını, atama, nakil, disiplin ve özlük hakları açısından farklı usul ve esaslara tabi olmaları sebebiyle; Yargıtay başkan ve üyeleri, tetkik hâkimleri ve Yargıtay Cumhuriyet savcıları ile Yargıtay personeli şeklinde gruplandırmak mümkündür.

Grafik 1: Yargıtay Üyelerinin "Yaş Gruplarına Göre Dağılımı"

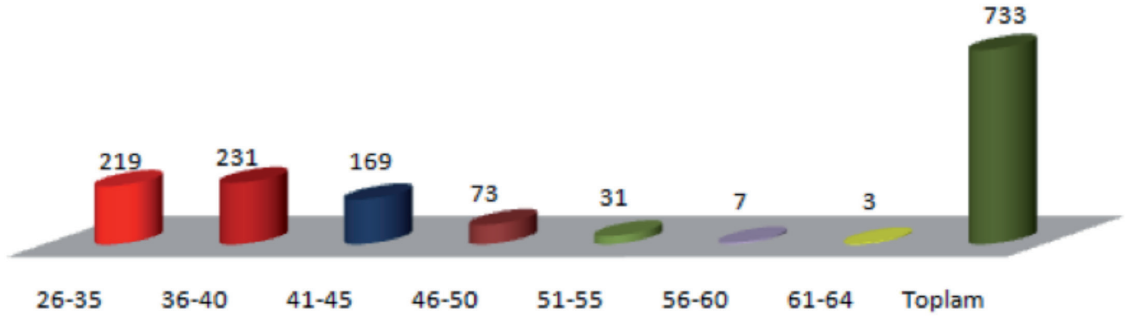

Grafik 2: Yargıtay Üyelerinin "Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı"

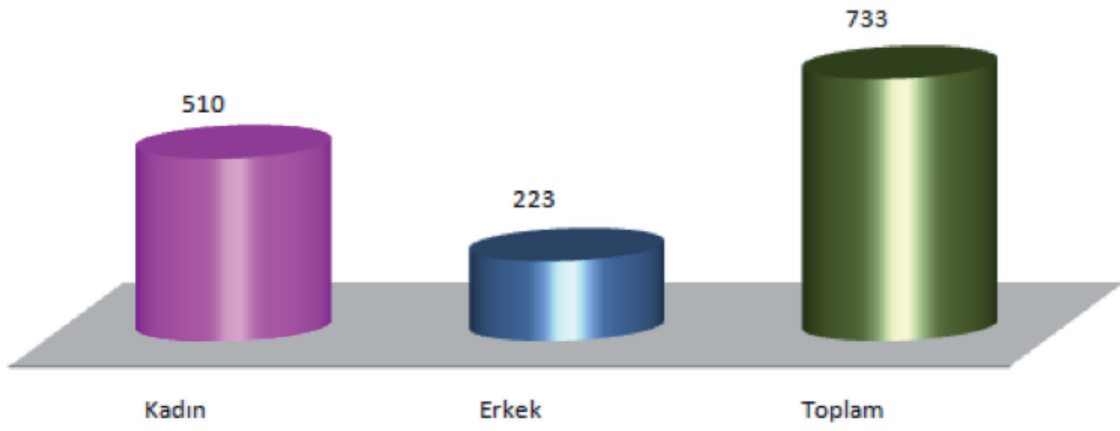
Yargıtay tetkik hâkimleri ve Yargıtay Cumhuriyet savcıları hâkimlik ve savcılık mesleğinde beş yılını tamamlayan hâkim ve Cumhuriyet savcıları arasından Hâkimler ve Savcılar Kurulunca atanırlar. Tetkik hâkimleri ve Yargıtay Cumhuriyet savcılarının özlük işleri, kadrolarının bulunduğu Adalet Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

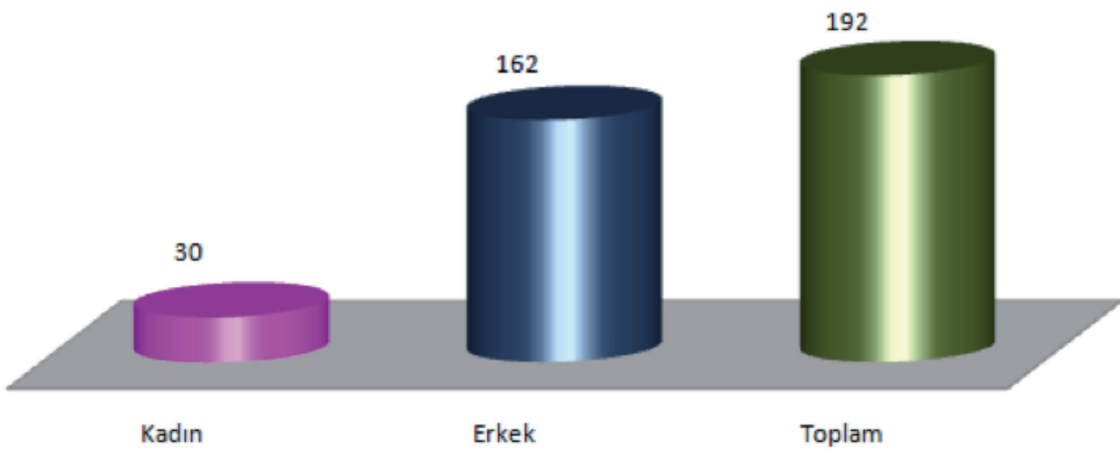
İKİNCİ BÖLÜM DURUM ANALİZİ

Grafik 3: Tetkik Hâkimlerinin "Yaş Gruplarına Göre Dağılımı"

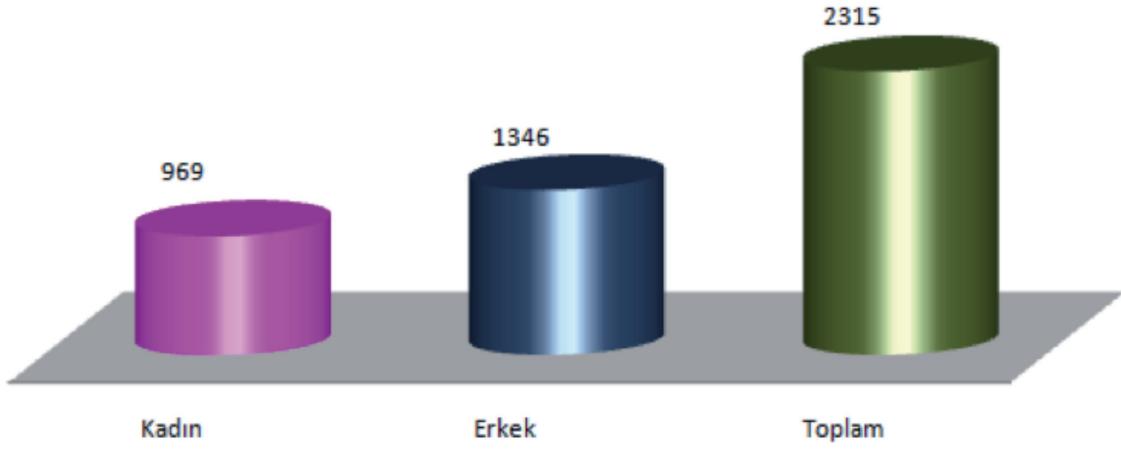
Grafik 4: Tetkik Hâkimlerinin "Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı"

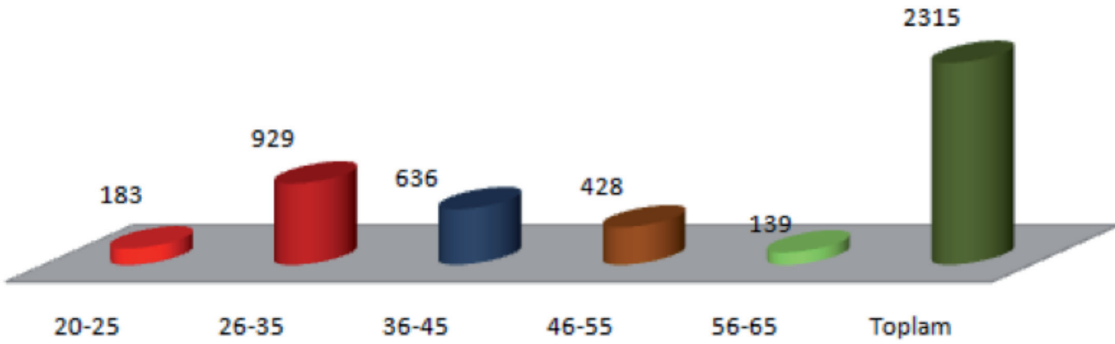
Grafik 5: Cumhuriyet Savcılarının "Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı"

Yargıtay bürolarında bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar memur, mübaşir ve hizmetli bulunmaktadır.

Grafik 6: Yargıtay Personelinin "Cinsiyet Gruplarına Göre Dağılımı"

Grafik 7: Yargıtay Personelinin "Yaş Gruplarına Göre Dağılımı"

2.8.4. Kurum Kültürü Analizi

Kurum kültürü, değerlere dayalı özelliklerin her birinin bileşimi sonucunda ortaya çıkar. Bu değerler; çalışanların kurum hakkındaki ortak duygularını, kurumsal faaliyetlerin yapılış biçimini ve çalışanların kurumlarında nasıl davranması gerektiğini belirleyerek kurumsal davranış konusunda bir temel oluşturur. Bu temel üzerinde yükselen kurumsal kültür, kurumda amaç birliği oluşturmak suretiyle kurumu başarıya götüren en önemli unsurlardandır.

Yargıtay'ın normları ile değerlerinin yansımaları ve yorumlanması olarak ifade edilebilecek olan “*Yargıtay Kültürü*” ise her bağımsız kurum gibi kendine özgüdür. Yargıtay'ın kurum kültürü; kurumun amaçları, stratejileri ve başarılarının oluşumunda önemli bir etkiye sahiptir.

Her düzeydeki çalışanların birbirleri ile uyumlu olmaları, önyargılı davranmaktan kaçınmaları, görgü ve nezaket kuralları, hoşgörülü davranmaları, emeğe ve liyakate saygı duyulması, yardımlaşma ve dayanışma duygusunun gelişmiş olması Yargıtay Kültürü'nü karakterize eden unsurlardır. Bu özellikleri taşıyan kurumsal kültür; aynı zamanda sevgi, saygı ve hoşgörü gibi demokratik değerleri yükseltmekte ve kurum içinde iyi işleyen demokratik yönetim anlayışının temelini oluşturmaktadır.

Yargıtay'ın kurum kültürünü oluşturan unsurların belki de en önemlisi, ulusal ve evrensel hukukun gelişimine üst düzeyde katkıda bulunarak adli yargı teşkilatına önderlik etmesi ve Yargıtay'ın bu özelliğine paralel olarak; kurum mensuplarının, hukuk alanındaki çalışmaları, bilgi birikimleri ve güçlü kişisel özellikleriyle öne çıkan kişilerden oluşmasıdır. Bu nitelik sayesinde, kuruma yeni katılan mensuplar modelleme yoluyla aynı özellikleri benimseyerek kültürün sürekliliğine önemli katkı sağlayacak, sahasında uzman kişilerin davranış kalıplarının ve bilgi birikimlerinin kolektif öğrenme yoluyla paylaşılması da zamanla süreklilik arz eden kültürel kalıplara dönüşecektir.

Kurum kültürünü etkileyen bazı unsurlar; Yargıtay'ın normatif dayanakları, kurum içi demokrasi, karar alma süreçlerine katılım olanaklarının bulunması, faaliyet gösterilen binaların tasarımı, fiziksel görünüşleri, kullanılan eşyalar, giysiler, törenler ve gelenekler, açış konuşmaları, kurum içi güçlü iletişim, kültürel ve sosyal faaliyetler olarak sayılabilir.

Kurum içerisindeki bireylerin ilişkilerini düzenleyerek davranışlarının şekillenmesinde etkili olan normatif kaynaklar, değerlerin yansımaları şeklinde ortaya çıkarak tüm üyeler tarafından paylaşılır. Normlar, aynı zamanda kurumsal kültür içerisinde davranışları etkileyerek kurumsallaşmanın oluşmasına da büyük katkı sağlar. Yargıtayın normatif dayanakları; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 154'üncü maddesi, 2797 sayılı Yargıtay Kanunu ve Yargıtay İç Yönetmeliğidir.

Yargıtay'da yapılan törenler, kurum için çok özel faaliyetlerdir. Kuruma yeni katılan mensuplar için düzenlenen kabul ve kutlama törenleri, kurumdan ayrılanlara düzenlenen veda törenleri ve cenaze törenleri ile âdetler bu kültürün birer yansımasıdır.

Yargıtay'da bilgiye ve kıdeme büyük önem verilmesi kurum çalışanları için ayrı bir motivasyon kaynağıdır. Yargıtay üyelerinin ve başkanlarının yargısal faaliyetleri sırasında giydikleri cübbeler de kurum kültürünün ayrı bir rengini oluşturur.

Yargıtay Başkanları her yıl Yargıtay'da düzenlenen bir törenle adli yılı açarlar. Kamuoyunda önemli bir etki doğuran bu törene en üst düzeyde katılım olur. Törenin ardından verilen resepsiyonlar da köklü bir gelenek olarak kurumsal kültür içinde önemli yer tutar.

Yargıtay'da kurumun niteliği ve faaliyet alanının bir gereği olarak, karar alma sürecine Yargıtay üyelerinin etkin katılımı söz konusudur. Bu anlamda dairelerde ve genel kurullardaki kararlar, demokratik bir anlayışla her türlü görüş ve düşünce, özgürce görüşülüp tartışılarak verilir. Bu yön Yargıtay kültürünün önemli bir parçasıdır.

Bunun gibi birçok yönetim ve temsil makamına seçilebilmek için Yargıtay Büyük Genel Kurulunun yarısından fazlasının onayını almak gerekir (AY m.154/4, 5).

Kurumsal iletişim, kurum mensuplarına kurumsal kültür hakkında bilgi verilmesi ve onların kurumsal kültür ile uyum sağlamasında etkili olduğu gibi kurum mensupları arasındaki iletişim açısından da önemlidir.

"Yargıtaylı olma" kültürü oluşurken; mensuplarının geçmişi, bugünü ve geleceği yorumlayıp kurumsal yaşamla ilgili hususları kavrayabilmeleri iletişim ile mümkün olmaktadır. Kurumsal iletişim, yeni katılan mensupların kurum kültürünü benimsemelerinde önemli bir yere sahiptir. Kurumsal kimlik de kurumsal kültürün benimsenmesi ve yaşanmasıyla kazanılır. Yargıtay içerisinde kavram birliğinin sağlanması, kurum mensuplarının birbirleri ile iyi iletişim kurmaları ve bütünleşmelerinin önde gelen koşuludur. Bu anlamda Yargıtay'ın ortak bir yargı dili oluşumundaki belirleyici rolü çok önemlidir.

Son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmeler ve UYAP Yargıtay Bilgi Sisteminin getirdiği kolaylıklar sonucu kurum içi iletişim olanakları daha da artmıştır.

Yargıtay'da, hukukun ve yargının gelişimi, sorunlarının çözümü, yeni çıkan yasaların uygulamaya geçirilmesinin sağlanması gibi amaçlarla ulusal ve uluslararası toplantılar düzenlenerek diğer ülkelerdeki yüksek mahkemelerle işbirliği olanaklarından yararlanma yönünde çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

Ayrıca kurum içinden kararlara erişim olanağı oldukça geliştirilmiştir. Kurum kültürünün oluşumunda ve yaygınlaşmasında, Yargıtay tarafından ayda bir yayınlanan Yargıtay Kararları Dergisinin ve üç ayda bir yayınlanan Yargıtay Dergisi ile diğer yayınların da önemli rolleri vardır.

Yargıtay'ın ülkede içtihat birliğini sağlamanın en etkili aracı gerekçeli kararlarlardır. "Kaliteli gerekçeli karar, kaliteli adalettir." Tutarlı ve istikrarlı gerekçeli kararlar, uyuşmazlıkların nasıl çözüleceği konusunda somut ve detaylı bir rehberlik sunarak kanun önünde eşitliği sağlar ve yurt çapında içtihat birliğini güçlendirir. Ayrıca, halkın yargıya duyduğu güveni daha da artırır. Bu nedenle, gerekçeli kararların kalitesinin yükseltilmesi için kapsamlı ve sistematik bir çalışma yürütülerek "Yargıtay Gerekçeli Karar Yazım Rehberi" geliştirilmiş ve 2023'ten itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Yargıtay'ın hizmetlerine ve özellikle de kararlarına standartlar getirilmesi, kamunun güvenini sarsan farklı içtihatların çıkmasına engel olacağı gibi teknolojinin daha etkin şekilde kullanılmasına da imkân vermektedir.

Rehbere uygun şekilde yazılan gerekçeli kararlar, 2023 yılında faaliyete geçen yapay zekâ tabanlı "Yargıtay İctihat Merkezi" aracılığıyla yaygınlaştırılmaktadır. Yargıtay İctihat Merkezinin faaliyete girmesi, hukukçuların ve halkın Yargıtay'ın güncel ve yol göstericilik özelliği yüksek kararlarına erişimini önemli ölçüde kolaylaştırmıştır. Yapay zekâ teknolojisi bakımından Yargıtay'da oluşturulan bilgi birikimi ve kapasite, yakın gelecekte rapor kâğıdı hazırlanması, gerekçeli karar yazımı ve diğer iş süreçlerinde de uygulanabilecektir. İctihat yaygınlaştırma hizmetinin Yargıtay tarafından yürütülmesi, yapay zekâ teknolojileri kullanılarak yargı

kararlarının anlam ve içeriklerinin saptırılmasına yönelik kötüniyetli girişimleri de önleyecektir. Çağımızda içtihatların doğru şekilde yaygınlaştırılması, yargı organının asli görevlerinden biri haline gelmiştir. Bu gerçek, “adaletin doğru iletişiminin olmadığı yerde adalet de yoktur” özdeyişiyle ifade edilmektedir.

Yargıtay mensuplarının yararlandığı Yargıtay evleri, eğitim ve dinlenme tesisleri ile kreş gibi sosyal tesisler ortak faaliyet alanları olarak kurum kültürünün oluşmasında ve gelişmesinde rol oynamaktadır.

Yargıtay yeni hizmet binasının hizmete açılarak; başkanlık birimleri, Cumhuriyet başsavcılığı ile hukuk ve ceza dairelerinin birleşmesi neticesinde ortak bir kurumsal kültürün gelişmesine katkı sağlanmıştır.

Kuruluşu 1868 yılına kadar uzanan Yargıtay’da kurumsal yapılanma büyük ölçüde oturmuştur. Çalışanların yetki ve sorumlulukları belli olup gerekli denetim mekanizmaları oluşturulmuştur. Bunlar olgunluk düzeyine ulaşmış bir kurumun göstergesidir.

Yargıtay kültüründe kurum mensupları çok çalışmakta, hata yapmamaya özen göstermektedir. Bu şekilde büyük bir özveri ile yapılan çalışmalar, anket ve mülakatlardan çıkan sonuçlarla da doğrulanmakta, bunun neticesi kurum mensupları büyük bir onurla bu görevde bulunmanın hazzını yaşamaktadırlar.

“Yargıtaylı olma kültürü”, kurumda tüm kurumsal unsurları harekete geçiren, kurum çalışanlarını birbirleriyle ve kurumlarıyla bütünleştiren bir “sosyal enerji” kaynağıdır. Bu yönüyle çalışanların değerlerini yaşayacakları bir ortam sağlar ve bu sayede kurumsal amaçların gerçekleştirilmesi konusunda çalışanları isteklendirerek, onlara bir anlam katarak farklı değerlerle kuruma gelen çalışanların söz konusu farklılıklarını da ortak değerler düzleminde birleştirir. Bu birleştirici etki kurumsal sinerjinin en önemli kaynağıdır.

İçselleştirilmiş bir Yargıtaylı olma kültürü çalışanlarının “öz yönetim” yeteneklerini güçlendirir. Çalışanlar kurumsal norm ve kuralların ötesine geçerek ilave rol davranışları gösterirler.

Tüm bunların yanında, Yargıtaylı olma kültürü, kurumda davranışların sınırlarını belirleyerek kurumsal tatmin sağlaması yanında çalışanların her türlü tutum ve davranışlarına uygun standartlar getirmesi ile de davranışsal tutarlılığı artırıcı role sahiptir.

2.8.5. Fiziki Kaynak Analizi

Yargıtay Başkanlığı'nın; Çankaya ilçesi Ahlatlıbel Mahallesi İncek Şehit Savcı Mehmet Selim Kiraz Bulvarı üzerinde bulunan, Yargıtay Birinci Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Hukuk ve Ceza Daireleri, ön büro-poliklinikler, yemekhane, sosyal tesis-kreş ve teshin merkezi olarak 10 bloktan oluşan yeni hizmet binası 1 Eylül 2021 tarihi itibarıyla açılmıştır. Birinci Başkanlık Bloğu olan A blokta, Birinci Başkanlık Makamı, Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcıları makamları, Hukuk Genel Kurulu Başkanı ve Ceza Genel Kurulu Başkanı makamları, Yargıtay üye ve tetkik hâkimi odaları, konferans salonu, fuaye alanı, Birinci Başkanlık birimleri, Yargı müzesi, kule toplantı salonları, basın salonu, konuk bekleme salonu, Başkanlar Kurulu toplantı salonu, eğitim salonları, kabul salonu, kalem odaları, arşiv ve depolar yer almaktadır. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın bulunduğu E Blokta Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı makamı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili makamı ve İdari Cumhuriyet Savcısı makamları ile idari birimler, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Bölümleri, çok amaçlı salon, toplantı ve eğitim salonu, fuaye alanı, PTT şubesi ve arşivler bulunmaktadır. Hukuk Binası olarak kullanılan B Blokta her katta 2 daire olmak üzere 12 hukuk dairesi başkanlığı ile Ceza Binası olarak kullanılan C Blokta yine her katta 2 daire olmak üzere 12 ceza dairesi başkanlığı yer almaktadır. Ön büro ve poliklinik binası olan D Blokta ön büro ve dosya inceleme bölümleri, siyasi partiler bürosu, baro odası, kafeterya, başhekimlik ve poliklinikler, basın odası, idari birimler, 112 acil, laboratuvar, eğitim salonu bulunmaktadır. Yargıtay üyeleri, tetkik hâkimi ve Cumhuriyet savcıları ile personel yemek salonlarının yer aldığı F Blok ile sosyal tesis ve kreş olarak kullanılan G Blokta da kütüphane, kadın-erkek spor salonları, hâkim-savcı lokali ile onursal Yargıtay üyeleri için oda, banka şubesi, işyurtları mağazası, restoran ve kafe alanları ile kadın-erkek kuaförleri, terzi, kuru temizleme, lostra

salonu gibi hizmet merkezleri yer almaktadır. Ayrıca 13 adet kreş sınıfı ve bu sınıflara ait uyku bölümleri de aynı blokta hizmet vermektedir. Toplam 1.567 araçlık kapalı ve açık otopark alanı ile kurum servis taşıtları için ön büro ve teshin merkezi açık otoparklarında toplam 60 araçlık park alanı mevcuttur.

Mensuplarının kullanımı için iki adet özel tahsisli olmak üzere 230 adet lojmanı bulunmaktadır.

Yargıtayın Araç, Bina Envanteri ve Diğer Varlıkları	
Telefon hattı sayısı	6.000
Faks sayısı	2
Cep telefonu hattı sayısı	6
Benzinli taşıt sayısı	36
Dizel taşıt sayısı	93
Elektrikli taşıt sayısı	2
Tümleşik Bilgisayar	1309
Masaüstü Bilgisayar	180
Dizüstü Bilgisayar	2740
Yazıcı sayısı	184
Fotokopi makinesi sayısı	11
Yangın söndürme cihazı sayısı	284
Hizmet binalarının toplam mekân alanı (m2)	420.000

2.8.6. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı Analizi

Yargıtay'daki bilgi sistemini ilk derece mahkemeleri bilgi sistemleriyle koordineli olarak kurmak, işletmek, bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak; bilgi işlem sistemleri ile ilgili teknolojileri ve gelişmeleri takip ederek ihtiyaçlara göre gerekli güncellemeleri yapmak; Yargıtay Başkanlığının ihtiyaçlarına göre projeler üreterek yazılım geliştirmek ve güncellemek; diğer kamu kurum ve kuruluşlarının geliştirmiş olduğu yazılımlarla entegrasyonu sağlamak; bilgi sistemlerinde güvenlik politikalarının usul ve esaslarını belirlemek ve uygulamak amacıyla kurulan Bilgi İşlem

Merkezi Müdürlüğü etkin, verimli, hızlı, şeffaf, güvenilir ve adil yargılama faaliyeti için bilgi teknolojilerini en üst düzeyde kullanmayı hedeflemiştir. Bu birim tarafından yürütülen faaliyetler yazılım ve donanım faaliyetleri olarak ikiye ayrılmaktadır.

1. Yazılım

Başta yargılama faaliyetleri olmak üzere, Yargıtay'da yürütülen çalışmaların elektronik imza alt yapısıyla yürütülmesi ve elektronik arşivin oluşturulması amacıyla geliştirilen UYAP Yargıtay Bilgi Sistemi çok kapsamlı ve birbirinden farklı faaliyetleri içeren büyük bir bilgi otomasyon projesidir.

Projenin amacı: Yargıtay'ın yargılama faaliyetleri, ilk derece mahkemelerinin elektronik ortamda yürütmekte oldukları faaliyetler ve bilgi otomasyon sistemlerini kurmuş olan diğer kamu kurum ve kuruluşları arasında entegrasyonun sağlanması suretiyle yargı ve yargı destek faaliyetlerinin günümüz teknolojileri kullanılarak hızlı, etkin, verimli ve kaliteli bir şekilde yürütülmesi olup bu amaca ulaşılmıştır.

Bu sistem, aynı zamanda siyasi partilerin üye kayıtlarının tutulduğu, mükerrer kayıtların denetlendiği, kongre işlemlerinin takip edildiği ve raporlanabildiği bilgi otomasyonu sistemidir.

İnternet sayfasından sunulan elektronik hizmetler aşağıdaki şekildedir:

- Temyiz edilerek Yargıtay'a gelen dosyaların kişisel veri oluşturmayan kapak bilgilerine ulaşımının sağlandığı "Dosya Sorgulama" hizmeti,
- Sorgulanan dosya kapanmış ise dosyanın tarafına özel kişisel bilgiler girildiği takdirde ilgili dairenin verdiği ilamının (ceza dosyalarında dosya kapanmadan önce tebliğnamenin) görüntülenmesi,
- Yargıtay'ın içtihat niteliğindeki kararlarına ulaşımın sağlandığı "Emsal Karar Arama" hizmeti,
- Mahkeme Dosyalarını Yargıtay'ın Ön Büro biriminde elektronik ya da fiziksel olarak incelemek, fotokopi veya suret almak için randevu alma hizmeti,
- Dosyanın bulunduğu Yargıtay dairesinde verilmiş olan duruşma tarihinin ve saatinin görüntülenebileceği "Duruşma Sorgu" hizmeti,

- f) Ceza dairesinde bulunan dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nda yazılmış tebliğnamesinin görüntülenebileceği "Tebliğname Sorgulama" hizmeti,
- g) Yargıtay kararlarının görüntülenebileceği "Karar Arama" hizmeti,
- h) Yargıtay kütüphanesinde bulunan kitapların sorgulanabileceği "Kütüphane" hizmeti,
- i) Yargıtay dergisine ve ücretli abonelik ile Yargıtay kararları dergisine ulaşılacak "Yargıtay Dergisi" hizmeti,
- j) Emekli veya aktif görevde olan Yargıtay daire başkanları ve üyelerinin tedavi yardımlarını sorgulayabildiği "Hak Sahipliği Sorgulama" hizmeti.

2. Donanım

UYAP Yargıtay Bilgi Sisteminin kullanılması için gerekli olan teknolojik altyapı tamamlanarak bütün kullanıcılara mesleki faaliyetlerinde kullanılmak üzere masaüstü ve dizüstü bilgisayarlar, yazıcılar tahsis edilmiş, internete erişimleri sağlanmıştır.

3. Yargıtay İçtihat Merkezi

Güncel ve emsal Yargıtay kararlarının yaygınlaştırılması amacıyla yapay zekâ destekli Yargıtay İçtihat Merkezi "Yargıtay'ın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında kurulmuş ve 2023 yılında faaliyete geçmiştir.

2.8.7. Mali Kaynak Analizi

Tablo 9: Tahmini Kaynaklar

Kaynaklar	2024	2025	2026	2027	2028	Toplam Kaynak
Genel Bütçe	2.910.537.000	3.614.096.000	4.144.933.000	4.642.325.000	5.106.558.000	20.418.449.000
TOPLAM	2.910.537.000	3.614.096.000	4.144.933.000	4.642.325.000	5.106.558.000	20.418.449.000

* 2024-2026 yılı bütçe rakamları OVP (2024-2026); 2027,2028 yılı bütçe rakamları ise %12 ve %10'luk artışlar temel alınarak oluşturulmuştur.

2.9. PESTLE ANALİZİ

2.9.1. Politik Etkenler

Yargının, siyasal gücü elinde bulunduran yasama ve yürütme organı da dâhil olmak üzere, tüm güç odakları karşısında bağımsız olması hukuk devletinin değişmez ilkesidir. Kişi hak ve özgürlüklerinin temel güvencesi olan bağımsız yargı yoksa hukuk devletinin varlığından söz edilemez. Adalet arayan herkesin sığınacağı en son merciin bağımsız, tarafsız ve adil işleyen yargı sistemi olduğu daima hatırlanmalıdır. Ne kadar soyut algılsa da düşüncesi ne kadar az dile getirilse de tüm insanların ideali, hukuk devleti ilkesinin mükemmel olarak uygulandığı bir devlet düzeninde yaşamaktır. Bu ideal, hukukun bağımsız yargı organı tarafından adil ve tarafsız şekilde uygulanmasına dayanır.

Dünyanın tüm coğrafi bölgelerinde ve hukuk geleneklerinde yüksek mahkemeler yargı yönetiminde etkili veya belirleyici olup adli teşkilata yön verir. Hukuki denetimin yanı sıra etkinlik ve verimlilik açısından da mahkemelere rehberlik edilmesi yüksek mahkemelerin görevleri arasında sayılır.

16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum ile gerçekleştirilen anayasa değişikliğinin ardından 24 Haziran 2018 tarihinde yapılan Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimleri sonucunda Türkiye’de hem yasal hem de fiili olarak “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” olarak adlandırılan yeni hükümet sistemine geçilmiştir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte, parlamenter sistemden farklı bir kuvvetler ayrılığı da gündeme gelmiştir. Örneğin, yürütme organının da başı konumunda olan Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi Cumhurbaşkanına güçlü bir demokratik meşruiyet kazandırmış, seçimlerin yenilenmesine karar verme yetkisi de Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı yürütme organının konumunu güçlendirmiştir. Bu nedenle, yargının bağımsızlığının güçlendirilmesi ve anayasa değişikliğinden önceki modele göre yargının denge ve denetleme görevini etkili şekilde yerine getirmesi, demokratik düzen, hukuk devleti ilkesi ve insan haklarının korunması bakımından daha çok önem kazanmıştır.

Yargıtay Yargı Etiği İlkelerinde de benimsendiği üzere, yargı bağımsızlığının hem gerçek hem de görünür olması temel ve evrensel düzeyde kabul gören bir hukuk ilkesidir. Bu noktada, yargı organının yürütmenin etkisinden uzak olması ve aynı zamanda herkes tarafından bu şekilde algılanabilmesi, halkın yargının bağımsızlığına güveninin sağlanması bakımından zorunludur. Özgür bir toplum, hukukun üstünlüğü ile yönetilmesi halinde var olabilir. Bu nedenle, hukuk devleti olmanın bir gereği olan “kuvvetler ayrılığı” ilkesi üzerine inşa edilen yargı bağımsızlığı, özgür bir toplum olmanın ön koşuludur.

Nitelikli, bağımsız ve tarafsız bir yargı için anayasal güvencelerin bulunması gerektiği açıktır. Yargı organı da yetkisini anayasadan doğrudan almakta olup diğer devlet organlarının baskısından uzak ve korunaklı şekilde bu yetkiyi kullanmalıdır. Bu çerçevede, Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Adalet Bakanlığı ve yüksek mahkemeler arasındaki görev ve yetki paylaşımı yeniden planlanmalı, kurul üyelerinin bir kısmı doğrudan yüksek mahkemeler tarafından seçilmelidir.

Karşılaştırmalı hukukta genellikle ülke başsavcılığı sistemi mevcut olup özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi gereği adli makamlar arasındaki denkliğin de tesisi gerekir. Tüm bu ihtiyaçlara cevap verebilmek amacıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, “*Türkiye Cumhuriyeti Başsavcılığı*” olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

Yargı pratiğini yakından ilgilendiren konularda Yargıtay’ın Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına kurumsal destek sağlamasına yönelik usuller öngörülmesi gerekir.

Yukarıdaki öneriler çerçevesinde yargı bağımsızlığının güçlendirilmesi olası politik riskleri azaltacaktır. Türkiye’deki demokrasi kültürünün ve yerleşmiş hukuk devleti anlayışının daha da güçlendirilmesi amacıyla Yargıtay tarafından hem ulusal hem de uluslararası alanda yoğun bir çaba gösterilmektedir.

2.9.2. Ekonomik Etkenler

Anayasal bir kurum olarak Yargıtay’ın görevini etkili şekilde yerine getirebilmesinin ön koşullarından biri hiç şüphe yok ki ihtiyaç duyulan bütçenin

tahsis edilmesidir. Yargıtay'ın yeni hizmet binasının faaliyete geçmesi, birçok bilimsel ve yargısal etkinliğin Yargıtay yerleşkesinde yapılması nedeniyle eğitim ve bilimsel toplantı maliyetlerini önemli ölçüde azaltmıştır. Bununla birlikte Yargıtay'ın etik, şeffaflık ve adli kalite alanlarında küresel vizyonla yürüttüğü uluslararası çalışmaların sürdürülmesi, yaygınlaştırılması ve desteklenmesi için yeterli mali kaynağa ihtiyaç duyulmaktadır. Diğer taraftan 2 Eylül 2021 tarihinde üç kıtadan 13 ülkenin yüksek mahkeme başkanları ve ülke başsavcılarının katılımlarıyla Temyiz Mahkemelerine ilişkin 10 maddelik Mükemmeliyet Çerçevesi geliştirilmiştir. Belirlenen uluslararası mükemmeliyet ilkelerinin detaylandırılması, kılavuzlarının ve eğitim programlarının uluslararası destekle geliştirilmesi için de mali kaynak gerekecektir. Bu çalışmaların mali açıdan desteklenmesi Yargıtay'ın küresel ölçekte liderlik ettiği çalışmaların devamlılığı açısından önem taşımaktadır.

Hukuk düzeni genel itibarıyla ekonomik değişikliklerden etkilenmektedir. Ekonomik dalgalanmalar, kötüniyetli borçluları borçlarını ifa etmemeye teşvik ederek, icra takibi ve dava sayılarını artırmak suretiyle yargıda iş yükünün ağırlaşmasına neden olmaktadır. Borçluların bu tür kötüniyetli davranışlarının yaptırımsız kalmaması için ekonomik şartlardaki değişikliklere gecikmeksizin cevap verebilecek daha esnek hukuki düzenlemelerin uygulanması düşünülmelidir.

2.9.3. Sosyokültürel Etkenler

Türkiye'deki genç ve aynı zamanda eğitilmiş, yeniliğe açık, modern iletişim araçlarını etkili şekilde kullanabilen insan sayısı artma eğilimindedir. Bu değişime uygun olarak bilişim sistemleri yoluyla mahkeme kullanıcılarının ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte hizmet araçlarının devreye sokulması ve adalete erişimin kolaylaştırılması bir zorunluluk olarak görülmektedir. Özellikle Yargıda Şeffaflığa İlişkin İstanbul Bildirgesi de dâhil olmak üzere uluslararası insan hakları belgeleri ve standartlar göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kapsamda adli bilgiye erişim, yargı sistemine erişim, davaların şeffaf bir şekilde tevzii, adaletin şeffaf şekilde yerine getirilmesi, tüm Yargıtay kararlarına vatandaşların kolaylıkla erişmesi, öğrencilerin ve halkın bilinç düzeyinin yükseltilmesine ilişkin programlar düzenlenmesi,

basının bilgiye erişimi ve halkın memnuniyetinin sürekli ölçülmesi gibi konularda gerekli reformların kararlılıkla yapılması gelecek döneme ilişkin öncelikler arasında değerlendirilmelidir. Bu amaçla yapay zekâ teknolojilerinden de yararlanılmasının çalışmalarına dinamizm, hız ve esneklik kazandıracağı unutulmamalıdır.

Artan genç nüfusa bağlı olarak yaşanması öngörülen demografik değişim, daha etkili ve ekonomik şekilde hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik fırsatları da içerebilir. Yargıtay bu fırsatlardan yararlanarak, birey odaklı bir hizmet anlayışıyla mahkeme kullanıcılarının memnuniyet düzeylerini artırabileceği gibi halkın yargıya olan güveninin daha çok yükselmesini temin edebilir. Geçmiş Stratejik Plan döneminde geliştirilen yapay zekâ destekli Yargıtay İçtihat Merkezi bu anlayışın somut bir örneği olmuştur.

2.9.4. Teknolojik Etkenler

Bilgi, insanlık tarihinin gelişim ve değişim sürecinde öteden beri önemli bir etken olmuştur. Üstün ve öncü bilgilere sahip olan, bu bilgileri uygulayabilen toplumlar daha hızlı ilerlemeler kaydetmiştir. Ancak, yirminci yüzyılın sonuna gelindiğinde insanlık tarihi yeni ve çok hızlı bir değişim sürecine girmiştir.

Temel kaynağını ve itici gücünü bilgiden alan, bilgi odaklı kurumların temel dinamik olduğu “bilgi toplumu”na geçiş sürecini hep birlikte yaşıyoruz. Bilgi teknolojilerinde yaşanan baş döndürücü gelişmeler, bilginin kullanılmasına ilişkin faaliyetlerdeki olağanüstü artış, toplumun her katmanını ya da ögesini bilgi odaklı hale getirmiştir. Yeni teknolojilerin gelişme hızı ve insanların bu teknolojilere uyum becerisi sayesinde sanayi toplumundan bilgi toplumuna dönüşüm süreci, tarım toplumundan sanayi toplumuna dönüşüm sürecine göre çok daha kısa sürede gerçekleşmiştir. Öyle ki günümüzde bilgi pek çok şeyi ikame edebilmektedir.

Yargıtay halen güçlü bir bilişim alt yapısına sahip olup, geçmişte bu alanda yapılan yatırımlar, hizmet kalitesinin artırılması bakımından önemli fırsatlar sunmaktadır. Teknolojik yeniliklerin takip edilmesi ve mevcut potansiyelin geliştirilmesi hiç şüphe yok ki Yargıtay’ın etkinliğini ve verimliliğini daha çok artıracaktır. Özellikle yapay

zekâ bileşenlerinin yaygınlaştırılması önümüzdeki süreçte deneyimleyeceğimiz ana konular arasında yer alacaktır. Yapay zekâ destekli Yargıtay İçtihat Merkezi'nin kurulması ile kazanılan deneyim ve uzmanlık çerçevesinde yapay zekâyâ dayalı sistemlerin daha çok geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla Stratejik Planda bu konuda gerekli tedbirler alınmıştır.

2.9.5. Yasal Etkenler

Yargıtay Kanununun yanı sıra hâkimlere, Cumhuriyet savcılarına, adalet sistemine ve genel itibarıyla adalet yönetimine ilişkin konular da Yargıtay'ın çalışma düzenini ve verimliliğini etkileyebilmektedir. İlk bakışta sadece vatandaşlara yönelik olarak nitelendirilebilecek temel kanun metinleri başta olmak üzere diğer kanunlardaki değişiklikler, dolaylı olarak da olsa bu kanunları uygulamakla görevli olan Yargıtay'ı yakından ilgilendirmektedir. Özellikle temel kanun metinlerinde çok sık yapılan değişiklikler, başta kanun önünde eşitlik olmak üzere temel hukuk ilkelerini ihlal edebilmekte, hukuki istikrarı bozabilmekte ve sonuç olarak halkın hukuk sistemine güveni üzerinde olumsuz etkiler doğurabilmektedir. Ayrıca, yargı üzerindeki halen ağır olan iş yükünü daha da artırmaktadır. Bu tür risklerin kontrol edilebilmesi bakımından, kanun değişikliklerinin şeffaf bir şekilde ve detayları ile kamuoyu önünde tartışılmasının faydalı olacağı ve hesap verebilirlik ilkesine daha uygun düşeceği şüphesizdir.

Anayasa'nın m.154/1'e göre, "Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir." Anayasa'nın 154'üncü ve Yargıtay Kanunu'nun 13'üncü maddesine göre, Yargıtay'ın adli yargı alanında hukukun ülkede eşit şekilde uygulanmasını sağlama görevi bulunmaktadır. Yargıtay kararları, sadece bir uyuşmazlığın taraflarına yönelik subjektif bir işleve sahip olmayıp, aynı zamanda hukukun nasıl uygulandığını göstermesi bakımından herkese yönelik objektif bir işleve de sahiptir. Hukukun objektif, belirli ve öngörülebilir olması, eşitlik ve hukuki güvenliğin ve özellikle de adil yargılanma hakkının teminatıdır.

Adli yargının en üst yargı mercii olan Yargıtay'ın anayasal görevlerini daha etkili şekilde yerine getirebilmesi için Yargıtay ile ilgili mevzuata ilişkin aşağıdaki başlıklar altında değerlendirilen eksikliklerin giderilmesi, kanunlardan kaynaklanan önemli riskleri azaltacaktır.

a) Bireysel Başvuru Sisteminin Anayasa ve Uluslararası Standartlara Uygun Şekilde Detaylı Düzenlenmesi

Anayasamızın 146, 154 ve 155 inci maddelerinde yüksek mahkemeler Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay olarak düzenlenmiş olup, birbirlerine üstünlük sıralaması öngörülmemiştir. Yargıtay hem bir yüksek mahkeme hem de bir uzmanlık mahkemesidir. Yargıtay'ın yapısı ve özellikle üyelerinin seçilme kriterleri ve seçildikleri kaynaklar, anayasa ve kanunlarda buna göre belirlenmiştir.

Bireysel başvuru sistemi anayasada düzenlenirken karşılaştırmalı hukukta örnekleri görüldüğü üzere yüksek mahkemeler arasında bir çatışma yaşanmaması amacıyla Anayasa'nın 148'inci maddesinin 5'inci fıkrasına, "*Bireysel başvuruda, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.*" şeklinde özel bir düzenleme getirilmiş ve bireysel başvurunun sınırı çizilmiştir. Bu maddenin gerekçesi ise "... yüksek yargı organları ile Anayasa Mahkemesi arasındaki olası görev uyumsuzluklarının ortaya çıkmasının önlenmesi amaçlanmaktadır." şeklinde ifade edilmiştir.

Anayasa'nın tüm kuralları birbiriyle eşdeğerdir. Bu kuralların birbiriyle çatışması halinde özel hüküm, genel hükme göre; yeni kural da eski kurala göre öncelikle uygulanır. Bunlar en temel yorum kurallarıdır. Anayasanın 148'inci maddesinin 5'inci fıkrası hem yeni hüküm hem de bireysel başvuruya özgü özel hüküm olması nedeniyle öncelikle uygulanmalıdır.

Anayasa Mahkemesi, kamu yetkisini kullanan her kurum gibi anayasa ve kanunlarla kendisine çizilen sınırlar içinde kalmalıdır. İptal kararlarına ilişkin olarak Anayasanın 153' üncü maddesinin son fıkrasında öngörülen "Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar." hükmü, bireysel başvuru yoluyla

Anayasa Mahkemesinin yürütme, yasama ve yargı organlarının anayasa ve kanunlarla sınırları çizilen görevlerine ölçüsüz şekilde ve hiçbir sınır tanımadan müdahale etmesine imkân veren meşru bir gerekçe teşkil etmez. Mahkemelerin kanunlara uygun hükümleri hakkında ihlal kararları verilerek olması gereken kanunun ne olduğuna ilişkin Yasama Organına talimat verilmesi sonucunu doğuracak şekilde, yasama yetkisine ölçüsüz ve keyfi şekilde müdahale edilmesi kuvvetler ayrılığı ilkesine de aykırılık oluşturmaktadır.

Her hukuk sisteminde, öneminden dolayı toplumsal barış ve güvenliğin sağlanması açısından bazı mekanizmalar öngörülmüştür. Bunlardan en önemlisi “kesin hüküm” müessesesidir. Kesin hükmün varlık nedenini oluşturan anlayışa göre bir uyuşmazlık, belirli bir üst aşamadaki yargı organınca da incelenip karara bağlandıktan sonra kesin sonuca ulaşmalıdır. Uyuşmazlıkların süresiz olarak devamı adalet duygusunu incitir ve kamu düzenini bozar. Nitekim AİHM’nin ihlal kararı da iç hukukta doğrudan sonuç doğurmamakta, milli mahkemenin kararını iptal ederek veya değiştirerek onun yerine geçmemektedir. Türk Anayasa Koyucusu Anayasa Mahkemesinin yetkisinin sınırlarını belirlerken (AİHM’nin yetkisinin sınırlarına paralel bir hukuki düzen öngörerek) diğer mahkemelerin kararlarını iptal etme veya değiştirme yetkisi bahsetmemiştir. Bu nedenle “kesin hüküm” müessesesi, bireysel başvuru karşısında önemini veya güncelliğini yitirmiş ya da modası geçmiş bir kavram değildir.

Yargıtay hem bir yüksek mahkeme hem de bir uzmanlık mahkemesidir. Yıllarca hâkim olarak görev yapan hukuk fakültesi mezunlarının geliştirdiği yerleşik içtihatların bireysel başvuru mekanizmasının sınırları aşarak değiştirilmeye kalkışılması hukuk sistemini kaosa sürüklemektedir. Son zamanlarda bu şekilde işleyen bireysel başvuru mekanizmasının bizatihi kendisi yargı sistemini zayıflatan sistemsal bir sorun haline gelmiştir.

Yargıtay’ın anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve sözleşmeye ek yapılan Türkiye’nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin ihlali halinde, kanun yolu aşamasında söz

konusu hakları koruyucu şekilde gerekli hukuki denetim yapması, kendisine verilen anayasal görevin ve eşyanın tabiatının bir gereğidir. Bu nedenle Yargıtay'ın kanun yolu denetimi kapsamında verdiği kararların, sadece bu kararlarda uygulanan kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle yapılacak bireysel başvurularla sınırlı olarak incelenmesi uygun olacaktır.

Bireysel başvuru aracılığıyla Anayasa Mahkemesinin hiçbir sınırlama olmaksızın her türlü kararı verebileceği şeklindeki algının değişmesi için kanunda konuya ilişkin sınırlar net bir şekilde çizilmelidir. Bu şekilde hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik ile kanun önünde eşitlik açısından adalet sistemimiz daha güçlü hale gelecektir.

b) Yargıtay'ın Yasama Çalışmalarına Katkısının Artırılması

Yargı pratiğini yakından ilgilendiren konularda Yargıtay'ın Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilgili komisyonlarına temsilci göndermesinin yanı sıra kurumsal görüş de bildirmesi kanunların kalitesine katkı sağlayabilir. Ayrıca, karşılaştırmalı hukukta örnekleri görüldüğü üzere Yargıtay'ın her yılbaşında hukukun gelişmesi bakımından gerekli gördüğü kanun önerilerini Türkiye Büyük Millet Meclisine sunması da yararlı olabilir. Bu iki konuda Fransa ve Hırvatistan örneklerine benzer şekilde yasal düzenleme yapılarak mevcut uygulamanın değiştirilmesi, yasama ve yargı organlarının adalet ve hukuk alanlarında işbirliğini artırarak toplumun ihtiyaç ve beklentilerini karşılayan kaliteli kanunlar yapılmasını sağlayacaktır.

"Hukuk yasama, yargı ve öğretinin ortak eseridir." İyi gerekçelendirilmemiş, uygulamada belirsizliklere yol açan ve sıklıkla değişen kanunlara göre tutarlı ve istikrarlı içtihatlar geliştirilemez, kanun önünde eşitlik ve hukuki güvenlik sağlanamaz. Bu nedenle, kanunların kalitesini daha çok artıracak usuller ve çalışma yöntemleri düşünülmelidir.

c) Yargıtay Tetkik Hâkimleri ile Yargıtay Cumhuriyet Savcılarının Tayinlerinde Yargıtay'ın Muvafakatinin Olması

Dünyanın her yerinde yüksek mahkemeler birlikte çalışacakları hâkimleri ve savcılarını belirleme hakkına sahiptir. Bu temel prensibe uygun şekilde, Anayasa

Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 25'inci maddesi ile Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 31'inci maddesine göre Anayasa Mahkemesi ve Uyuşmazlık Mahkemesi de raportörlerini seçme yetkisine sahiptir. Ancak, böyle bir yetki Yargıtay'a verilmemiştir. Yargıtay tetkik hâkimleri ile Cumhuriyet savcılarının tayinlerinde Yargıtay'a kanuni bir yetki tanınmaması, yüksek mahkeme fikriyle bağdaşmadığı gibi bizatihi yüksek mahkemenin bağımsızlığı bakımından da önemli bir eksikliklerdir.

Birlikte çalışacağı hâkimlerin seçiminde veya atanmasında görüşü alınmayan Yargıtay'ın topluma karşı hesap verebilirliği de zayıflatılmış olmaktadır. Yargıtay'ın toplum ve devlet hayatı bakımından anayasa ile tanımlanmış kritik rol ve sorumlulukları göz önünde bulundurularak, bu sorumlulukları yerine getirebilmesi için gerekli yetişmiş liyakatli insan kaynağı konusunda inisiyatif sahibi olması yapılan yargısal görevin doğal sonucu olarak kabul edilmelidir.

d) Yargıtay Üyelerinin Görev Sürelerine İlişkin 12 Yıl Sınırının Kaldırılması

Temyiz incelemesi görevi, uzmanlık gerektiren bir konu olup, ancak engin bilgi birikimi ve zengin deneyime dayalı olarak yürütülebilir. Bu görevin layıkıyla yerine getirilmesi ve yargı bağımsızlığının korunması bakımından 12 yıllık görev süresi sınırı kaldırılmalıdır. Yasal durumun devamı halinde, Yargıtay üyelerinin önemli bir kısmının bir anda değişmesi, kurumsal hafızayı ve kurumsal kültürü zayıflatacağı ve ülkede hukuk birliğini sağlayan içtihatlardan sapmalara neden olacağı gibi belli bir süre ve deneyim isteyen unvanlı görevlere liyakatli aday bulunmasında sorunlar yaşanabilecektir.

e) Yargıtay'ın Çalışma Usullerinin Yeniden Düzenlenmesi

İçtihadı Birleştirme Kararı müessesesi, daireler arasında derinleşen içtihat farklılıklarına izin veren, hukukun gelişmesine engel olan ve uzun süren karmaşık usulleri nedeniyle mahkemelerin rehberlik ihtiyacına zamanında cevap verememektedir. İçtihadı Birleştirme Kararı aşamasına gelinmeden, daireler arasında veya daireler ile genel kurullar arasında içtihat farklılıklarını önleyici nitelikte çalışma usulleri belirlenmelidir.

Avrupa ülkelerinin çoğunda uygulanan ve aynı zamanda Avrupa Konseyinin bir standardı haline gelen uygulamaya göre; bir daire, genel kurulun veya diğer bir dairenin kararı ile çelişen bir karar vermemelidir. Farklı bir karar verilmesi ihtimali doğarsa, ilgili dairelerin katılımlarıyla karma kurul veya genel kurulda uyuşmazlık ele alınmalı ve verilen karar ülke çapında benzer davalarda da uygulanmalıdır.

f) Yargıtay'ın İdari Kapasitesinin Yeniden Yapılandırılması

Geleneksel olarak Yargıtay yönetimi, Yargıtay'ın görevinin sadece temyiz edilen dosyaların daireler ve genel kurullar tarafından yapılacak hukuki denetim ile sınırlı olduğu varsayımına göre yapılandırılmıştır. Hâlbuki yüksek mahkemeler yalnızca temyiz edilen dosyalar hakkında karar verilen yerler değildir.

Yargıtay içinde ve ülkede içtihat birliğinin sağlanması,

İçtihatların etkili şekilde yaygınlaştırılması,

Uluslararası projeler ile küresel yargıda ülkemizin en iyi şekilde temsil edilmesi,

Adalet politikalarına katkı sağlanması,

Adalet kurumları ve yüksek mahkemeler ile koordinasyon,

Yargının dijital dönüşümüne öncülük edilmesi,

Yargı yönetimi ve adli kalite alanındaki çalışmalara liderlik edilmesi,

gibi birçok yenilikçi ve stratejik çalışmanın da Yargıtay yönetimi tarafından yapılması, bu işlere uygun sayıda ve nitelikte insan kaynağı tahsis edilmesi gerekir. Modern yargı yönetimi, farklı disiplinlerden uzmanların birbiri ile uyumlu şekilde çalışmasını gerektirir.

Bilişim, proje yönetimi ve uzmanlığı, programcılık, uluslararası ilişkiler, araştırma ve geliştirme, eğitim, ölçme ve değerlendirme, bütçe ve halkla ilişkiler gibi birçok alanda uzman personele ihtiyaç bulunmaktadır. İstihdam edilecek uzmanların eğitimlerine ve uzmanlıklarına uygun mali haklara ve görevde yükselme olanaklarına sahip olması da gereklidir.

g) Danışma Görüşü

Yüksek mahkemenin “*Danışma Görüşü*” vermesi, hem Fransız Yargıtay’ında hem de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde uygulanan bir mekanizmadır.

Görüş istenen uyuşmazlıkla ilgili bir içtihat veya temyiz başvurusu bulunmaması, talep edilen görüşün ülke geneli bakımından uygulanabilir olması da dâhil olmak üzere danışma görüşü istenebilmesinin sıkı şartları vardır.

Örneğin, 2023 yılında meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem ile 2019-2022 yıllarında görülen Kovid-19 salgını gibi olaylardan kaynaklanan binlerce yeni uyuşmazlık hakkında Yargıtay tarafından verilecek danışma görüşleri, çelişkili içtihatlar çıkmasını önleyerek isabetli karar oranlarını artırabilir ve davaların daha kısa sürede sonuçlandırılmasını sağlayabilir.

Danışma görüşü, kanunla düzenlendiğinden ihsası rey yasağına aykırı değildir. İhsası rey, kanunen gerekmedikçe hâkimin görüşünü belirtmesi anlamına geldiğinden kanunen öngörülen hallerde görüş bildirilmesi ihsası rey sayılmaz.

h) Kabul Edilemezlik Kararı ve Diğer Karar Türleri

Kabul edilemezlik kararı Yargıtay benzeri yüksek mahkemelerin ortak özelliğidir. İş yükünün kontrol edilebilmesi bakımından Yargıtay’ın “*Daha az ve daha kaliteli karar ver.*” prensibini hayata geçirmesi gerekir. İstikrar kazanmış içtihatlar ile açıkça çelişen temyiz başvurularının 5 kişilik heyetler tarafından incelenmesi yerine, daha basit bir usulle halledilebilmesi zaman ve emek kaybını önleyecektir.

Bu bağlamda, karşılaştırmalı hukukta uygulandığı üzere, uyuşmazlıkların türüne, davanın karmaşıklığına ve diğer özelliklerine göre farklı karar türleri veya karar alma usulleri de değerlendirilmelidir.

1) Yargıtay Daire Başkanlarının Seçim Usulü

Anayasa’nın 154’üncü maddesine göre daire başkanı seçilmek için Yargıtay Genel Kurulunun üye tam sayısının salt çoğunluğu gerekmektedir. Bu hüküm, demokratik

meşruiyet bakımından faydalı gibi gözükse de bazı hallerde seçimlerin aylarca sürmesi ilgili dairenin verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Ayrıca, üyelerinin oy kullanmak için müzakereleri bırakarak her gün birçok kez sandığa gitmesi de Yargıtay'ın geneli bakımından bir motivasyon ve verimlilik kaybına yol açmaktadır.

Yüksek mahkemelerin bağımsızlığına ilişkin anayasal hükümlere uygun şekilde, daire başkanlığı, Yargıtay birinci başkanvekilliği ve Yargıtay başkanlığı seçiminin daha kısa sürede sonuçlanmasına imkân veren ve Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanlık seçimi yöntemine benzer bir usul belirlenmeli, yasal düzenleme de anayasada değil, Yargıtay Kanununda yer almalıdır.

i) Sınıraşan Suçlar ile Organize ve Terör Suçlarıyla Mücadelenin Güçlendirilmesi ve Türkiye Cumhuriyeti Başsavcılığı

Uluslararası alanda, hükümetler arası toplantılarda, küresel düzeyde suç politikalarına ilişkin çeşitli bildirgeler yayımlanmaktadır. Bu bildirgelerde yeni suç tipleri, suçu önlemek için uygulanabilecek yöntemler ve geliştirilecek mekanizmalar da dâhil olmak üzere rehber ilkeler ile tavsiyelere yer verilmektedir. Özellikle dijital ortamda işlenen sınıraşan suçlar, başka bir ifadeyle sınıraşan siber suçlar, dünyamızın geleceği, insan haklarının korunması, ceza adaleti sistemlerinin etkinliği ve yeterliliği için göz ardı edilemeyecek kadar büyük bir sorun haline gelmiştir.

Diğer yandan ekonomik suçlar, yasa dışı ticaret, insan kaçakçılığı, yapay zekânın suç işlemek için kullanılması, kripto para aracılığıyla kara para aklamak, yolsuzluk gibi bir dizi suçun da ülke sınırlarını aşacak şekilde işlendiği görülmektedir.

Bulunduğumuz bölge açısından en önemli ve güncel sınıraşan suç tipi ise hiç şüphe yok ki uluslararası kaynaklardan desteklenen terörizmdir. Türkiye, dünyada terör suçlarından dolayı en çok zarar gören ülkelerin başında gelmektedir. Türkiye'nin sınır komşuları olan Irak ve Suriye'de yaşanan iç karışıklıklardan dolayı kendine uygun bir ortam bulan terör örgütleri (DEAŞ, İŞİD, PYD/YPG, PKK/KCK) ile bu örgütlerle paralel hareket eden ve ortak bir kaynaktan beslenen diğer örgütlerin "küresel terörizm" kapsamındaki faaliyetleri de Türkiye'yi tehdit etmektedir.

Son olarak, 160'a yakın ülkede örgütlenen ve Türkiye Cumhuriyeti'ne sızarak devleti içeriden çökertmeyi ve kırılgan hale getirmeyi hedefleyen FETÖ-PDY terör örgütünün, 15 Temmuz 2016 tarihindeki hain darbe teşebbüsünün gerçekleşmesinden sonra başlatılan adli soruşturmalara rağmen halen bir tehdit olarak varlığını devam ettirdiği görülmektedir.

Sınırötesi suçlar ile organize ve terör suçlarıyla mücadele edebilmek için soruşturmaların tek elden, uzmanlaşmış Cumhuriyet savcıları ve gerekli teknik donanımına sahip adli kolluk personeli tarafından gecikmeksizin yürütülmesi gerekir. Yapılacak soruşturmalarda devletin ilgili kurumlarıyla işbirliği yapılması önemli olduğu gibi yabancı ülkelerin adli makamlarıyla da üst düzey bir koordinasyon ve adli yardım sağlanmalıdır. Karşılaştırmalı hukukta genellikle ülke başsavcılığı sistemi mevcut olup özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi gereği adli makamlar arasındaki denkliğin de tesisi gerekir.

Tüm bu ihtiyaçlara cevap verebilmek amacıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, *"Türkiye Cumhuriyeti Başsavcılığı"* olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

j) Bölge Adliye Mahkemelerine İlişkin Öneriler

Bölge adliye mahkemelerinin 20 Temmuz 2016 tarihinde faaliyete geçmesi, sadece reform olmayıp bunun ötesinde, yargıdaki bir yeniden yapılandırma çalışmasıdır. Dolayısıyla bu yeniden yapılandırma çalışmasının yargının her alanına sirayet etmesi beklenir. Ancak, bölge adliye mahkemeleri kurulurken aynı yerdeki veya farklı yerlerdeki bölge adliye mahkemeleri arasında içtihat farklılıklarını giderecek işlevsel mekanizmalar olmaması kanun önünde eşitlik, hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik ilkelerini zayıflatmaktadır.

Bu bağlamda;

- a) 5235 Sayılı Kanunun 35'inci maddesi işlevsel olmayıp, istinaf mahkemeleri arasında içtihat tutarlılığını sağlamaya yönelik yeni stratejiler geliştirilmelidir.
- b) Suç ve dava türü, ceza miktarı veya davanın değeri gibi kriterlere göre temyiz hakkının sınırlandığı hallerde mağduriyetleri önlemek amacıyla *"temyizde izin sistemi"* gibi mekanizmalarla adalete erişim hakkı güçlendirilmeli, kanunlara uygun olmayan ve Yargıtay'ın içtihatları ile çelişen istinaf mahkemesi kararları denetlenebilmelidir.

Belirtilen sorunlar kanun önünde eşitlik, ülke çapında içtihat tutarlılığı ve hukuki güvenlik bakımından önemli riskler doğurmaktadır.

k) İlk Derece Mahkemelerine İlişkin Öneriler

Hâkime tanınan yetkilerin kapsamı ve kullandıkları kamu gücü dikkate alındığında, mesleğe alımdan başlayarak tayin ve terfilerine kadar tüm işlemlerin şeffaf ve hesap verebilir şekilde yapılması gerekir.

Yargı sistemini oluşturan her zincirin güçlü olması, özellikle de ilk derece mahkemelerinin güçlü olması, adli kaliteyi artıracak en önemli bileşenlerden biridir.

İlk derece mahkemelerinde yapılan bazı ağır hataların yıllar sonra istinaf ve Yargıtay tarafından düzeltilmesi de zor olmakta ve ortalama yargılama süresini uzatmaktadır.

1) Avukatların Katkısının Artırılması

Avukatlık, yargının kurucu unsurlarından biridir. Görev ve işlevlerinde farklılık olsa da hâkimin de savcının da avukatın da yaptığı iş adalet hizmettir. Bu nedenle, tüm yargısal faaliyetlerde avukatların katkısının artırılması ve temyiz incelemesinin daha etkili şekilde yapılması için desteklerinin alınması önemlidir.

Bu kapsamda;

- a) Özellikle hukuk davaları bakımından kademeli olarak avukat tutma zorunluluğuna geçilebilir. Örneğin ticari davalarda avukatla temyiz talebinde bulunulması zorunlu kılınabilir.
- b) Yargıtay'daki davalarda vekillik yapan avukatlar için belirli bir kıdem süresi ve eğitim programları öngörülebilir.
- c) Temyiz dilekçelerinde özet yapılması ve gerekçe yazılması teşvik edilebilir, zorunlu olarak doldurulması gereken alanları içeren formlar hazırlanabilir.

Yargılama süreçlerinde avukatların katkısının alınması, adli kaliteyi artıracak önemli bir unsurdur.

m) Kötüniyetli veya Açıkça Haksız Temyiz İstemlerine Karşı Caydırıcı Önlemler Alınması

Haksız veya kötü niyetli temyiz taleplerinin iş yükünü artırdığı, gecikmelere neden olduğu ve adalete gölge düşürdüğü Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 95/5 Sayılı Tavsiye Kararında belirtilmiştir.

Bu kapsamda, iş yükünü gereksiz şekilde artıran kötüniyetli veya açıkça haksız temyiz taleplerine karşı caydırıcı önlemler alınmalıdır.

Örnek olarak;

- a) Temyizde gerekçe belirtilmesi,
- b) Mantıksız, temelsiz veya kötü niyetli temyiz taleplerinin istinaf mahkemesince reddedilmesi ve temyiz edene para cezası uygulanması,
- c) Kusuruyla gecikmeye neden olan tarafın ilave harç ödemesi sayılabilir.

Buna benzer tedbirler, Avrupa Konseyi standardı olup, adalete erişim hakkının ihlali şeklinde nitelendirilemez.

Aynı konuda tekrar eden haksız temyiz istemlerinin basit usullerle reddedilmesi de bu kapsamda değerlendirilebilir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

Tablo 10: PESTLE Matrisi

ETKENLER	Tespitler (Etkenler/Sorunlar)	Yargıya Etkisi		Ne Yapılmalı?
		Fırsatlar	Tehditler	
Politik	Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine göre yargı bağımsızlığı ve kuvvetler ayrılığı ilkesinin güçlendirilmesi ihtiyacı bulunmaktadır.	Yargının bağımsızlığının güçlendirilmesi ve anayasa değişikliğinden önceki modele göre yargının denge ve denetleme görevini etkili şekilde yerine getirmesi, demokratik düzen, hukuk devleti ilkesi ve insan haklarının korunması bakımından fırsatlar sunmaktadır.	Kişî hak ve özgürlüklerinin temel güvencesi olan yargı bağımsızlığının zayıflaması, yargının yasama ve yürütme organı üzerindeki denetim işlevinin azalması ve bunun sonucunda hukuk devleti ilkesinin zarar görmesi gibi riskler bulunmaktadır.	Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Adalet Bakanlığı ve yüksek mahkemeler arasındaki görev ve yetki paylaşımının kuvvetler ayrılığı ve yargı bağımsızlığı ilkelerine göre yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.
Ekonomik	1- Yeni hizmet binasının 2021 yılında faaliyete geçmesi Yargıtay'ın hem ülke içinde hem de küresel yargı bakımından liderlik rolünü güçlendirmiştir. 2- Ekonomik dalgalanmalar, kötüniyetli borçluların borçlarını ifa etmemeye teşvik ederek, icra takibi ve dava sayılarını artırmak suretiyle yargıda iş yükünü ağırlaştırmaktadır. Bu durum ticari yaşam başta olmak üzere toplumun her kesimini doğrudan ya da dolaylı etkilemektedir.	1- Yargıtay'ın yeni hizmet binasının faaliyete geçmesi, birçok bilimsel ve yargısal etkinliğin Yargıtay yerleşkesinde yapılması nedeniyle eğitim ve bilimsel toplantı maliyetlerini önemli ölçüde azaltmıştır. Bu durum, Yargıtay'ın hem ülke içinde hem de uluslararası alanda liderlik rolü bakımından önemli bir fırsat yaratmaktadır. 2- Hukuk sisteminin ekonomik dalgalanmalardan kaynaklanan yeni şartlara uyum gücünü artıracak yapısal reformların yapılması, yargı sistemimizin ileride benzer sorunlarla baş etme kapasitesini güçlendirecektir.	1- Yargıtay'ın ülke içinde ve özellikle uluslararası alandaki liderlik rolünü güçlendirecek çalışmalarına yeterli mali kaynak ayrılmaması halinde yeni hizmet binasının sunduğu imkânlardan yeterli düzeyde istifade edilemeyecebilir. 2- Ekonomik dalgalanmalara ilişkin olarak hukuk sistemimizin yeni şartlara uyum sağlayacak esnekliği kazanamaması halinde dava sayılarının artması ve yargıdaki iş yükünün daha da ağırlaşması riski bulunmaktadır.	1- Yargıtay'ın ülke içinde ve küresel yargıdaki liderlik rolünü pekiştirecek faaliyetlerine yeterli mali kaynak tahsis edilmesine devam edilmesi gerekmektedir. 2- Alacaklıların alacaklarını tam ve zamanında alabilmesine ve borç ödememenin borçlular bakımından caydırıcı sonuçlar doğurmasına yönelik önlemler alınması gerekmektedir. Ayrıca, yargılama sürelerinin kısaltılması ekonomik hayatın daha iyi işleymesi için son derece önemlidir.
Sosyokültürel	Türkiye'deki genç ve aynı zamanda eğitilmiş, yeniliğe açık, modern iletişim araçlarını etkili şekilde kullanan insan sayısı artmaktadır.	Artan genç nüfusa bağlı olarak yaşanması öngörülen demografik değişim, modern teknolojilerin yaygın şekilde kullanılması suretiyle daha etkili, düşük maliyetli ve kaliteli hizmet sunulmasına fırsat vermektedir.	1- Teknolojik ilerlemelerin gerisinde kalınması, hizmet kalitesini olumsuz etkileyebileceği gibi maliyetlerin de yüksek olmasına sebep olacaktır. 2- Yapay zekâ da dâhil olmak üzere modern teknolojik imkânların kullanılmasının yol açacağı riskler de göz önünde bulundurulmalıdır.	1- Genç, iyi eğitim almış ve teknolojiyi etkili kullanan nüfusun artması, Yargıtay İctihat Merkezi gibi Türk yargısında ilk kez kullanılan yapay zekâyâ dayalı hizmetlerden daha çok kişinin faydalanması sağlayacaktır. Bu nedenle yapay zekâyâ dayalı hizmet alanlarının nitelik ve nicelik olarak artırılması gerekmektedir. 2- Birey odaklı hizmetler artırılarak, halkın memnuniyet düzeyi yükseltilmelidir. 3- Genç nüfusun adalete erişim bakımından kendilerine sunulacak imkânları kullanma eğilimi yüksek olacağından bu hedef kitlenin ihtiyaç ve beklentilerine uygun şekilde çalışmalar yapılmalıdır.
Teknolojik	Bilgi toplumuna geçiş sürecinden kaynaklanan ihtiyaçlar hızla artmakta ve değişmektedir. Bu nedenle bilgi toplumuna geçiş sürecinin doğru şekilde yönetilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.	Yargıtay halen güçlü bir bilişim altyapısına sahiptir. Yargıtay İctihat Merkezi ile Türk yargısında ilk kez yapay zekâ bileşenlerini kullanarak bu konuda Türk yargısındaki liderlik görevini başarıyla yerine getirmektedir. Oluşturulan bilgi birikimi ve kazanılan deneyim, gelecekte yapay zekâ bileşeni başta olmak üzere modern bilişim sistemlerini geliştirmekte ve kullanmakta ülkemizin yargı sistemi için benzersiz fırsatlar sunmaktadır.	Modern teknolojik gelişmeler, kişisel verilerin ihlal edilmesi ve bilişim suçları başta olmak üzere toplum ve devlet düzeni bakımından bazı riskler doğurmaktadır.	1- Yapay zekâyâ dayalı hizmetler nitelik ve nicelik olarak artırılmalıdır. 2- Modern teknolojiler kullanılarak hizmet maliyetleri düşürülmelidir.

İKİNCİ BÖLÜM DURUM ANALİZİ

Yasal	1- Temel kanunlarda sık yapılan değişiklikler hukuki güvenlik ve öngörülebilirliği olumsuz etkilemekte ve hukuki istikrarı zayıflatmaktadır. 2- Hukukun objektif, belirli ve öngörülebilir olması, eşitlik ve hukuki güvenliğin ve özellikle de adil yargılanma hakkının teminatıdır. Yargıtay'ın adli yargının lideri olarak içtihat birliğini sağlama işlevini etkili şekilde yerine getirebilmesi büyük önem taşımaktadır. 3- Bireysel başvuru yoluyla yerleşik içtihatlarına müdahale edilmesi hukuki güvenliği, istikrarı ve hukuki öngörülebilirliği zayıflatan sistemsel bir sorun haline gelmiştir. 4- Yargıtay tetkik hâkimleri ile Yargıtay Cumhuriyet savcılarının Yargıtay'da görevlendirilmeleri ya da Yargıtay'dan başka bir göreve atanmalarında Yargıtay'ın görüşünün alınmaması, Yargıtay'ın anayasal görevini layıkıyla yerine getirebilmesi bakımından önemli bir engel olup, birçok soruna neden olmaktadır. 5- Karşılaştırmalı hukuktaki emsal yüksek mahkemelerle karşılaştırıldığında Yargıtay'daki çalışma usullerinin yeniden yapılandırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. 6- Yargıtay üyelerinin görev süresinin 12 yılla sınırlandırılması, içtihat tutarlılığı bakımından önemli sorunlara neden olacaktır.	1- Kanun değişiklikleri yapılırken, karşılaştırmalı hukuktaki örneklerle uygun olarak kamuoyu önünde tartışılarak şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine uygun usuller benimsenmesi, halkın hukuk sistemine olan güvenini artırabileceği gibi kanunların sık değişmesine de engel olacaktır. Bu yöntem, hukuki güvenlik, öngörülebilirlik ve kanun önünde eşitlik bakımından da önemli fırsatlar sunmaktadır. 2- Yargıtay'ın ülkede içtihat birliğini sağlama görevini yerine getirmesine ilişkin yapısal reformlar bütünsel bir bakış açısıyla yapıldığı takdirde tüm hukuk sistemi olumlu şekilde etkilenecektir. 3- Bireysel başvuru mekanizmasının yeniden yapılandırılması, Yargıtay'ın ve Danıştay'ın ülkede adli/ıdari yargıda içtihat birliğini sağlama işlevlerini daha etkili hale getirecektir. 4- Yargıtay tetkik hâkimleri ile Yargıtay Cumhuriyet savcılarının tayinlerde Yargıtay'ın bağlayıcı görüşünün alınması, Yargıtay'daki kolektif çalışma sistemine olumlu katkı sağlayacaktır. 5- Yargıtay Kanununda değişiklik yapılarak, karşılaştırmalı hukukta genel olarak kabul gören yüksek mahkemelere ilişkin çalışma usullerinin Yargıtay'da da uygulanması, Yargıtay'ın ülkede içtihat birliğini sağlama görevini daha etkili şekilde yerine getirmesine imkân verecektir. 6- Yargıtay üyelerinin 12 yıllık görev süresine ilişkin sınırlamanın kaldırılması kurumsal hafızayı ve kurumsal kültürün devamını sağlayacaktır.	1- Temel kanunların sık değişmesi, uyumsuzlukların ve yargıdaki iş yükünün orantısız şekilde artmasına ve adli kalitenin düşmesine yol açmaktadır. 2- Yargıtay'ın ülkede içtihat birliğini sağlama işlevinin zayıflaması Türk hukuk sisteminin bütünüyle zayıflamasına yönelik riskler içermektedir. 3- Bireysel başvuru mekanizması ile Yargıtay kararlarının objektif işlevinin zayıflatılması hukuki güvenlik, öngörülebilirlik ve istikrar bakımından ciddi sorunlara yol açmaktadır. 4- Yargıtay tetkik hâkimleri ile Yargıtay Cumhuriyet savcılarının Yargıtay'da görevlendirilmeleri konusunda Yargıtay'ın görüşünün alınmaması, Yargıtay'daki kolektif çalışma usulünü olumsuz şekilde etkilemektedir. 5- Yargıtay'ın çalışma usullerinin çağdaş uygulamalara göre yeniden yapılandırılmaması başta ilk derece ve bölge adliye mahkemeleri olmak üzere tüm adli yargının işlevini olumsuz etkileyebilecektir. 6- Yargıtay üyelerinin 12 yıllık görev sınırına ilişkin kanuni düzenlemenin muhafaza edilmesi belli bir süre sonra kurumsal hafızanın, kurumsal kültürün ve hukuki istikrarın üzerinde ciddi riskler doğuracaktır.	1- Temel kanunların değiştirilmesine ilişkin olarak Yargıtay'ın kanun teklifi hazırlaması ve kanun değişikliklerinin kamuoyunda şeffaflıkla tartışılmasına ilişkin usuller benimsenmelidir. 2- Yargıtay'ın adli yargı alanında içtihat birliğini sağlama işlevini güçlendirecek çalışmalar yapılmalıdır. 3- Bireysel başvuru mekanizması, Yargıtay'ın ülkede içtihat birliğini sağlama görevi dikkate alınarak yeniden yapılandırılmalıdır. 4- Yargıtay tetkik hâkimleri ile Yargıtay Cumhuriyet savcılarının Yargıtay'da görevlendirilmeleri konusunda Yargıtay'ın görüşünün alınmasına ilişkin kanun değişikliği yapılmalıdır. 5- Yargıtay'ın çalışma usulleri, emsal yüksek mahkemelerdeki iyi uygulamalar dikkate alınarak yeniden yapılandırılmalıdır. 6- Yargıtay üyelerinin 12 yıllık görev sınırı kaldırılmalı ve emekli olana kadar çalışmalarına imkân sağlanmalıdır.
Çevresel	Yargıtay'da görev yapanların çevre hukuku ile ilgili konularda farkındalık düzeylerinin yükseltilmesi ihtiyacı.	Yargıtay'da görev yapanların çevre hukuku ile ilgili konularda farkındalık düzeylerinin yükseltilmesi, ülkemizde ve dünyadaki çevre bilincinin gelişmesine ve temel bir insan hakkı olan çevre hakkının etkili şekilde korunmasına imkân verecektir.	Çevre hakkının yeterli düzeyde korunmaması temel bir insan hakkının ihlaline yol açabileceği gibi gelecek nesillerin de olumsuz şekilde etkilenmesine neden olabilecektir.	Yargıtay'da görev yapanların çevre hakkına ilişkin uluslararası alandaki hukuki gelişmeleri takip etmelerine yönelik eğitim, bilimsel araştırma ve toplantılar yapmaları teşvik edilmelidir.

2.10. GZFT ANALİZİ

Kurum içi ve çevre analizinde kullanılan temel yöntemlerden birisi olan GZFT (Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler) kurumun, kendisinin ve kurumu etkileyen şartların sistematik olarak incelendiği bir yöntem olup, planlama yapılırken kuruluşun içsel olarak güçlü ve zayıf yönleri ile dışsal etkenlerden kaynaklanan fırsat ve tehditleri analiz etmeye ve geleceğe dönük stratejiler geliştirmeye yardımcı olur. GZFT analizi kuruluşun kontrol edebileceği etkenlerle kontrolü dışında olan ve belirsizlik oluşturan etkenlerin analizi ile birlikte plandan etkilenen tarafların analizi ve kritik sorunların belirlenmesi gibi konuları içerir.

Yargıtay açısından değerlendirildiğinde GZFT analizi; Yargıtay'ın içinden kaynaklanan güçlü ve zayıf yönler ile Yargıtay'ın etkinlik alanının analizi anlamına gelen fırsat ve tehditlerin saptanması, iç ve dış etkenler de dikkate alınarak, var olan güçlü yönler ve fırsatlardan en üst düzeyde yararlanmak, zayıf yönleri iyileştirmek, tehditlerin etkisini en aza indirecek şekilde gerekli önlemleri almak ve bu doğrultuda yeni ve evrensel stratejiler geliştirmek için kullanılmıştır.

GZFT analizi yapılırken kurum tarafından sunulan hizmet, iç paydaşlar, dış paydaşlar ve yararlanıcılar ile iç paydaş, dış paydaş ve yararlanıcı ilişkileri de dikkate alınarak; gerek iç, gerekse dış paydaş-yararlanıcılarla yapılan anket, mülakat ve çalıştaylardan elde edilen veriler değerlendirilmiştir.

Tablo 11: GZFT Listesi

İç Çevre	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
1. Adli yargıda son karar mercii olarak içtihat birliğini sağlayan kurum olması. 2. Güçlü tarihsel alt yapıya, kurum kültürüne ve kimliğine sahip olması. 3. Bağımsız bir kurum olması. 4. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının siyasi partilere ilişkin olarak anayasa ve kanunlardan kaynaklanan görevlerinin ve yetkilerinin olması. 5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının Yüce Divanda iddia makamını temsil etmesi. 6. Bazı yüksek mahkeme ve kurullara üye seçme yetkisinin bulunması. 7. Kurumun, çalışanlarınca benimsenmiş, geliştirilmeye elverişli teknolojik altyapı imkânlarının bulunması. 8. Yüksek kurumsal saygınlığa sahip olması. 9. Kurumun Türkiye Adalet Akademisi'nin eğitim kadrosunda yer alması. 10. Hâkim ve Cumhuriyet savcılarının meslek öncesi ve meslek içi eğitimlerine etkin katkıda bulunması. 11. Kurumun sosyal tesislerinin bulunması. 12. Önemli unvanlarda görev yapacak kişilerin demokratik yöntemlerle seçilmesi. 13. Tetkik hâkimleri ve personel bakımından kadın çalışan oranının yüksek olması. 14. Yargıtay kararlarına kurum içinden ve kurum dışından erişilebilmesi. 15. Üst düzey memur soruşturmalarının Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığında, yargılamalarının da Yargıtay ilgili ceza dairesinde yapılması. 16. Kurum içi seminer, konferans ve eğitimlere önem verilmesi. 17. Uluslararası çalışmaların etkin ve verimli yürütülmesi. 18. Genel bütçe içerisinde kendi bütçesiyle yönetilmesi. (YK m.54/1) 19. Adalet alanında liderlik misyonunun olması.	1. Tetkik hâkimleri, Cumhuriyet savcıları ile personelin yurt içinde ve yurt dışında yüksek lisans, doktora ve bilimsel çalışma yapmalarına imkân sağlanmaması. 2. Tetkik hâkimleri Cumhuriyet savcıları ve personel yönünden yönetime katılımının olmaması. 3. Tetkik hâkimleri ve Cumhuriyet savcılarının yapılan işin önemine uygun hukuksal statüye kavuşturulamaması. 4. Kıdemli tetkik hâkimliği yapılanmasının bulunmaması. 5. Motivasyon artırıcı çalışma şartlarının olmaması. 6. Personel hizmet içi eğitimlerinin nitelik ve nicelik olarak artırılması ihtiyacı. 7. Yargıtay yönetim yapısının çağın gereklerine göre yeniden yapılandırılması ihtiyacının varlığı. 8. Yargıtay çalışanlarının seçiminde, alımında ve görev yerlerinin belirlenmesinde iş gereklerinin yeterince gözetilmemesi. 9. Yabancı dil bilen Yargıtay tetkik hâkimi, Cumhuriyet savcısı ve personel sayısının az olması. 10. Genel Kurul ve dairelerin karşılaştırmalı hukuktaki pratik ve teorik gelişmeleri takip etmelerine destek sağlayacak bir birimin olmaması. 11. Personelin görevde yükselmesinde objektif kriterler ve liyakat ilkesi uygulanırken şeffaflığın olmaması. 12. Yargıtay üyeleri, tetkik hâkimleri ve personelin kendi görev alanına giren işlerinin adil biçimde dağıtılmaması. 13. İş yüküne ilişkin sorunların yenilikçi yöntemler yerine, geleneksel yöntemlerle çözülmeye çalışılması. 14. Yurtiçinde ve yurtdışındaki kütüphanelerle çağın gerektirdiği bilgi ve araştırma ihtiyacını karşılayacak düzeyde işbirliğine ihtiyaç duyulması. 15. Yargıtay personelinin asgari yaşam ve geçim standartlarına sahip olması için özlük haklarının iyileştirilmesi ihtiyacı. 16. Halkla ilişkiler ile kurum dışı iletişimin güçlendirilmesi ihtiyacı. 17. Personelin nitelik olarak desteklenmesi ihtiyacı. 18. Sosyal tesislerin yetersiz kalması. 19. Yargıtay Kanunu'nun günün ihtiyaçlarına cevap vermemesi. 20. Yargıtay bütçesinin yetersizliği ve kullanım aşamasında getirilen genel kısıtlamalara tâbi olması. 21. Yargıtay'daki ortalama yargıtama süresinin uzun olması. 22. Tetkik hakimlerinin görev yerlerinin kurum içi ve kurum dışında sık değişmesi. 23. Tetkik hakimleri ve personelin bir bölümünün deneyimsiz olması. 24. Kamuoyunda Yargıtay'ın kurumsal yenilikleri kurum dışında yeterince tanıtamaması. 25. Şikayetler için "açık kapı" politikasının benimsenmemesi. 26. Yargıtay'ın iş yükünün fazla olmasının toplumsal algıyı olumsuz etkilemesi.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

Dış Çevre	
Fırsatlar	Tehditler
- Yargıtay Kanunu değişikliği çalışmaları. - Bilimsel çalışmalarda Yargıtay içtihatlarının referans alınması. - Avrupa Birliği uyum sürecinde ulusal mevzuatımızın, AB müktesebatı, çağdaş hukuk normları ve uluslararası alanda genel kabul gören standartlarla uyumunun sağlanacak olması. - Stratejik planlama ve yönetim gereklerinin, Yargıtay'ın iş yükü ve çalışma şartları gözeticiler tarafından yeniden yapılması yönünde ortaya çıkan zorunluluk. - Bölge Adliye Mahkemelerinin faaliyette olması. - Yargı reformu çalışmaları. - Türkiye'deki demokratik hayatın ve demokrasi kültürünün gelişimine bağlı olarak, bağımsız, demokratik, adil, tarafsız, hızlı, etkin ve verimli bir yargılama sürecine ilişkin, güçlü toplumsal beklenti. - Adalet aktörlerinin çağdaş ve örgütlü toplum gerekleri doğrultusundaki değişim çabaları. - Yargıtay'ın şeffaflık ve iletişim stratejisinin toplumda olumlu etkiler yaratması. - Olumlu imajından dolayı profesyonellerin Yargıtay'da çalışmak istemesi. - Yargıtay'ın adalet politikalarının oluşturulmasında aktif rol alması ve öncülük yapması. - Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik hedefinin sürüyor olması.	- İş yükünün fazlalığı. - Yargıtay üyeliği seçiminde Yargıtay'ın kurum olarak aktif rolünün bulunmamasının sebep olduğu olumsuzluklar ile seçim sürecinde uyulması gereken objektif kriterlerin yetersizliği. - Yargıtay tetkik hâkimi ve Cumhuriyet savcılarının mesleki gelişimlerine katkı kapsamında, yurt içi ve dışında, bilimsel çalışmalarda bulunma ve yabancı dil eğitimi almaları için gerekli maddi ve kanuni alt yapının yetersizliği. - Genel bütçeden Yargıtay'a ayrılan payın azlığı. - Personel maaşlarının yetersizliği ve adil bir ücret sisteminin oluşturulması yönünde gerekli kanuni düzenlemelerin yapılmaması. - Dosya dağıtımı, kalem denetimi, tetkik hâkimleri arası eşgüdümü sağlama, yeni gelen tetkik hâkimleri ve personelin eğitimine katkıda bulunmak üzere, objektif kriterlere dayalı kıdemli tetkik hâkimliği kurumunun kanuni altyapısının oluşturulmaması. - Yargıtay üyesi, tetkik hâkimi ve Cumhuriyet savcılarının aşırı iş yükü altında çalışmaları sebebiyle, kişisel gelişime yeterli zaman ve imkân bulamamaları. - Yargıtay tetkik hâkimi ve Cumhuriyet savcılarının statülerindeki belirsizlik. - Kanunlarda yapılan sık ve köklü değişikliklerin, Yargıtay'daki dosyaların inceleme sürelerini uzatması. - Dosyaların mahkemelere intikalinden önce alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin yaygın olmasına karşın etkili olmaması.

Tablo 12: GZFT Stratejileri

	Fırsatlar	Tehditler
Güçlü Yönler	- Kişisel verilerin yapay zekâ destekli şekilde ayıklanması konusunda çalışmalar yapılması ve anonimleştirmeye ilişkin mevzuat alt yapısının hazırlanması. - İş sahiplerinin, öngörülen yargılama süreleri hakkında bilişim sistemi aracılığıyla bilgi edinmelerine imkân sağlanması. Gelişen teknolojilere uygun olarak web ve mobil uygulamalar ile iş sahiplerinin bilgisayar ve mobil cihazlar aracılığı ile dosyası hakkında anında detaylı ve güvenli bilgi almalarının sağlanması. - Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş, örgütlü suçlarla ve sınıraşan suçlarla etkili mücadele gibi ihtiyaçlar dikkate alınarak yeniden yapılandırılması, içtihat farklılıklarının önlenmesi, filtraj, kabul edilemezlik kararı verilmesi, bir veya üç hâkimle karar verilmesine imkân veren yeni karar türlerinin tanımlanması gibi konularda Yargıtay'ın çalışma usullerinin ve mekanizmalarının oluşturulması için kanun, iç tüzük ve ikincil mevzuat çalışması yapılması. - Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı gibi uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapılarak projeler geliştirilmesi. - Uluslararası Temyiz Mahkemelerinde Mükemmeliyet İlkeleri ile oluşturulan yüksek mahkemelere ilişkin mükemmeliyet sisteminin geliştirilmesi ve uluslararası alanda yaygınlaştırılması. - Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tebliğnamelerinin kalitesinin daha çok yükseltilmesi için çalışmalar yapılması.	- Yargıtay'da kullanılan yapay zekâ bileşenlerinin güncellenmesi ve çeşitlendirilmesi. - Yapay zekâ destekli rapor hazırlama ve gerekçeli karar yazma çalışmasının yapılması amacıyla Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, üniversiteler, TÜBİTAK ve diğer yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapılması ve projeler üretilmesi.
Zayıf Yönler	- Yargıtay İçtihat Merkezi'nin etkin şekilde işlemesi için kurum içi ve kurum dışı eğitim ve tanıtım faaliyetleri yapılması, Yargıtay Dergisi ve Yargıtay Kararları Dergisinin daha kapsamlı ve dijital hale getirilerek Yargıtay İçtihat Merkezi'nin sunduğu hizmetlerin kapsamına alınması. "Yargıtay Şeffaflık Hukuk Kliniği", öğrenci programları ve diğer uygun yöntemlerle öğrencilerin ve halkın hukuk bilincinin yükseltilmesi, yargı görevinin ve hukuk ilkelerinin önemi ile bireysel haklar konusunda farkındalıklarının artırılması. - Dosya İzleme Sistemi'nin bireysel performansın ölçümüne de imkân verecek şekilde detaylandırılması ve iş yükünün adil dağıtımı amacıyla mahkeme araçları ve mekanizmalar geliştirilmesi - Dosya Eksiklik Tamamlama Sisteminin uygulanmasının daha çok yaygınlaştırılması. - Filtraj, ön inceleme, görevli dairelerin belirlenmesi gibi çalışmaların bilişim sistemi desteğiyle daha hızlı ve isabetli şekilde yapılmasına yönelik çalışmalar yürütülmesi.	- Çağdaş mahkeme yönetiminin gerektirdiği kadroların Yargıtay için ihdası, bu kişilerin işe veya kadroya alımları, mali hakları ile yükselme esaslarının ehliyet ve liyakat ilkeleri ve nesnel ölçülere göre belirlenmesi. - Kötüniyetli ve açıkça haksız temyiz istemlerine karşı (temyizde gerekçe belirtilmesi, kötüniyetli temyiz taleplerinin istinaf mahkemesince reddedilmesi ve temyiz edene para cezası uygulanması, kusuruyla gecikmeye neden olan tarafın ilave harç ödemesi gibi) caydırıcı önlemler alınması.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

2.11. TESPİTLER VE İHTİYAÇLARIN BELİRLENMESİ

Tablo 13: *Tespitler ve İhtiyaçlar*

Güçlü Yönler	Fırsatlar	Tehditler
Uygulanmakta Olan Stratejik Planın Değerlendirilmesi	Yargı Etiği, Yargıda Şeffaflık, Yargıtay'ın hukuki çerçevesi, yargının dijitalleşmesi ve insan kaynakları alanlarında bazı yetersizlikler devam etmektedir.	Belirtilen alanlarda insan ve mali kaynak tahsis edilmelidir.
Mevzuat Analizi	Yapılan analiz çalışmalarında kurumun hizmetlerine yön veren her düzeydeki mevzuat metinlerinin çoğunlukla amaca uygun olduğu görülmektedir.	Anayasa ve ilgili mevzuatta çeşitli değişiklikler yapılması Stratejik Planın uygulanabilirliğini artıracaktır.
Üst Politika Belgeleri Analizi		12. Kalkınma Planı ve Cumhurbaşkanlığı Programları, Yıllık Programları ve Orta Vadeli Program ile getirilen sektörel hedeflere ulaşmak için gerekenler dikkate alınarak Stratejik Plan hazırlanmıştır.
Program-Alt Program Analizi	Alt program hedeflerine uygun olarak Yargıtay'ın hukuki çerçevesinin günün ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmesi gerekir.	Bu konuda mevzuat çalışması yapılmalıdır.
Paydaş Analizi	Yargının dijitalizasyon sürecinin başarıya yönetilmesi önem taşımaktadır. Bu bağlamda yönetim ve insan kaynakları alanlarında da reform yapma ihtiyacı bulunmaktadır.	Dış paydaşlar, yargılama sürelerinin kısalması, adalete erişimin güçlendirilmesi, içtihat tutarlılığının ve kanunların eşit şekilde uygulanmasının sağlanması konularında dikkat çekmişlerdir. Etik ve şeffaflık bakımından yapılan reformlara devam edilmesi konusunda dış paydaşların beklentileri bulunmaktadır. İç paydaşlar ise insan kaynakları yönetimi ve denetimi bakımından reform ihtiyacını dile getirmişlerdir. İzleme ve değerlendirmeye önem verilmesi, hukuki çerçeve değişikliği ve yargının dijitalleşmesi sürecinde yapay zekâ bileşeninin öncelikli olduğu ifade edilmiştir. İç ve dış paydaşların ifade ettikleri ihtiyacı ve beklentileri karşılamak amacıyla tüm reform çalışmaları sistemsel bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Stratejik plan ile Yargıtay'ın diğer politika belgeleri bu anlayışla hazırlanmakta ve uygulanmaktadır.
İnsan Kaynakları Yetkinlik Analizi	İnsan kaynakları açısından kurumda görevli her düzeydeki personelin yetkinliğinin artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Öncelikle çeşitli uzmanlık kadrolarının ihdası ile kurumun idari kapasitesi güçlendirilmelidir.	Uzmanlık kadrolarının Yargıtay kadroları içerisine dâhil edilmesi için mevzuat değişikliğine ihtiyaç duyulmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM DURUM ANALİZİ

Kurum Kültürü Analizi	Yargıtay'ın 1868 yılından beri süregelen köklü bir kurum olması, kurum kültürünün de bu doğrultuda en güçlü şekliyle oluşmasına yol açmıştır.	Yargının dijitalleşmesi ve teknolojik gelişmelere uygun olarak çalışma yöntemlerinin ve usullerinin de değişmesi kaçınılmazdır. Bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçmesinden sonra Yargıtay'daki temyiz incelemesine ilişkin iş yapma biçimlerinin de karşılaştırmalı hukuktaki eğilimlere uygun şekilde değişmesi beklenmektedir.
Fiziki Kaynak Analizi	Kurumun sahip olduğu tüm fiziki kaynakların amaç ve hedeflere ulaşmada yeterli olduğu değerlendirilmektedir.	Yeterli olmakla birlikte, fiziki koşullara ilişkin bakım ihtiyaçları dikkate alınmalıdır.
Teknoloji ve Bilişim Altyapısı Analizi	Yargıtay'ın teknolojik ve bilişim altyapısı, amaç ve hedeflere ulaşmada tam anlamıyla yeterli bulunmamaktadır.	Dünyada hızla gelişen teknolojik alanlara uygun olarak yargının dijitalleşmesi süreci ivme kazanmıştır. Bu gelişmelere yetişebilmek için bilişim altyapısının sürekli olarak günün şartlarına uygun şekilde yenilenmesi gerekmektedir.
Mali Kaynak Analizi	Genel Yönetim Bütçesi ile tahsis edilen ödeneklerle stratejik planın uygulanabilirliği mümkün görünmektedir.	
PESTLE Analizi	Kurumun dış çevresi ile alakalı çeşitli sektörel analizlerde Yargıtay'ı olumlu etkileyen faktörler olduğu gibi olumsuz etkileyen faktörler de vardır.	Olumsuz faktörlerden etkilenmemek için insan kaynakları, hukuki çerçeve, halka erişim ve iletişim politikaları güncellenmeli, yargının dijitalleşmesine öncelik verilmelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM GELECEĞE BAKIŞ

3.1. MİSYONUMUZ

Adli uyuşmazlıkları; insan hakları, etik ilkeler ile evrensel hukuk değerleri ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının temel ilkeleri ışığında, toplumun güvenini ve hukuki güvenliği sağlayacak şekilde şeffaf, topluma karşı hesap verebilir, bağımsız ve insan onuruna uygun bir yaklaşımla; makul sürede sonuçlandırarak, ülke genelinde içtihat birliğini gerçekleştirmektir.

3.2. VİZYONUMUZ

Adli yargı teşkilatının lideri olarak; yargılama faaliyetinin, hukuk devleti gereklerine uygun biçimde gerçekleştirilmesini sağlayan, ulusal ve uluslararası alanda örnek, güvenilir ve saygın bir yüksek mahkeme olmaktır.

3.3. TEMEL DEĞERLERİMİZ

✓ İnsan onuruna ve insan haklarına saygı	✓ Evrensel hukuk ilkelerine bağlılık
✓ Atatürk ilkelerine bağlılık	✓ Adalet ve özgürlük
✓ Bağımsızlık ve tarafsızlık	✓ Güvenilirlik ve tutarlılık
✓ Şeffaflık ve topluma karşı hesap verebilirlik	✓ Etik ilkelere uygunluk
✓ Gelişimcilik	✓ Ehliyet ve liyakat
✓ Kurum çalışanına saygı ve güven	✓ Zamana uygunluk
✓ Özgürlükçü yaklaşım	✓ Eşitlik ve hakkaniyet
✓ Erişilebilirlik	✓ Etkinlik
✓ Yetkinlik	

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
STRATEJİ GELİŞTİRME

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM STRATEJİ GELİŞTİRME

4.1. Hedeflerden Sorumlu ve İşbirliği Yapılacak Birimler

Tablo 14: Hedeflerden Sorumlu ve İşbirliği Yapılacak Birimler

Hedefler	Bilgi İşlem MerkeziMüdürlüğü	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları	Eğitim Müdürlüğü	Personel ve Eğitim Müdürlüğü	Genel Yazı İşleri Müdürlüğü	Yapı ve Teknik İşler Müdürlüğü	İdari ve Mali İşler Müdürlüğü	Basın ve Halkla İlişkiler Bürosu	Daire Müdürlüğü	Cumhuriyet Başsavcılığı	Yargıtay İçtihat Merkezi
H1.1	S	i	i									
H1.2	S	i	i									S
H1.3	S	i	i									
H1.4	i	S		i					i			
H2.1		S		i								
H2.2		S	i									
H2.3		S		i								
H3.1		S			i							
H3.2		S				i						
H3.3		S	i									
H3.4		S		i								
H4.1	S	i										
H4.2		S	i									
H4.3	S	i	i									
H4.4							S	i				
H4.5		i		S					i			
H4.6								S		i		
H5.1	S	i	i									
H5.2	i	S	i									
H5.3		i	i								S	
H5.4		S	i									
H5.5		S	i									i

* S: Sorumlu, İ: İşbirliği

4.2. Hedef Kartları

Tablo 15: Hedef Kartları

Amaç (A1)	Yargıtay'ın Şeffaflığını Artırmak						
Hedef (H1.1)	Kişisel verilerin korunması kaydıyla tüm Yargıtay kararlarına erişimin sağlanması.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG.1.1.1: Kamunun erişimine açılan yeni kararların oranı	50	100	100	100	100	100	100
PG.1.1.2: Kamunun erişimine açılan yeni kararlardan yapay zekâ tarafından temizlenenlerin oranı	50	0	-	5	10	20	50
Sorumlu Birimler	Bilgi İşlem Merkezi Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birim	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
Riskler	Kararların anonimleştirilmesine ilişkin yapılacak mevzuat çalışmasının hayata geçirilememesi.						
Stratejiler	■ Yargıtay internet sitesi üzerinden yayınlanan kararlar bakımından kişisel verileri temizleme bürosu çalışmalarının personel, donanım ve teknolojik açıdan desteklenmesi. ■ Yargıtay internet sitesi üzerinden yayınlanan kararlara erişimi kolaylaştırmak amacıyla ekranların kullanıcı dostu olması için çalışmalar yapılması. ■ Kişisel verilerin yapay zekâ destekli şekilde ayıklanması konusunda çalışmalar yapılması ve anonimleştirmeye ilişkin mevzuat alt yapısının hazırlanması.						
Maliyet Tahmini	1.350.000 TL						
Tespitler	Yargıtay'ın kamuoyunu bilgilendirerek hukuk kurumlarına olan güveni artırmaya katkı sağlaması.						
İhtiyaçlar	Yargıtay kararlarının kişisel verilerden temizlenerek paylaşılmasının gerekliliği.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

Amaç (A1)	Yargıtay'ın Şeffaflığını Artırmak						
Hedef (H1.2)	Yargıtay'ın emsal ve güncel kararlarının yaygınlaştırılması için kurulan Yargıtay İçtihat Merkezi'nin faaliyetlerinin desteklenmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyumsuzluklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG.1.2.1: Kurum içi ve dışında yapılan eğitim ve tanıtım faaliyeti sayısı	25	0	1	1	1	1	1
PG.1.2.2: Yapılan proje sayısı	25	0	1	1	1	1	1
PG.1.2.3: Yargıtay İçtihat Merkezine yapılan bakım sayısı	50	0	1	1	1	1	1
Sorumlu Birimler	Bilgi İşlem Merkezi Müdürlüğü Yargıtay İçtihat Merkezi						
İşbirliği Yapılacak Birim	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları						
Riskler	■ Yapay zekânın güncellenmemesi. ■ Ödenek kısıtı						
Stratejiler	■ Hukuki güvenlik ve öngörülebilirliğin sağlanması amacıyla Yargıtay İçtihat Merkezi'nin faaliyetlerinin mali, insan kaynakları ve teknolojik bakımlardan desteklenerek, özellikle yapay zekâ destekli bileşenlerinin biriken kaliteli verilerle düzenli şekilde eğitilmesi ve zaman içinde yapay zekâ bileşenlerinin çeşitlendirilmesi. ■ Yargıtay İçtihat Merkezi'nin yapay zekâ bileşenlerinin hızla gelişen teknolojik gelişmelere bağlı olarak güncel tutulması için yapay zekâ alanında çalışan üniversitelerle ve diğer kurumlarla işbirliği yapılması ve projeler geliştirilmesi. ■ Yargıtay İçtihat Merkezi'nin etkin şekilde işlemesi için kurum içi ve kurum dışı eğitim ve tanıtım faaliyetleri yapılması, Yargıtay Dergisi ve Yargıtay Kararları Dergisinin daha kapsamlı ve dijital hale getirilerek Yargıtay İçtihat Merkezi'nin sunduğu hizmetlerin kapsamına alınması. ■ Yargıtay İçtihat Merkezi ile Yargıtay Karar Arama bileşenlerinin entegrasyonunun sağlanarak, Yargıtay İçtihat Merkezinde sorgu kriterlerine uygun karar bulunmaması halinde, kullanıcı bilgilendirilmek suretiyle Yargıtay Karar Arama bileşeninden aranan sorgu kriterlerine uygun karara erişimin sağlanması.						
Maliyet Tahmini	13.000.000 TL						
Tespitler	Yapay zekâ teknolojilerinde geline noktanın hukuk sistemine yapacağı katkının önemli hale gelmesi.						
İhtiyaçlar	Yargıtay kararlarının emsal olması gerekliliği nedeniyle yapay zekâ düzenlemelerinin bu durumu daha tutarlı sağlayacak olması.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A1)	Yargıtay'ın Şeffaflığını Artırmak						
Hedef (H1.3)	Dosyaların öngörülen kanun yolu inceleme süreleri konusunda tarafların bilgilendirilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG.1.3.1: Ortalama görülme süresini açıklayan daire sayısının tüm daire sayısına oranı	100	100	20	20	20	20	20
Sorumlu Birimler	Bilgi İşlem Merkezi Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birim	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları						
Riskler	Açıklanan sürelerin taraflar üzerindeki etkisinin beklenenden farklı sonuçlar doğurması.						
Stratejiler	■ Yargıtay'da ortalama yargılama sürelerinin kamuoyuna her yıl duyurulması. ■ İş sahiplerinin, öngörülen yargılama süreleri hakkında bilişim sistemi aracılığıyla bilgi edinmelerine imkân sağlanması. Gelişen teknolojilere uygun olarak web ve mobil uygulamalar ile iş sahiplerinin bilgisayar ve mobil cihazlar aracılığı ile dosyası hakkında anında detaylı ve güvenli bilgi almalarının sağlanması. ■ Daireler arasındaki ortalama yargılama süreleri konusundaki farklılıkların işin mahiyeti ve dairelerin uzmanlık alanları da dikkate alınarak en aza indirilmesi. ■ İşbölümü belirlenirken daireler arasındaki ortalama yargılama süreleri konusundaki uyumun gözetilmesi.						
Maliyet Tahmini	250.000 TL						
Tespitler	Adil yargılanma hakkının önemli bir başlığını oluşturan yargılamaların makul sürede bitirilmesi ilkesinin Yargıtay Başkanlığı'nca da etkin bir şekilde uygulandığını göstermek amacıyla kamuoyuna ortalama görülme sürelerinin açıklanması.						
İhtiyaçlar	Yargıtay'ın verdiği kararların da adaletin gecikmesine neden olduğu gibi bir olumsuz algının ortadan kaldırılması.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024-2028

Amaç (A1)	Yargıtay'ın Şeffaflığını Artırmak						
Hedef (H1.4)	Yargıtay'ın şeffaflık ve iletişim stratejisinin güçlendirilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyumsuzluklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG.1.4.1: Uygulanan anket sayısı	50	8	1	1	1	1	1
PG.1.4.2: Yapılan öğrenci programları	25	6	1	1	1	1	1
PG.1.4.3: Yapılan staj programları	25	18	1	1	1	1	1
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Bilgi İşlem Merkezi Müdürlüğü Basın ve Halkla İlişkiler Bürosu Eğitim Müdürlüğü						
Riskler	Verilen eğitimlerin ve yapılan çalışmaların kısa sürede etki doğurmaması.						
Stratejiler	“Yargıtay Şeffaflık Hukuk Kliniği”, öğrenci programları ve diğer uygun yöntemlerle öğrencilerin ve halkın hukuk bilincinin yükseltilmesi, yargı görevinin ve hukuk ilkelerinin önemi ile bireysel haklar konusunda farkındalıklarının artırılması. - Yargıtay'da çalışanlar ile taraflara ve avukatlara yılda en az bir kez olmak üzere memnuniyet anketleri uygulanması. - Yargıtay İletişim Stratejisi ile Şeffaflık Stratejisinde yer alan faaliyetlerin düzenli yapılması.						
Maliyet Tahmini	500.000 TL						
Tespitler	Şeffaflık ve iletişim stratejilerinin geliştirilmesi ile toplumda görünürlüğün ve güvenilirliğin artırılması.						
İhtiyaçlar	Yargıtay'ın, kendini topluma doğru bir algı ile anlatabilmesinin önemi.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A2)	Yargı Etiğinin Güçlendirilmesi						
Hedef (H2.1)	Yargıtay Etik İlkeleri Hukuk Klinikleri yoluyla öğrencilerin, hukukçuların ve halkın bilgilendirilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG.2.1.1: Etik ilkeleri hukuk kliniği siciline kayıtlı öğrencilere verilen eğitim sayısı	35	1	1	1	1	1	1
PG.2.1.2: Barolarla işbirliğinde avukatlara ve stajyer avukatlara verilen yargı etiği eğitimi sayısı	35	1	5	5	5	5	5
PG.2.1.3: İnternet sitesi aracılığıyla halkın erişimine açılan etik ile ilgili yayınların sayısı	30	3	2	2	2	2	2
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Eğitim Müdürlüğü						
Riskler	Türkiye Barolar Birliği, barolar ve diğer adalet aktörlerinin etik ilkelerin yaygınlaştırılması konusunda işbirliği yapmaya istekli olmaması.						
Stratejiler	- Hukuk klinikleri yoluyla hukuk fakültesi öğrencilerinin Yargıtay Etik İlkeleri konusunda bilinç düzeyinin yükseltilmesi ve Yargıtay Etik İlkeleri Hukuk Kliniği siciline kayıtlı öğrencilerin eğitimlerinin yenilenmesi ve eğitimlerde aktif şekilde görevlendirilmesi. - Hukuk klinikleri yoluyla stajyer avukatlar, avukatlar ve toplumun bilgilendirilmesi. - Yargı etiğini yaygınlaştırmak amacıyla üniversiteler, Türkiye Barolar Birliği, barolar ve diğer adalet aktörleri ile işbirliğinin geliştirilmesi.						
Maliyet Tahmini	250.000 TL						
Tespitler	Etik ilkelerin adalet aktörleri arasında bilinirliğini ve uygulanabilirliğini en üst seviyeye çıkarmak.						
İhtiyaçlar	Yargıtay etik ilkelerinin yargı sistemindeki çalışma prensiplerinin kalitesini üst düzeye çıkaracak olması gerçeği.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024-2028

Amaç (A2)	Yargı Etiğinin Güçlendirilmesi						
Hedef (H2.2)	Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulunun faaliyetlerinin desteklenmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyumsuzluklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG.2.2.1: Yargı Etiği Danışma Kurulu faaliyetlerinin tanıtılması amacıyla yapılan toplantı sayısı	100	3	5	5	5	5	5
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları						
Riskler	Yargı etiğinin tanıtılması için hazırlanan doküman yayın ve çıktıların hedef kitle tarafından anlaşılamaması.						
Stratejiler	- Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulunun faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla eğitim, araştırma ve yayın imkânları tanınması. - Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulunun ve kararlarının kurum içinde ve kurum dışında tanıtılması.						
Maliyet Tahmini	750.000 TL						
Tespitler	Yargı etiğinin, diğer etik ilkelerden farklı yönleri olduğu için tanıtılması önem arz etmektedir.						
İhtiyaçlar	Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulu'nun faaliyetlerinde daha aktif hale gelmesinin zorunluluğu.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A2)	Yargı Etiğinin Güçlendirilmesi						
Hedef (H2.3)	Yargıtay üyeleri, tetkik hâkimleri, Yargıtay Cumhuriyet savcıları ve Yargıtay personelinin düzenli etik eğitimi alması ve etik kolaylaştırıcı sayısının artırılması.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG2.3.1: Eğitim alan sayısının eğitim alacakların tümüne oranı	100	20	20	20	20	20	20
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Eğitim Müdürlüğü						
Stratejiler	■ Yargıtay'da görev yapan her unvandaki etik kolaylaştırıcı sayısının artırılması ve mevcut kolaylaştırıcılara yenileme eğitimi verilmesi. ■ Yargıtay'ın yıllık eğitim programlarında düzenli şekilde etik eğitimlerine yer verilmesi. ■ Yargıtay'da yeni göreve başlayanların oryantasyon eğitimine etik eğitiminin de dahil edilmesi.						
Maliyet Tahmini	500.000 TL						
Tespitler	Yargıtay personeli için etik eğitim alınmasının ve etik kolaylaştırıcı sayısının artırılmasının gerekliliği.						
İhtiyaçlar	Yargıtay bünyesinde her yıl düzenli etik eğitimi verilmesi.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024-2028

Amaç (A3)	Yargıtay'ın Hukuki Çerçevesinin Çağın İhtiyaçlarına Göre Yeniden Düzenlenmesi						
Hedef (H3.1)	Bilişim, proje yöneticisi, iş analisti ve uzmanlığı, programcılık, uluslararası ilişkiler, araştırma ve geliştirme, eğitim uzmanlığı ve yöneticiliği, alan uzmanlığı, ölçme ve değerlendirme, bütçe ve halkla ilişkiler gibi mahkeme yönetiminin gerektirdiği "uzmanlık" kadrolarının ihdas edilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyumsuzluklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG3.1.1: Yapılan mevzuat çalışması	100	0	1	1	1	1	1
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Personel ve Eğitim Müdürlüğü						
Riskler	Kanun değişikliği ihtiyacından ve Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi biriminden kaynaklanabilecek zorluklar.						
Stratejiler	■ Çağdaş mahkeme yönetiminin gerektirdiği kadroların Yargıtay için ihdası, bu kişilerin işe veya kadroya alımları, mali hakları ile yükselme esaslarının ehliyet ve liyakat ilkeleri ve nesnel ölçülere göre belirlenmesi. ■ Yargıtay Bilgi İşlem Müdürlüğü'nün günlük işlere destek veren birimleri ile ileri teknolojilerin kullanımıyla ilgilenen birimlerinin birbirinden ayrılması ve ihtiyaçlara uygun şekilde organizasyonunun yeniden yapılandırılması.						
Maliyet Tahmini	5.000.000 TL						
Tespitler	Alanında uzman kişilerin yapılan işlere verimlilik ve etkinlik katması.						
İhtiyaçlar	Söz konusu uzmanların kurumda istihdam edilmelerinin Yargıtay'a katacağı güç.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A3)	Yargıtay'ın Hukuki Çerçevesinin Çağın İhtiyaçlarına Göre Yeniden Düzenlenmesi						
Hedef (H3.2)	Yargıtay Kanunu ve ikincil mevzuatın yeniden düzenlenmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG3.2.1: Yapılan mevzuat çalışması.	100	1	1	1	1	1	1
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Genel Yazı İşleri Müdürlüğü						
Stratejiler	■ Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş, örgütlü suçlarla ve sınıraşan suçlarla etkili mücadele gibi ihtiyaçlar dikkate alınarak yeniden yapılandırılması, içtihat farklılıklarının önlenmesi, filtraj, kabul edilemezlik kararı verilmesi, bir veya üç hâkimle karar verilmesine imkân veren yeni karar türlerinin tanımlanması gibi konularda Yargıtay'ın çalışma usullerinin ve mekanizmalarının oluşturulması için kanun, iç tüzük ve ikincil mevzuat çalışması yapılması. ■ Yargıtay tetkik hâkimleri ile Yargıtay Cumhuriyet savcılarının statülerinin yaptıkları işin önemi, niteliği ve uygulamadaki sorunlar da gözetilerek belirlenmesi. ■ Yargıtay'daki her dairede "kıdemli hâkim" unvanı oluşturulması.						
Maliyet Tahmini	500.000 TL						
Tespitler	Yapılacak çalışmalar sonucunda Türk Hukuk Sisteminin esaslı bir tabana oturmuş olacağı.						
İhtiyaçlar	Yargıtay kanunu ve mevzuat değişikliğine ihtiyaç duyulması.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024-2028

Amaç (A3)	Yargıtay'ın Hukuki Çerçevesinin Çağın İhtiyaçlarına Göre Yeniden Düzenlenmesi						
Hedef (H3.3)	Adli mahkemelere ilişkin kanun yolu sisteminin daha etkin hale getirilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG3.3.1: Yapılan mevzuat çalışması.	100	0	1	1	1	1	1
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları						
Stratejiler	■ Atlamalı temyiz, temyizde izin sistemi, istinaf mahkemeleri arasındaki içtihat farklılıklarının azaltılması gibi konularda mevzuat çalışması yapılması. ■ Kötüniyetli ve açıkça haksız temyiz istemlerine karşı (temyizde gerekçe belirtilmesi, kötüniyetli temyiz taleplerinin istinaf mahkemesince reddedilmesi ve temyiz edene para cezası uygulanması, kusuruyla gecikmeye neden olan tarafın ilave harç ödemesi gibi) caydırıcı önlemler alınması.						
Maliyet Tahmini	500.000 TL						
Tespitler	Kanun yolu sistemlerinin etkin hale getirilmesinin adaletin daha uygun zamanda dağıtılmasına ilişkin etkisi.						
İhtiyaçlar	Davalarda temyiz aşamasının çeşitli şekillerde etkin kullanımının gerekliliği.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A3)	Yargıtay'ın Hukuki Çerçevesinin Çağın İhtiyaçlarına Göre Yeniden Düzenlenmesi						
Hedef (H3.4)	Yargıtay'da görevli olanların yurt dışında eğitim alma, mesleki inceleme ve çalışma ziyaretinde bulunma olanaklarının geliştirilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG3.4.1: Yargıtay Kanunu ve alt mevzuat çalışması	100	0	1	1	1	1	1
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Eğitim Müdürlüğü						
Stratejiler	■ Mevcut mevzuat altyapısının değiştirilmesi. ■ Mesleki inceleme ve çalışma ziyaretleri sonucunda rapor düzenlenmesi ve intranette yayınlanması.						
Maliyet Tahmini	25.000.000 TL						
Tespitler	Yurtdışı eğitim fırsatları ve mesleki inceleme ve çalışma ziyareti imkânlarının her düzeydeki çalışana verilmesinin kuruma daha çok katkı sunacağını gerçekliği.						
İhtiyaçlar	Yargıtay'ın yurtdışı eğitim ve mesleki inceleme ve çalışma ziyaretleri konusunda tüm çalışanlarına fırsat vermesinin günümüz şartlarına göre kaçınılmaz olması.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024-2028

Amaç (A4)	Kurumsal Kapasiteyi Güçlendirmek						
Hedef (H4.1)	Yargıtay'ın elektronik posta altyapısının güçlendirilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyumsuzluklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG4.1.1: Yapılan elektronik çalışma sayısı	100	0	1	1	1	1	1
Sorumlu Birimler	Bilgi İşlem Merkezi Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birim	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
Riskler	Ödenek kısıtı						
Stratejiler	- yargitay.gov.tr uzantılı mail hesaplarından güncel standartlara uygun büyüklükteki verilerin gönderilebilmesi ve alınmasını sağlayacak bir alt yapı oluşturulması. - yargitay.gov.tr uzantılı mail ekranlarının kullanıcı dostu hale getirilmesi. - Yargıtay ile ilgili tüm işlerde çalışanların sadece yargitay.gov.tr uzantılı elektronik posta adreslerini kullanmalarının zorunlu tutulması.						
Maliyet Tahmini	50.000.000 TL						
Tespitler	Kurumsal e-posta hesaplarının kurumsal işlemlerde güvenliği en üst düzeyde sağlayacak olması.						
İhtiyaçlar	Elektronik posta yoluyla gönderilen ve alınan maillerin kurum ile ilgili işlerde kullanılması, kotanın artırılması gerekliliği.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A4)	Kurumsal Kapasiteyi Güçlendirmek						
Hedef (H4.2)	Yargıtay'ın kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi için uluslararası projeler ve çalışmalar yapılması.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG4.2.1: Yüksek mahkemelere yapılan ziyaret sayısı	25	2	2	2	2	2	2
PG4.2.2: Yurtdışındaki yüksek mahkemelerden Yargıtay'a yapılan ziyaret sayısı	25	10	2	2	2	2	2
PG4.2.3: Uluslararası toplantı sayısı	50	3	2	2	2	2	2
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları						
Riskler	Ödenek kısıtı.						
Stratejiler	■ Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı gibi uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapılarak projeler geliştirilmesi. ■ Yurtdışındaki yüksek mahkemeler ile işbirliğinin geliştirilmesi. ■ Uluslararası Temyiz Mahkemelerinde Mükemmeliyet İlkeleri ile oluşturulan yüksek mahkemelere ilişkin mükemmeliyet sisteminin geliştirilmesi ve uluslararası alanda yaygınlaştırılması						
Maliyet Tahmini	5.000.000 TL						
Tespitler	Kurumsal kapasiteyi güçlendirecek projelerin kuruma vereceği faydanın önemi.						
İhtiyaçlar	Her bir proje ile Yargıtay'ın hukuk ve adalet alanındaki etkinliği ve öncülüğü pekişecektir.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

Amaç (A4)	Kurumsal Kapasiteyi Güçlendirmek						
Hedef (H4.3)	Bilişim altyapısının geliştirilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG4.3.1: Yapılan yapay zekâ çalışması sayısı	100	0	1	1	1	1	1
Sorumlu Birimler	Bilgi İşlem Merkezi Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birim	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları						
Riskler	Kadro, ihale ve diğer temin süreçlerinden kaynaklanan gecikmeler olması.						
Stratejiler	- Yargıtay'ın donanım ve insan kaynakları kapasitesinin güçlendirilmesi. - Yeni hizmet binasının koşullarına uygun bilişim alt yapısının bakımının yapılması. - Yargıtay'da kullanılan yapay zekâ bileşenlerinin güncellenmesi ve çeşitlendirilmesi.						
Maliyet Tahmini	100.000.000 TL						
Tespitler	Bilişim sektöründeki gelişmelerin hukuk sektörü için de elzem olması dolayısı ile bilişim altyapısının geliştirilmesinin gerekliliği.						
İhtiyaçlar	Bilişim altyapısının kurumsal düzeyde geliştirilmesi ve sürdürülebilir olmasının zorunluluğu.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A4)	Kurumsal Kapasiteyi Güçlendirmek						
Hedef (H4.4)	Yargıtay hizmet binasının fiziksel altyapısının bakımının yapılması.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG4.4.1: Yapılan onarım sayısının ihtiyaç duyulan onarım sayısına oranı	100	100	100	100	100	100	100
Sorumlu Birimler	Yapı ve Teknik İşler Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birim	İdari ve Mali İşler Müdürlüğü						
Riskler	■ İhale ve temin süreçlerinde yaşanabilecek gecikmeler ■ Ödenek kısıtı.						
Stratejiler	■ Hizmet binasının bakım ve onarımlarının yapılması. ■ Binanın mevcut tesisatlarının (su, elektrik, bilgisayar vb.) bakım, güçlendirme ve yenileme işlemlerinin yürütülmesi. ■ Binanın giriş ve çıkışlarının hızlı ve kontrollü şekilde yapılması, kamera sistemlerindeki kör noktaların ortadan kaldırılması ve binanın fiziki güvenliğinin artırılması amacıyla çalışmalar yapılması.						
Maliyet Tahmini	35.000.000 TL						
Tespitler	Kurum binalarının her an çalışmaya hazır halde tutulması gerekliliği.						
İhtiyaçlar	Yapılan her tür bakım onarımın binanın çalışmasında en uygun verimi sağlayacak olması.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

Amaç (A4)	Kurumsal Kapasiteyi Güçlendirmek						
Hedef (H4.5)	Yargıtay'da görev yapanlar ile staj için gelenlere yönelik eğitimler ve bilimsel toplantılar düzenlenmesi, yayınlar yapılması.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyumsuzluklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG4.5.1: Yapılan eğitim sayısı	35	0	1	1	1	1	1
PG4.5.2: Yapılan toplantı sayısı	35	0	1	1	1	1	1
PG4.5.3: Hazırlanan yayın sayısı	30	0	1	1	1	1	1
Sorumlu Birimler	Eğitim Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birim	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu, Basın ve Halkla İlişkiler Bürosu						
Riskler	Ödenek kısıtı.						
Stratejiler	- Yargıtay tetkik hâkimlerinin ve Cumhuriyet savcılarının yılda en az bir kez meslek içi eğitime tabi tutulması, ilk kez Yargıtay'a atanmaların ise oryantasyon (uyum) eğitimlerinin yapılması. - Adaylık eğitimi için Yargıtay'a gelen stajyer hâkim ve savcılarının uyum ve meslek öncesi eğitimlerinin yapılması. 4 yıllık hizmet içi eğitim planının onaylanması.						
Maliyet Tahmini	25.000.000 TL						
Tespitler	Eğitimin yalnızca okullarda değil kurumlarda da çok önemli bir ihtiyaç olduğu gerçeği.						
İhtiyaçlar	Tetkik hâkimleri ve Cumhuriyet savcılarının eğitimi, hukuk sisteminin kalitesinin üst seviyede tutulmasını sağlamaktadır.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A4)	Kurumsal Kapasiteyi Güçlendirmek						
Hedef (H4.6)	Hizmet aracı kapasitesinin artırılması.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG4.6.1: Yenilenen taşıt sayısı	100	2	5	5	5	5	5
Sorumlu Birimler	İdari ve Mali İşler Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birim	Daire Müdürlüğü						
Riskler	Karar alma süreçlerinde yaşanabilecek hedefe ulaşmayı engelleyen adımlar.						
Stratejiler	■ Yargıtay hizmetlerinden kullanılan, ekonomik ömrünü tamamlamış hizmet araçların elektrikli araçlarla yenilenmesinin sağlanması.						
Maliyet Tahmini	53.500.000 TL						
Tespitler	Yargıtay taşıtlarının hizmete her an hazır halde tutulma gerekliliği.						
İhtiyaçlar	Hurdaya ayrılan taşıtların yerine yeni taşıt ihtiyacı.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024-2028

Amaç (A5)	Adli Kalitenin Daha Çok Yükseltilmesi						
Hedef (H5.1)	Yapay zekâ destekli rapor hazırlama ve gerekçeli karar yazma usullerinin uygulanması.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG5.1.1:İşbirliği yapılan kurum sayısı	100	2	2	2	2	2	2
Sorumlu Birimler	Bilgi İşlem Merkezi Müdürlüğü						
İşbirliği Yapılacak Birim	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları, Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
Riskler	Ödenek kısıtı.						
Stratejiler	■ Yapay zekâ destekli rapor hazırlama ve gerekçeli karar yazma çalışmasının yapılması amacıyla Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, üniversiteler, TÜBİTAK ve diğer yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapılması ve projeler üretilmesi.						
Maliyet Tahmini	5.000.000 TL						
Tespitler	Gerekçeli karar yazma ve rapor hazırlamada yapay zekânın faydalarından yararlanılması.						
İhtiyaçlar	Adli kalitenin daha çok yükseltilmesinde yapay zekâ desteğine olan güncel ihtiyaç.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A5)	Adli Kalitenin Daha Çok Yükseltilmesi						
Hedef (H5.2)	Temyiz dilekçelerine belli standartlar getirilmesi ve kullanıcı dostu formlar oluşturulması.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG5.2.1: Yapılan mevzuat çalışması ve toplantı sayısı	100	2	5	5	5	5	5
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları Bilgi İşlem Merkezi Müdürlüğü						
Riskler	Baroların, avukatların, halkın bu konuda yanlış anlaşılmadan kaynaklanan tepkiler vermesi.						
Stratejiler	■ Temyiz dilekçelerinin içeriğinde yer alması gereken başlıklar, alanlar ve içerikleri konusunda mevzuat düzenlemeleri yapılması, eğitim programları geliştirilmesi ve kılavuzlar hazırlanması. ■ UYAP ortamında temyiz dilekçelerine ilişkin elektronik formlar oluşturulması, (özet gibi) belli alanların zorunlu tutulması.						
Maliyet Tahmini	1.000.000 TL						
Tespitler	Temyiz dilekçelerinin belli standartlarla Yargıtay'ın daha uygun çalışmasına katkısının sağlanması.						
İhtiyaçlar	Temyiz dilekçelerine getirilen standart ve formların çalışmalara olumlu katkısı.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI

2024 - 2028

Amaç (A5)	Adli Kalitenin Daha Çok Yükseltilmesi						
Hedef (H5.3)	Yargıtay kararlarının ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tebliğnamelerinin kalitesinin daha çok yükseltilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyumsuzluklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG5.3.1:Yapılan çalışma sayısı	100	10	5	5	5	5	5
Sorumlu Birimler	Cumhuriyet Başsavcılığı						
İşbirliği Yapılacak Birim	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
Riskler	Yargıtay kararlarının ve tebliğnamelerinin belli standartlarda olmasının ilave iş yükü doğuracağına dair ön yargı						
Stratejiler	- Yargıtay kararlarının kalitesinin ölçülmesine ve değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması. - Kararların Yargıtay Gerekçeli Karar Yazım Rehberine göre yazılması konusunda dairelerin desteklenmesi. - Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tebliğnamelerinin kalitesinin daha çok yükseltilmesi için çalışmalar yapılması.						
Maliyet Tahmini	500.000 TL						
Tespitler	Adli kalitenin daha çok yükseltilebilmesi için Yargıtay kararlarında ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tebliğnamelerinde kalite ölçütleri geliştirilmesi konusunda oluşan güçlü istek.						
İhtiyaçlar	Adli kalite ile ilgili hukuka olan güveni artıran olguların toplumda karşılık bulması.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Amaç (A5)	Adli Kalitenin Daha Çok Yükseltilmesi						
Hedef (H5.4)	Yargıtay'daki adli kalite süreçlerinin takip, denetim ve değerlendirme mekanizmalarının güçlendirilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyuşmazlıklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG5.4.1: Hazırlanan plan sayısı	100	1	1	1	1	1	1
Sorumlu Birim	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları						
Stratejiler	■ Dosya İzleme Sistemi'nin bireysel performansın ölçümüne de imkân verecek şekilde detaylandırılması ve iş yükünün adil dağıtımı amacıyla mahkeme araçları ve mekanizmalar geliştirilmesi. ■ Dosya Eksiklik Tamamlama Sisteminin uygulanmasının daha çok yaygınlaştırılması. ■ Filtraj, ön inceleme, görevli dairelerin belirlenmesi gibi çalışmaların bilişim sistemi desteğiyle daha hızlı ve isabetli şekilde yapılmasına yönelik çalışmalar yürütülmesi. ■ Yargıtay'ın her yılbaşında, ülkede içtihat birliğini sağlamak amacıyla rutin olarak yürütmesi gereken işlerin (bölgesel içtihat forumu, kararların yayınlanması vb) planlı yapılması için yıllık işleyiş programı hazırlaması.						
Maliyet Tahmini	1.500.000 TL						
Tespitler	Adli süreçlerin takip, denetim ve değerlendirme mekanizmalarının geliştirilmesi ile adli kalitede daha çok artış olması kaçınılmazdır.						
İhtiyaçlar	Dosya izleme ve dosya eksiklik tamamlama sistemlerinin geliştirilmesinin adli kaliteye çok daha fazla katkı sunacağı beklentisi.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024-2028

Amaç (A5)	Adli Kalitenin Daha Çok Yükseltilmesi						
Hedef (H5.5)	Yargıtay içinde içtihat tutarlılığının güçlendirilmesi.						
Amacın İlgili Olduğu Program/Alt Program Adı	Hukuk ve Adalet						
Amacın İlişkili Olduğu Alt Program Hedefi	Adli uyumsuzluklarda bağımsız, tarafsız, adil bir yargılama yaparak içtihat birliğini sağlamak.						
Performans Göstergeleri	Hedefe Etkisi %	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (2023)	2024	2025	2026	2027	2028
PG5.5.1: Yapılan toplantı sayısı	100	10	2	2	2	2	2
Sorumlu Birimler	Mevzuat, Yargı Reformu ve Uluslararası İlişkiler ile Projeler Bürosu						
İşbirliği Yapılacak Birim	Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlıkları Yargıtay İçtihat Merkezi						
Riskler	Yargıtay'da, hukukçularda ve toplumda bu konuda farkındalık eksikliğinden kaynaklanabilecek sorunlar						
Stratejiler	- İlgili dairelerin görev alanına giren ve içtihat tutarlılığının güçlendirilmesi açısından bir anlayış birliğine varılması gereken konularda düzenli içtihat toplantıları yapılması. - Yargıtay İçtihat Merkezi tarafından içtihat farklılıklarının tespit edilerek Yargıtay birinci başkanlığına bildirilmesi.						
Maliyet Tahmini	2.500.000 TL						
Tespitler	İçtihat tutarlılığının güçlendirilmesi için daireler arası iletişimin artırılarak içtihat birliğine zemin hazırlanması.						
İhtiyaçlar	Yargıtay İçtihat Merkezinin çalışmaları sayesinde daireler arasında oluşan içtihat farklılıklarının ortadan kaldırılması ile adli kalitenin daha çok yükseltilmesinin sağlanacak olması.						

* Performans göstergesi kümülatif olarak belirlenmiştir.

4.3. Performans Göstergeleri

Tablo 16: Performans Göstergeleri

Stratejik Hedefler	Performans Göstergeleri	Ölçüt	2024	2025	2026	2027	2028
AMAÇ-1	YARGITAYIN ŞEFFAFLIĞINI ARTIRMAK						
Hedef-1	Kamunun erişimine açılan yeni kararların oranı	Yüzde	100	100	100	100	100
Hedef-1	Kamunun erişimine açılan yeni kararlardan yapay zekâ tarafından temizlenenlerin oranı	Yüzde	-	5	10	20	50
Hedef-2	Kurum içi ve dışında yapılan eğitim ve tanıtım faaliyeti sayısı	Adet	1	1	1	1	1
Hedef-2	Yapılan proje sayısı	Adet	1	1	1	1	1
Hedef-2	Yargıtay İçtihat Merkezine yapılan bakım sayısı	Adet	1	1	1	1	1
Hedef-3	Ortalama görülme süresini açıklayan daire sayısının tüm daire sayısına oranı	Yüzde	20	20	20	20	20
Hedef-4	Uygulanan anket sayısı	Adet	1	1	1	1	1
Hedef-4	Yapılan öğrenci programları	Adet	1	1	1	1	1
Hedef-4	Yapılan staj programları	Adet	1	1	1	1	1
AMAÇ-2	YARGI ETİĞİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ						
Hedef-1	Etik ilkeleri hukuk kliniği sicilne kayıtlı öğrencilere verilen eğitim sayısı	Adet	1	1	1	1	1
Hedef-1	Barolarla işbirliğinde avukatlara ve stajyer avukatlara verilen yargı etiği eğitimi sayısı	Adet	5	5	5	5	5
Hedef-1	İnternet sitesi aracılığıyla halkın erişimine açılan etik ile ilgili yayınların sayısı	Adet	2	2	2	2	2
Hedef-2	Yargı Etiği Danışma Kurulu faaliyetlerinin tanıtılması amacıyla yapılan toplantı sayısı	Adet	5	5	5	5	5
Hedef-3	Eğitim alan sayısının eğitim alacakların tümüne oranı	Yüzde	20	20	20	20	20

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

AMAÇ-3	YARGITAY'IN HUKUKİ ÇERÇEVESİNİN ÇAĞIN İHTİYAÇLARINA GÖRE YENİDEN DÜZENLENMESİ					
Hedef-1	Yapılan mevzuat çalışması	Adet	1	1	1	1
Hedef-2	Yapılan mevzuat çalışması	Adet	1	1	1	1
Hedef-3	Yapılan mevzuat çalışması	Adet	1	1	1	1
Hedef-4	Yargıtay Kanunu ve alt mevzuat çalışması	Adet	1	1	1	1
AMAÇ-4	KURUMSAL KAPASİTEYİ GÜÇLENDİRMEK					
Hedef-1	Yapılan elektronik çalışma sayısı	Adet	1	1	1	1
Hedef-2	Yüksek mahkemelere yapılan ziyaret sayısı	Adet	2	2	2	2
Hedef-2	Yurtdışındaki yüksek mahkemelerden Yargıtay'a yapılan ziyaret sayısı	Adet	2	2	2	2
Hedef-2	Uluslararası toplantı sayısı	Adet	2	2	2	2
Hedef-3	Yapılan yapay zekâ çalışması sayısı	Adet	1	1	1	1
Hedef-4	Yapılan onarım sayısının ihtiyaç duyulan onarım sayısına oranı	Yüzde	100	100	100	100
Hedef-5	Yapılan eğitim sayısı	Adet	1	1	1	1
Hedef-5	Yapılan toplantı sayısı	Adet	1	1	1	1
Hedef-5	Hazırlanan yayın sayısı	Adet	1	1	1	1
Hedef-6	Yenilenen taşıt sayısı	Adet	5	5	5	5
AMAÇ-5	ADLİ KALİTENİN DAHA ÇOK YÜKSELTİLMESİ					
Hedef-1	İşbirliği yapılan kurum sayısı	Adet	2	2	2	2
Hedef-2	Yapılan mevzuat çalışması ve toplantı sayısı	Adet	5	5	5	5
Hedef-3	Yapılan çalışma sayısı	Adet	5	5	5	5
Hedef-4	Hazırlanan plan sayısı	Adet	1	1	1	1
Hedef-5	Yapılan toplantı sayısı	Adet	2	2	2	2

4.4. Hedef Riskleri ve Kontrol Faaliyetleri

Tablo 17: Hedef Riskleri ve Kontrol Faaliyetleri

Hedef-1.1: Kişisel verilerin korunması kaydıyla tüm Yargıtay kararlarına erişimin sağlanması.		
Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Kararların anonimleştirilmesine ilişkin yapılacak mevzuat çalışmasının hayata geçirilememesi.	Hazırlanan mevzuat metninin yetkili organlarca onaylanmaması.	Mevzuatın yürürlüğe girebilmesi için yetkili kurumlarla işbirliği yapılmalı, yetkili organlar gelişmelerden bilgilendirilmelidir.

Hedef -1.2: Yargıtay'ın emsal ve güncel kararlarının yaygınlaştırılması için kurulan Yargıtay İçtihat Merkezi'nin faaliyetlerinin desteklenmesi.		
Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Yapay zekânın güncellenmemesi.	Yapay zekâ algoritmalarının çeşitlendirilmesi ve güçlendirilmesi gerekir.	Yapay zekâ eğitimleri düzenli şekilde yapılmalıdır. Eğitimler kaliteli veri setleri kullanılarak gerçekleştirilmelidir.
Ödenek kısıtı.	Bütçeden gerekli ödenek temin edilemeyebilir.	Yetkililerle bu konunun önemi konusunda bilgilendirici toplantılar yapılmalıdır.

Hedef-1.3: Dosyaların öngörülen kanun yolu inceleme süreleri konusunda tarafların bilgilendirilmesi.		
Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Açıklanan sürelerin taraflar üzerindeki etkisinin beklenenden farklı sonuçlar doğurması.	Taraflar, dosyalarının sonuçlanma süreleri ile ilgili yanlış anlama gibi sorunlarla karşılaşabilir.	Kurum içinde ve kurum dışında etkili bir iletişim stratejisi uygulanmalıdır.

Hedef-1.4: Yargıtay'ın şeffaflık ve iletişim stratejisinin güçlendirilmesi.		
Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Verilen eğitimlerin ve yapılan çalışmaların kısa sürede etki doğurmaması.	Şeffaflık çalışmaları sürekli şekilde yapılmalıdır.	Uygulanan stratejilerin sonuçlarının değerlendirilerek uygulamaları buna göre yönlendirmek gereklidir. Bu bakımdan memnuniyet anketleri yapılmalıdır.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

Hedef-2.1: Yargıtay Etik İlkeleri Hukuk Klinikleri yoluyla öğrencilerin, hukukçuların ve halkın bilgilendirilmesi.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Türkiye Barolar Birliği, barolar ve diğer adalet aktörlerinin etik ilkelerin yaygınlaştırılması konusunda işbirliği yapmaya istekli olmaması.	Etik ilkelerin yaygınlaştırılması için gereken desteğin tüm adalet aktörlerince verilmesine ilişkin katılımcılığın sağlanamaması söz konusu olabilir.	Yargıtay etik ilkelerinin uluslararası zeminde dahi büyük ilgiyle karşılanmasının ne denli önemli olduğu hususunda adalet aktörlerine farkındalık oluşturan çalışmalar yapılmalıdır. İletişim stratejisi etkili şekilde uygulanmalıdır.

Hedef-2.2: Yargıtay Yargı Etiği Danışma Kurulunun faaliyetlerinin desteklenmesi.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Yargı etiğinin tanıtılması için hazırlanan doküman, yayın ve çıktıların hedef kitle tarafından anlaşılamaması.	Yargı etiği konusunda kamunun eksik veya yanlış bilgiye sahip olmasından kaynaklı bu sorunu aşmak için tanıtma ve bilgilendirme faaliyetleri yapılmalıdır.	Tanıtıma ilişkin faaliyetlerin tekrarlanarak yürütülmesi gerekmektedir. Seminer, sempozyum, görsel ve işitsel araçlarla yargı etiği konusunda genel olarak toplum bilgilendirilmelidir.

Hedef-3.1: Bilişim, proje yöneticisi, iş analisti ve uzmanlığı, programcılık, uluslararası ilişkiler, araştırma ve geliştirme, eğitim uzmanlığı ve yöneticiliği, alan uzmanlığı, ölçme ve değerlendirme, bütçe ve halkla ilişkiler gibi mahkeme yönetiminin gerektirdiği “uzmanlık” kadrolarının ihdas edilmesi.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Kanun değişikliği ihtiyacından ve Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi biriminden kaynaklanabilecek zorluklar.	İhdası istenen kadrolar için yapılacak çalışmalarda aksamalar yaşanabilir. Bu kadrolar için özlük hakları yeterli düzeyde sağlanamayabilir.	Kanun değişikliği gerektiren bu durumla ilgili olarak kanun koyucuyla ortak çalışmalar yürütülebilir. Yürütme ile bu konunun önemi görüşülebilir.

Hedef-4.1: Yargıtay'ın elektronik posta altyapısının güçlendirilmesi.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Ödenek kısıtı.	Bütçe çalışmaları sırasında gereken ödeneğin elde edilememesi sorunu ile karşılaşılabilir.	Konunun önemi yetkililere ayrıntılı bir şekilde anlatılmalıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

STRATEJİ GELİŞTİRME

Hedef-4.2: Yargıtay'ın kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi için uluslararası projeler ve çalışmalar yapılması.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Ödenek kısıtı.	Projelerin hayata geçirilmesinde gereken ödeneğin sağlanamadığı durumlar olabilir. Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği ile yaşanabilecek siyasi gerilimler, bu çalışmaları sekteye uğratabilir.	Projelerin kuruma katkısı yetkililere ayrıntılı bir şekilde anlatılmalıdır.

Hedef-4.3: Bilişim altyapısının geliştirilmesi.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Kadro, ihale ve diğer temin süreçlerinden kaynaklanan gecikmeler.	Donanım ve yazılım ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik temin süreçlerinde aksamalar meydana gelebilir. İnsan kaynakları bakımından yeterli kadro tahsis edilmeyebilir.	Bilişim altyapısının geliştirilmesi ile ilgili yapılan planlamaların ihtiyacı giderecek birimlerle görüşülerek gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

Hedef-4.4: Yargıtay hizmet binasının fiziksel altyapısının bakımının yapılması.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
İhale ve temin süreçlerinde yaşanabilecek gecikmeler.	Binaların bakım ve onarım ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik temin süreçlerinde aksamalar meydana gelebilir.	Teknik birimlerin binalara ilişkin fiziki altyapı bakım-onarım planlamalarını önceden ihtiyaçları temin edecek birimlerle görüşmeleri sağlanmalıdır.
Ödenek kısıtı.	Bütçe çalışmaları sırasında gereken ödeneğin elde edilememesi ile karşılaşılabilir.	Konunun önemi yetkililere ayrıntılı bir şekilde anlatılmalıdır.

Hedef-4.5: Yargıtay'da görev yapanlar ile staj için gelenlere yönelik eğitimler ve bilimsel toplantılar düzenlenmesi, yayınlar yapılması.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Ödenek kısıtı.	Bütçe çalışmaları sırasında gereken ödeneğin elde edilememesi ile karşılaşılabilir.	Konunun önemi yetkililere ayrıntılı bir şekilde anlatılmalıdır.

T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI STRATEJİK PLANI 2024 - 2028

Hedef-4.6: Hizmet aracı kapasitesinin artırılması.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Karar alma süreçlerinde yaşanabilecek hedefe ulaşmayı engelleyen adımlar.	Mevcut taşıtların yeterli olduğu düşünülerek yeni taşıt alınmaması hususunda karar alınabilir.	Mevcut taşıtlardan ekonomik ömürlerini dolduranların yerine yeni taşıtlar alınacağı değerlendirilmelidir.

Hedef-5.1: Yapay zekâ destekli rapor hazırlama ve gerekçeli karar yazma usullerinin uygulanması.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Ödenek kısıtı.	Gerekli insan kaynağı tahsis edilmemesi.	İlgili birimlere konunun önemi anlatılmalıdır.

Hedef-5.2: Temyiz dilekçelerine belli standartlar getirilmesi ve kullanıcı dostu formlar oluşturulması.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Baroların, avukatların, halkın bu konuda yanlış anlaşılmadan kaynaklanan tepkiler vermesi.	Temyiz dilekçelerine getirilecek standartların adalete erişimi engelleyeceği yönünde algı oluşturulabilir.	Reformun doğru şekilde topluma anlatılması.

Hedef-5.3: Yargıtay kararlarının ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tebliğnamelerinin kalitesinin daha çok yükseltilmesi.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Yargıtay kararlarının ve tebliğnamelerinin belli standartlarda olmasının ilave iş yükü doğuracağına dair ön yargı.	İş yükü gerekçesiyle kalite standartlarına karşı yakınmalar olabilir.	Elektronik destek ve eğitimlerle belli standartlara uyulması konusunda çalışanların desteklenmesi, eğitilmesi ve kontrol edilmesi sağlanmalıdır.

Hedef-5.4: Yargıtay içinde içtihat tutarlılığının güçlendirilmesi.

Risk	Açıklama	Kontrol Faaliyetleri
Yargıtay'da, hukukçularda ve toplumda bu konuda farkındalık eksikliğinden kaynaklanabilecek sorunlar.	İçtihat tutarlılığının öneminin anlaşılmaması bu konudaki çalışmaları olumsuz etkileyebilir.	Bilimsel toplantılar, eğitim faaliyetleri, ikincil mevzuat çalışmaları, elektronik destek ve kontrol sistemleri yoluyla içtihat tutarlılığının güçlendirilmesine ilişkin mevcut tüm imkân ve araçlar etkili şekilde kullanılmalıdır.

4.5. Maliyetlendirme

Tablo 18: Tahmini Maliyet Tablosu

Stratejik Hedefler	2024	2025	2026	2027	2028	Toplam Maliyet
Amaç 1	2.850.000	3.250.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	15.100.000
Hedef 1.1	100.000	500.000	250.000	250.000	250.000	1.350.000
Hedef 1.2	2.600.000	2.600.000	2.600.000	2.600.000	2.600.000	13.000.000
Hedef 1.3	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	250.000
Hedef 1.4	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	500.000
Amaç 2	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	1.500.000
Hedef 2.1	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	250.000
Hedef 2.2	150.000	150.000	150.000	150.000	150.000	750.000
Hedef 2.3	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	500.000
Amaç 3	6.200.000	6.200.000	6.200.000	6.200.000	6.200.000	31.000.000
Hedef 3.1	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	5.000.000
Hedef 3.2	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	500.000
Hedef 3.3	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	500.000
Hedef 3.4	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	25.000.000
Amaç 4	42.500.000	52.000.000	55.000.000	58.000.000	61.000.000	268.500.000
Hedef 4.1	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	50.000.000
Hedef 4.2	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	5.000.000
Hedef 4.3	20.000.000	20.000.000	20.000.000	20.000.000	20.000.000	100.000.000
Hedef 4.4	5.000.000	6.000.000	7.000.000	8.000.000	9.000.000	35.000.000
Hedef 4.5	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	25.000.000
Hedef 4.6	1.500.000	10.000.000	12.000.000	14.000.000	16.000.000	53.500.000
Amaç 5	2.100.000	2.100.000	2.100.000	2.100.000	2.100.000	10.500.000
Amaç 5.1	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	5.000.000
Amaç 5.2	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	1.000.000
Amaç 5.3	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	500.000
Amaç 5.4	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000	1.500.000
Amaç 5.5	500.000	500.000	500.000	500.000	500.000	2.500.000
Toplam Amaç Maliyetleri	53.950.000	63.850.000	66.600.000	69.600.000	72.600.000	326.600.000
Genel Yönetim Giderleri	2.856.587.000	3.550.246.000	4.078.333.000	4.572.725.000	5.033.958.000	20.091.849.000
TOPLAM	2.910.537.000	3.614.096.000	4.144.933.000	4.642.325.000	5.106.558.000	20.418.449.000

* 2024-2026 yılı bütçe rakamları OVP (2024-2026); 2027,2028 yılı bütçe rakamları ise %12 ve %10'luk artışlar baz alınarak oluşturulmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İZLEME VE DEĞERLENDİRME SÜRECİ

İzleme, stratejik plan uygulamasının sistematik olarak takip edilerek raporlanmasını; değerlendirme ise uygulama sonuçlarının amaç ve hedeflere kıyaslanarak ölçülmesi ile söz konusu amaç ve hedeflerin tutarlılık ve uygunluğunun analizini ifade etmektedir.

İzleme ve değerlendirme süreci kurumsal öğrenmeyi ve buna bağlı olarak faaliyetlerdeki iyileşmenin sürekliliğini sağlarken, hesap verme sorumluluğunun oluşumuna da katkıda bulunmaktadır.

Sıralanan gereksinimleri karşılamak ve Yargıtay stratejik planının kurumsal düzeyde sahiplenilerek bütün yönleriyle uygulanmasını sağlamak amacıyla, plan uygulamasının sistematik takibi ve belirli periyotlarla raporlanması için Strateji Geliştirme Kurulu oluşturulmuştur.

Yargıtay'ın Stratejik Plan ve Performans Programları uyarınca yürütülen faaliyetlerinin, belirlenmiş performans göstergelerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerini ortaya koymak üzere Strateji Geliştirme Kurulu tarafından her yıl düzenlenecek rapor Yargıtay Başkanlığına sunulacaktır.

Yıllık rapora veri sağlamak üzere; Yargıtay'ın tüm birimleri altı ayda bir, Stratejik Plan hedeflerinin gerçekleşme oranlarını gösterir raporlarını Strateji Geliştirme Kuruluna sunacak; gerektiğinde anılan kurul tarafından anket ve benzeri yöntemlerle de bilgi toplama yoluna gidilebilecektir.

Strateji Geliştirme Kurulu tarafından sunulan raporlar planın uygulama dönemlerini izleyen yılın üç ayı içerisinde; Yargıtay Başkanlığınca değerlendirilmek suretiyle, planın gerçekleştirilebilmesi için alınacak tedbirlere ve gerekli durumlarda planda değişiklik yapıp yapılmayacağına karar verilecektir.

STRATEJİK PLANLAMA ÇALIŞMALARINDA UYGULANAN YÖNTEM VE İZLENEN SÜREÇ

YASAL ÇERÇEVE

STRATEJİK PLANLAMA SÜRECİ

Birinci Başkanlık Kurulu kararı ile “*Strateji Geliştirme Kurulu*” ve “*Stratejik Planlama Ekibi*” üyeleri belirlenmiş olup söz konusu kararda görevlendirilen “*Strateji Geliştirme Birimi*” üyelerince “*Hazırlık Programı ve Durum Analizi*” ile ilgili hususların değerlendirilmesi için toplantılar düzenlenmiş ve bu toplantılarda “*Durum Analizi*” kapsamında aşağıda belirtilen hususlar görüşülmüştür:

YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER

A) KURUMUN GÖREVİ VE HUKUKİ DAYANAĞI

Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar. Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hâkimler ve Savcılar Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir. Yargıtay birinci başkanı, birinci başkanvekilleri ve daire başkanları kendi üyeleri arasından Yargıtay Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirler; süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Yargıtay Cumhuriyet başsavcısı ve Cumhuriyet başsavcivekili, Yargıtay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından gizli oyla belirleyeceği beşer aday arasından Cumhurbaşkanı tarafından dört yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Yargıtay’ın kuruluşu, işleyişi, başkan, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Cumhuriyet başsavcısı ve Cumhuriyet başsavcivekilinin nitelikleri ve seçim usulleri, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir (AY m.154).

Anayasal bir kurum olarak adalet mekanizmasını, toplumda arzu edilen en üst düzeyde tesis edebilmek amacıyla çalışan Yargıtay'ın görevleri 08.02.1983 tarihli ve 17953 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2797 sayılı Yargıtay Kanunu ile belirlenmiştir. Anılan yasanın 1'inci maddesi Yargıtay'ı, *"Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercii olup, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile bu kanun ve diğer kanunların hükümlerine göre görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."* şeklinde tanımlamıştır.

2797 sayılı Yargıtay Kanunu'nun 13'üncü maddesinde Yargıtay'ın görevleri şu şekilde sayılmıştır:

1. Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümleri ilk ve son merci olarak inceleyip karara bağlamak,
2. Yargıtay başkan ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet başsavcısı, Yargıtay Cumhuriyet başsavcivekili ve özel kanunlarında belirtilen kimseler aleyhindeki görevden doğan tazminat davalarına, bunların kişisel suçlarına ait ceza davalarına ve kanunlarda gösterilen diğer davalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakmak,
3. Kanunlarla verilen diğer işleri görmek.

Yargıtay, hukukun ülkede eşit şekilde uygulanmasını sağlar ve adli yargı mahkemelerince verilen kararların hukuka uygunluğunu denetler. Yargıtay'ın hukukun ülkede eşit şekilde uygulanmasını sağlama ödevi, hukuki denetim yapmasının yanında eğitici bir rolü olduğunu da gösterir. Kararların bir yüksek mahkeme tarafından hukuka uygunluğunun denetlenmesi; mahkemeler tarafından verilen kararların doğru ve eşit şekilde tüm yurt düzeyinde uygulanması suretiyle hukuki güvenlik ve sosyal barışın sağlanmasına ve korunmasına hizmet ettiği ölçüde bir anlam ve değer ifade eder. Daha açık bir anlatımla Yargıtay'ın verdiği kararlar sadece taraflara yönelik değil, hukukun ülke düzeyinde ne şekilde uygulanacağını göstermesi bakımından vatandaşlık ayırımı gözetilmeksizin herkese yöneliktir. Tarihsel ve kurumsal olarak Yargıtay'ın varlık nedenini oluşturan bu anlayışın en somut göstergelerinden biri, miktar itibarıyla temyiz sınırının altında kalan kararlardaki

hukuka aykırılıkların dahi belli şartlar altında temyizen incelenebilmesi ve verilen kararların da Resmi Gazete’de yayımlanmasını öngören “*kanun yararına temyiz* (HMK m.363)” ve aynı anlayışla kabul edilen ceza hukukundaki “*kanun yararına bozma* (CMK m.309, 310)” müesseseleridir.

B) İLGİLİ NORMLAR

Temel görevi yargılama faaliyeti olan Yargıtay, önüne gelen uyuşmazlıkların çözümünde başta Türkiye Cumhuriyeti Anayasası olmak üzere, mevcut tüm yasaları uygulamak zorundadır. Bunun yanında Yargıtay’ın yargısal ve idari görevleri ile sorumluluklarına ilişkin verilen yükümlülük ve yetki kapsamında ilişkili olduğu bazı özel yasalar da bulunmaktadır.

Yargıtay, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasından aldığı yetki ve sorumluluk ile Cumhuriyetin temel ilkeleri ışığında Türk Milleti adına karar vermekte (AY m.9), tüm faaliyetlerinde anayasa ve Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası anlaşmaları temel norm olarak kabul etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında bir yüksek mahkeme olarak sayılan, görev ve sorumlulukları anayasanın çeşitli maddelerinde genel anlamda belirtilen Yargıtay, ayrıca Anayasanın 90’ıncı maddesinde belirtildiği üzere usulüne uygun yürürlüğe girmiş tüm uluslararası antlaşmaları da uygulamak durumundadır. Başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere, temel hak ve özgürlüklere ilişkin tüm uluslararası antlaşmalar Yargıtay’ın yaptığı faaliyet kapsamında temel normlardır. Hukukun tüm ülkede eşit şekilde uygulanması gibi bir işlevi olan Yargıtay’ın temel hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi konusundaki çabalarının, yargının Avrupa Birliği müktesebatını üstlenebilme kapasitesine önemli katkılar sağlayacağı açıktır. Ancak, Yargıtay’ı bu konuda özenli olmaya yönelten asıl unsur; ülkemizin imzalamış olduğu ve Anayasa’nın 90’ıncı maddesi uyarınca bağlayıcı olan uluslararası antlaşmalardan kaynaklanan yükümlülüklerle ilişkin sorumluluğunun yerine getirilmesinin ötesinde, insan haklarına ilişkin evrensel ve öncü değerlerin korunması ve geliştirilmesine duyduğu samimi inançtır. Bu alandaki antlaşmaların hepsi ayrı ayrı sayılmamış, ancak planın hazırlanmasında göz önünde tutulmuştur.

Yargıtay, hukuksal uyuşmazlıkların çözümünde dayanak alınan tüm yasalar ile bu uyuşmazlıkların yargısal çözümünde uyulacak yöntemi belirleyen HMK, CMK gibi yargılama usulüne ilişkin yasalarla yakın ilgi içinde ise de; mevzuat analizinde Yargıtay'ın kuruluşu, görevleri, örgüt yapısı, kurul ve çalışma usullerini belirleyen yasası ile diğer kamu kurumları ile olan ilişkilerini düzenleyen yükümlülükleri ve Yargıtay'ı ayrıcalıklı kılan yetkilerini belirleyen mevzuatın tespiti çalışması yapılarak aşağıdaki liste oluşturulmuştur:

1. Uluslararası İnsan Hakları Metinleri

- İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
- Yargıda Şeffaflığa İlişkin İstanbul Bildirgesi
- İstanbul Bildirgesinin Etkili Şekilde Uygulanması İçin Tedbirler
- Bangalor Yargı Etiği İlkeleri
- Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi (m.11)

2. Yönetmelikler

1. Yargıtay İç Yönetmeliği
2. Yargıtay Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği
3. Yargıtay Personeli Özlük İşleri Yönetmeliği
4. Yargıtay'dan Verilen İcra ve İflas İşlerine Ait Kararların Yayımlanmasına Dair Yönetmelik
5. Yargıtay Kıyafet Yönetmeliği
6. Yargıtay Mübaşirleri Üniforma Yönetmeliği
7. Yargıtay Başkanlığı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönergesi
8. Yargıtay Özel Güvenlik Teşkilat Yönergesi
9. Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
10. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar Yönetmeliği
11. Yargıtay Yayınları Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği

